

Budsjett 2020

Forskningsrådets budsjett 2020

Budsjett 2020

Norges forskningsråd
Postboks 564, 1327 Lysaker
Telefon: +47 22 03 70 00
post@forskningsradet.no / www.forskningsradet.no
Mars 2020
Design omslag: Norges forskningsråd
978-82-12-03835-6 (pdf)
Publikasjonen kan lastes ned fra
www.forskningsradet.no/publikasjoner

Innhold

1	INNLEDNING	4
2	BEVILGNINGER	5
	2.1.1 <i>Departementsinntekter</i>	5
	2.1.2 <i>Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning 2019-2028</i>	5
	2.1.3 <i>Bevilgninger fordelt på porteføljestyrene og øvrige bevilgende organer</i>	6
3	DEPARTEMENTENE	8
3.1	KUNNSKAPSDEPARTEMENTET	8
3.2	NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENTET	13
3.3	OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENTET	14
3.4	LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET	15
3.5	KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENTET	16
3.6	HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET	17
3.7	UTENRIKSDEPARTEMENTET	18
3.8	SAMFERDSELSDEPARTEMENTET	20
3.9	KOMMUNAL- OG MODERNISERINGSDEPARTEMENTET	20
3.10	ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENTET	21
3.11	JUSTISDEPARTEMENTET.....	22
3.12	BARNE- OG FAMILIEDEPARTEMENTET.....	23
3.13	FINANSDEPARTEMENTET	24
3.14	KULTURDEPARTEMENTET	24
3.15	FORSVARSDPARTEMENTET	25
4	BUDSJETTFORDELING	26
4.1	MÅL 1. STYRKET KONKURRANSEKRAFT OG INNOVASJONSEVNE.....	26
4.2	MÅL 2. MØTE STORE SAMFUNNSUTFORDRINGER.....	30
	4.2.1 <i>Hav</i>	30
	4.2.2 <i>Klima, miljø- og miljøvennlig energi</i>	33
	4.2.3 <i>Fornyelse i offentlig sektor</i>	37
	4.2.4 <i>Muliggjørende og industrielle teknologier</i>	41
	4.2.5 <i>Samfunnsikkerhet og samholdighet</i>	42
4.3	MÅL 3. UTVIKLE FAGOMRÅDER AV FREMRAGENDE KVALITET	46
4.4	NASJONALE FELLESEKSTENSJONER.....	53
	VEDLEGG:	55

1 Innledning

Definisjoner og inndelinger

Dette dokumentet – Budsjettbok 2020 – gir en samlet fremstilling av Forskningsrådets inntekter i 2020 så langt disse er kjent pr 1. januar 2020. Dokumentet gir først en overordnet beskrivelse av de samlede inntekter. Deretter en redegjørelse for inntektene fra det enkelte departementet og hvilke føringar som er knyttet til inntektene. Til slutt gis det en detaljert redegjørelse for hvordan Forskningsrådet har anvendt de tildelte midler på budsjettformål (programmer og aktiviteter). Styret vedtok Budsjett 2020 på sitt møte i desember 2019. Fordelingene mellom budsjettformål er i all hovedsak fastsatt gjennom statsbudsjettet og departementenes tildelingsbrev, som i sin tur i stor grad er basert på Forskningsrådets budsjettforslag.

Forskningsrådets FoU-budsjett for 2019 er på 9,969 mrd. kroner. Forskningsrådets inntekter kommer fra 15 ulike departement. Forskningsrådet mottar i tillegg noen midler fra private og offentlige kilder som ikke bevilges over statsbudsjettet. Disse omtales som diverseinntekter. Forskningsrådet får også tilsagnsfullmakter over enkelte departement. Dette er en fullmakt til å tildele prosjektbevilgninger inntil et visst nivå ut over den inntekt Forskningsrådet har mottatt. Forskningsrådet regnskapsfører tilsagnsfullmakten som en inntekt det året den blir gitt. En videreført tilsagnsfullmakt inntektsføres ikke.

På utgiftssiden inndeles budsjettet i virkemidler, hovedaktiviteter og programmer/aktiviteter. Dette utgjør en hierarkisk inndeling hvor midlene telles en gang. På øverste nivå er dette en inndeling etter program, frittstående prosjekter, infrastruktur og institusjonelle tiltak, nettverkstiltak, diverse FoU-relaterte aktiviteter m.m. I tillegg inndeles utgiftssiden etter en rekke forskningspolitiske dimensjoner, hvor langtidsplanens prioriterte områder utgjør den viktigste.

I Budsjettbok 2020 redegjøres det for tre budsjett-typer. Dette er årets budsjett 2019, revidert budsjett 2019, og årets budsjett 2020. Årets budsjett 2020 er inntekter gitt gjennom Statsbudsjett 2020 og departementenes tildelingsbrev, slik disse var kjent pr 1. januar 2020. Revidert budsjett 2019 består av årets budsjett 2019 pluss tildelinger gitt gjennom året 2019. Revidert budsjett er likt med det som vil bli de regnskapsførte inntekter i 2019. Årets budsjett 2020 tilsvarer typemessig årets budsjett 2020.

2 Bevilgninger

2.1.1 Departementsinntekter

Forskningsrådets samlede inntekter fra departementene i 2020 er på 9,782 mill. kroner. Det er foretatt et ettårig teknisk kutt i Forskningsrådets budsjett på 484,3 mill. kroner med 400 mill. kroner på KD og 84,3 mill. kroner på HOD får å bidra til reduserte overføringer. Kuttene er gjort med en forutsetning om Forskningsrådets skal opprettholde utlysingsplaner som om inntektene ikke var redusert. Den samlede økningen fra departementene til Forskningsrådet, når en korrigerer for de ettårige kuttene og andre flyttinger, er på 242 mill. kroner. Økningen kommer på følgende departementer.

Tabell 2.1: FoU-inntekter over statsbudsjettet fordelt på departementer, 1000 kroner.

	Årets budsjett	Revidert budsjett	Årets budsjett	Endring årets	Korrigert økning
	2019	2019	2020	2019-20	2019-20
KD Kunnskapsdepartementet	4 752 589	4 754 289	4 530 175	-222 414	177 586
NFD Nærings- og fiskeridepartementet	2 223 200	2 090 983	2 088 400	-134 800	22 731
OED Olje- og energidepartementet	892 601	892 500	840 000	-52 601	-52 601
LMD Landbruks- og matdepartementet	465 914	472 001	482 576	16 662	16 662
KLD Klima- og miljødepartementet	491 843	492 296	543 826	51 983	47 483
HOD Helse- og omsorgsdepartementet	336 736	338 736	252 691	-84 045	255
UD Utenriksdepartementet	283 470	346 489	274 558	-8 912	-8 912
SD Samferdselsdepartementet	159 000	129 950	114 700	-44 300	13 800
KMD Kommunal- og moderniseringsdepartemen	155 493	318 074	347 349	191 856	725
ASD Arbeids- og sosialdepartementet	166 730	166 730	171 205	4 475	4 475
JD Justis- og beredskapsdepartementet	44 801	44 801	58 493	13 692	13 692
BLD Barne- og likestillingsdepartementet	20 849	18 849	29 484	8 635	8 635
FIN Finansdepartementet	21 900	21 900	22 300	400	400
KUD Kulturdepartementet	24 875	23 981	25 451	576	576
FD Forsvarsdepartementet	5 210	5 210	1 500	-3 710	-3 710
Departementsinntekter	10 045 211	10 116 789	9 782 708	-262 503	241 797
DIVERSE Diverse	183 598	260 215	186 717	3 119	
Total sum	10 228 809	10 377 003	9 969 425	-259 384	

En gjennomgang av det enkelte departement foretas i kapittel 3.

2.1.2 Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning 2019-2028

Den nye langtidsplanen har en noe annen innretning, enn den forrige langtidsplanen. Den er tydeligere strukturert etter tre overordnede mål og fem tematiske prioriteringer. Det innebærer tydelige overlapp mellom mål og prioriteringer, men i særlig grad slik at det er overlapp mellom målet *Møte store samfunnsutfordringer* og de fem tematiske prioriteringene. I oppstillingen av Forskningsrådets budsjettfordeling knyttet til langtidsplanen er dette gjort for de tre målene, men slik at oppstillingen på de fem tematiske prioriteringene utgjør oppstillingen på målet *Møte store samfunnsutfordringer*. I denne oppstillingen er budsjettformålene plassert ett sted etter mest-prinsippet, selv om de i mange tilfeller virker mot flere mål og prioriteringer.

Langtidsplanens mål og prioriteringer er relativt overordnede prioriteringer. For å kunne vise frem en mer detaljert oppstilling har Forskningsrådet inndelt mål og prioriteringer i innsatsområder. Disse utgjør de operative dimensjonene og har ligget til grunn for Forskningsrådets budsjettforslag, oppfølging og forskningspolitiske vurderinger. Tabellen nedenfor viser oppfølgingen på dette nivået.

Langtidsplanens områder følges opp gjennom Forskningsrådet i 2020. En fordeling av økningene på langtidsplanens områder og prioriteringer viser at det er særlig Hav og Offentlig sektor som kommer svakest ut i 2020. Også veksten til Styrket konkurransekraft er svak.

Tabell 2.2: FoU-inntekter fordelt på langtidsplanens mål og prioriteringer, 1000 kroner.

	Årets budsjett 2019	Revidert budsjett 2019	Årets budsjett 2020	Endring Årets bud. 2019-20
Mål 1: Styrket konkurransekraft og innovasjonsevne	2 954 975	3 006 143	2 993 127	38 152
Basisbevilgninger og institusjonelle tiltak	1 591 491	1 599 491	1 621 803	30 312
Et kunnskapsintensivt næringsliv i hele landet	1 064 197	1 107 365	1 075 018	10 821
Innovasjon i stat og kommune	63 938	63 938	60 538	- 3 400
Uttesting og kommersialisering av FoU	235 349	235 349	235 768	419
Mål 3: Utvikle fagmiljøer av fremragende kvalitet	2 595 190	2 600 236	2 666 819	71 629
Fagmiljøer og talenter	1 507 348	1 511 668	1 537 985	30 637
Forskningsinfrastruktur	791 409	791 409	832 309	40 900
Rettede internasjonaliseringstiltak	296 433	297 158	296 525	92
Hav	979 117	980 413	950 614	- 28 503
Havteknologi og maritim innovasjon	202 851	195 590	197 900	- 4 951
Marine bioressurser og havforvaltning	397 560	408 111	398 101	541
Petroleum og mineraler	378 706	376 712	354 613	- 24 093
Klima, miljø og miljøvennlig energi	1 491 888	1 521 823	1 552 026	60 138
Biøkonomi og forvaltning	360 254	380 985	384 761	24 507
Bærekraftige byregioner og transportsystemer	74 255	74 255	97 020	22 765
Klima, polar og miljø	351 193	360 499	375 765	24 572
Miljøvennlig energi og lavutslippsløsninger	706 186	706 085	694 480	- 11 706
Fonyelse i offentlig sektor	807 512	806 531	826 305	18 793
Demokrati, styring og forvaltning	61 939	61 939	63 239	1 300
Helse, forebygging og behandling	408 803	409 423	409 287	484
Utdanning og livslang læring	214 309	214 309	223 778	9 469
Velferdstjenester	122 461	120 860	130 001	7 540
Muliggjørende og industrielle teknologier	788 265	792 883	816 703	28 438
IKT og digital transformasjon	479 955	419 955	510 847	30 892
Nano-, bioteknologi og teknologi konvergens	308 310	372 928	305 856	- 2 454
Samfunnsikkerhet og samhörighet	550 696	610 707	578 708	28 012
Global utvikling, ulikhet, og demokratibygging	149 650	187 881	147 950	- 1 700
Kultur, sivilsamfunn og medienes rolle	212 899	219 599	226 797	13 898
Samfunnsikkerhet, sårbarhet og konflikt	113 153	128 651	127 578	14 425
Utenforskap, inkludering, kulturmøter og migrasjon	74 994	74 577	76 383	1 389
Nasjonale fellesfunksjoner	61 167	58 267	- 414 877	- 476 044
Nasjonale fellesfunksjoner	61 167	58 267	- 414 877	- 476 044
Totalsum	10 228 809	10 377 003	9 969 425	- 259 384

2.1.3 Bevilgninger fordelt på porteføljestyrene og øvrige bevilgende organer

Porteføljestyrene har ansvar for budsjettformål knyttet til tematiske satsinger og åpne arenaer. Den samlede økning til porteføljestyrene er på 166 mill. kroner. Fordelingen av økningen er i all hovedsak et resultat av øremerkinger fra departementene og forslag fremmet i Forskningsrådet budsjettforslag. Det foreligger også øremerket kutt over OED sitt budsjett. Dette utgjør til sammen 47,5 mill. kroner.

Samlet innebærer fordelingen av øremerkede midler (økning og kutt) og frihetsgraden at porteføljestyrene for fri prosjektstøtte; Humaniora og samfunnsvitenskap, Livsvitenskap og Naturvitenskap og teknologi får en betydelig økning. Det kom også økning mot porteføljestyrene Klima og polar, Muliggjørende teknologier, Industri og tjenestenæringer, Energi, transport og lavutslipp og

Demokrati, styring og fornyelse. Porteføljestyret for Petroleum får en betydelig reduksjon. De øvrige porteføljestyrene, som i særlig grad ivaretar forskning knyttet til helse, velferd og utdanning får ingen eller svært svak økning.

Tabell 2.3: FoU-inntekter fordelt på styrende organer i Forskningsrådet, 1000 kroner.

	Årets budsjett	Revidert budsjett	Årets budsjett	Endring Årets bud.
	2019	2019	2020	2019-20
Porteføljestyre				
Humaniora og samfunnsvitenskap	278 636	278 636	288 626	9 990
Naturvitenskap og teknologi	357 356	364 056	408 036	50 680
Livsvitenskap	450 662	450 662	470 852	20 190
Muliggjørende teknologier	713 265	782 883	741 383	28 118
Industri og tjenestenæringer	932 213	1 018 370	943 539	11 326
Landbasert mat, miljø og bioressurser	317 145	317 806	333 785	16 640
Petroleum	378 706	376 712	354 613	- 24 093
Hav	523 111	543 401	519 101	- 4 010
Energi, transport og lavutslipp	777 706	777 605	778 700	994
Klima- og polarforskning	272 037	279 197	301 541	29 504
Global utvikling	212 209	265 540	218 558	6 349
Helse	403 745	402 277	393 134	- 10 611
Demokrati, styring og fornyelse	126 821	127 219	136 297	9 476
Utdanning og kompetanse	214 309	214 309	223 778	9 469
Velferd, kultur og samfunn	269 463	267 444	281 376	11 914
Styret	3 727 413	3 610 006	3 287 524	- 439 889
Bevilgningsutvalg	29 651	34 103	29 736	85
AdmDir	244 362	266 778	258 846	14 484
Totalsum	10 228 809	10 377 003	9 969 425	- 259 384

Styret har et spesifikt bevilgningsansvar for senterordningene SFF og SFI, basisbevilgningene til instituttsektoren, forskningsinfrastrukturordningen, internasjonale tiltak og mobiliseringsordninger og særskilte stipendiatorordninger. Styret har også ansvar for optimaliseringspottene. I tillegg er midler til nasjonal statistikk og evaluering, gaveforsterkningsordningen og nasjonale kommunikasjonsformål lagt til Styret. Budsjettendringer knyttet til Styret er i all hovedsak knyttet til det tekniske kuttet på KD og HOD. Det kom vekst til forskningsinfrastruktur, internasjonale tiltak og basisbevilgningsordningen.

Forskningsrådet har to bevilgende utvalg. Dette gjelder Kjønnbalanse i toppstillinger og forskningsledelse (BALANSE) og Program for samisk forskning (P-SAMISK). Det foreligger ikke økte øremerkede midler til disse bevilgningsutvalgene.

3 Departementene

Forskningsrådet for bevilgninger fra 15 departementer. Nedenfor redegjøres det for fordelingen av årets budsjett på det enkelte departement. Det er tatt utgangspunkt i tildelingsbrevet for det enkelte departement. I noen få tilfeller avviker årets budsjett fra tildelingsbrevet. Slike tilfeller kan oppstå når tildelingsbrevet kommer for sent i forhold til når Forskningsrådet lukker årets budsjett. Denne type avvik vil justeres i revidert budsjett. I tabellen knyttet til hvert enkelt departement gis det en oppstilling av hvordan departementets bevilgning er fordelt på budsjettformål. Alle føringer i tildelingsbrevene som innebærer spesifiserte beløp på programmer og aktiviteter utkwitteres gjennom denne oppstillingen. Det redegjøres derfor ikke tekstlig for de enkelte føringene i tildelingsbrevene.

3.1 Kunnskapsdepartementet

Departementets bevilgning for 2020 er fordelt iht. Prop. 1 S (2019-2020), tildelingsbrevet for 2020 og Forskningsrådets budsjettforslag for 2020.

Departementet har trukket ut 400 mill. kroner i 2020 som er en ettårig reduksjon for å redusere avsetningene til Forskningsrådet. Dette skal ikke føre til redusert aktivitet i 2020 og Forskningsrådet er bedt om å legge opp til aktivitet med utgangspunkt i at disse midlene vil bli ført tilbake til posten i 2021. Tas det ikke hensyn til denne ettårige reduksjonen er bevilgningene fra Kunnskapsdepartementet samlet sett økt med 177,5 mill. kroner, eller 3,7 prosent, fra 2019 til 2020.

Tabell 3.1: Inntekter fra KD fordelt på kapittel og post. 1 000 kroner.

	2019		2020
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
Forskning om kunnskapssektoren			
KD Kap. 231.21	16 573	16 573	-
KD Kap. 258.21	4 414	4 414	-
KD Kap. 231.51	8 500	8 500	-
KD Kap. 281.50	234 107	229 107	-
KD Kap. 226.60	34 042	34 042	-
KD Kap. 201.21	11 658	11 658	185 522
KD Kap. 226.21	42 058	42 058	9 000
KD Kap. 226.71	67 075	73 775	82 705
KD Kap. 226.63	12 166	12 166	6 250
Kunnskapsgrunnlag for integrering			
KD Kap. 291.50	7 021	7 021	7 210
Langsiktig grunnleggende forskning			
KD Kap. 285.52	1 699 644	1 699 644	1 810 078
KD Kap. 287.57	217 444	217 444	218 120
KD Kap. 288.21	38 200	38 200	38 200
Sektorovergrepene forskning			
KD Kap. 285.53	1 607 442	1 607 442	1 381 681
KD Kap. 285.54	751 245	751 245	791 409
KD Kap. 287.21	1 000	1 000	-
Sum	4 752 589	4 754 289	4 530 175

I Statsbudsjettet for 2020 er det flyttet noen midler mellom kap. og poster. Disse er:

- Endringer på post 285.52:
  - Gaveforsterkning fra post 285.53 (50 mill.)
  - Uni-museer fra post 281.50 (4,8 mill.)
  - Forskningsdagene, Nysgjerrig-Per, Unge forskere fra post 285.55 (10 mill.)
  - SAMKUL til post 53 (-2,507 mill.)
- Endringer på post 285.53:
  - Gaveforsterkning til post 285.52 (-50 mill.)
  - SAMKUL fra post 52 (2,507 mill.)
  - Nasjonale eksperter og EuroHPC til post 55 (-4,9 mill.)
  - Bevilgninger til budsjettformålene over 281.50 flyttet hit til post 53 (169,5 mill.)
    - Næringsphd, Offentlig sektor phd, FORNY2020, FORREGION, HELSEVEL, PROFESJON

Det kom øremerket vekst til følgende ordninger

- 285.52:
  - Grunnleggende IKT-forskning for digital transformasjon (25 mill.)
  - Forskertalenter (30 mill.)
  - Simula (2,339 mill.)
- 285.53:
  - Grunnleggende IKT-forskning for digital transformasjon (18 mill.)
  - STUD-ENT (5,7 mill.)
  - Nærings-phd, 22 stykker (4,8 mill. 1ste års effekt)
  - Polarforskning (15 mill.)
  - IKT sikkerhet og kryptologi, fortrinnsvis gjennom off.phd og næringsphd (3,9 mill.)

Når det tas hensyn til tekniske flyttinger og øremerket vekst fra departementet, så er det en frihetsgrad over post 52 på 15,6 mill. kroner og over post 53 på 19,6 mill. kroner. Deler av sistnevnte må benyttes til å kompensere for helårseffekt av de nye stipendiatene som startet i 2019. Frihetsgraden er fordelt etter Forskningsrådets budsjettforslag. Hovedtyngden av frihetsgraden over post 52 har gått til å styrke fri prosjektstøtte. Halvparten av frihetsgraden over post 53 har gått til å innfri en avtale om samarbeid med NordForsk om byforskning. For øvrig har frihetsgraden gått til å innfri vekstforslaget til FORKOMMUNE og SAMKUL.

Bevilgningen fra KD vil etter dette fordele seg på budsjettformål som vist i etterfølgende tabeller.

Tabell 3.2: Bevilgningen fra KD fordelt på budsjettformål. 1 000 kroner.

	2019		2020
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
KD Kap. 285.52	1 699 644	1 699 644	1 810 078
CERN; Kjerne- og partikkelforskning	22 850	22 850	22 850
P-SAMISK; Program for samisk forskning	10 600	10 600	10 600
ROMFORSK; Program for romforskning	21 610	21 610	21 610
SAMKUL; Samfunnsutviklingens kulturell	2 507	2 507	0
FRIPRO; Fri prosjektstøtte	<948 395>	<948 395>	<1 017 535>
FRIHUMSAM; Fri prosj.st. hum og sam	258 402	258 403	272 102
FRIMEDBIO; Fri prosj.st. med.,helse,biol	417 307	417 308	437 497
FRINATEK; Fri prosj.st. mat.,naturv.,tek	252 836	252 836	288 086
FRICON; Fri prosj.st mobilitetsstipend m.r	15 000	15 000	15 000
POS-ERC; Støtte til ERC søkere som oppnår	4 850	4 850	4 850
IS-AUR; Samarb.progr. Norge Frankrike	800	800	800
IS-DAAD; Forskerutveksl. Norge-Tyskland	700	700	700
JPIOCEANS-SEKR; JPIOCEANS sekretariat Brüsse	300	300	300
MSCA-TOPP-UT; Toppfinansiering av MSCA utg	8 575	8 575	8 575
FLINSTUD; Forskerlinjen/Studentsstipend	24 080	24 080	17 775
FORSKKOMM; Nasjonal kompetansebygging	3 000	3 000	3 050
PORT-FREMAGENDE; Fagmiljøer av fremragen	40 000	30 000	30 000
GENINST; Gen. andre institusjoner	100	100	100
ISPBIOMED; ISP - biologi og biomedisin	855	855	855
ISPHUM; ISP - Humaniora	7 750	7 750	7 750
ISPNATTEK; ISP - naturvit. og teknologi	13 135	13 135	13 135
ISPSAM; ISP - Samfunnsvitenskap	8 774	8 774	8 774
SARS; SARS Intenational Center	19 500	19 500	19 500
SIMULA; SIMULA-senteret ()	75 841	75 841	78 180
SFF; Sentre for fremragende forskn	342 150	352 150	352 150
ESSURVEY; European Social Survey	5 900	5 900	7 200
FORREGION; Forskningsbasert innovasjon i reg	3 000	3 000	3 000
FORSKSKOLE; Forskerskoler	33 000	33 000	33 000
GENSTIM; Gen. stim.tiltak/nettv.bygging	1 500	0	0
DIV-INT; Annet internasjonalt samarbeid	31 133	31 133	31 133
EMBLNODE; Nord EMBLSenter i molekylærmed	13 000	13 000	13 000
INT-BILAT; BILAT-ordningen	1 470	1 470	1 470
INTPART; International Partnerships for Excell	9 000	9 000	9 000
KONT; Kontingenter	2 800	2 800	2 800
MILUTARENA; Formidlings- og koordineringstil	3 000	3 000	3 000
SSF; Svalbard Science Forum	7 000	7 000	7 000
KOMMUNIKASJON; Forskningskommunikasjon (forskning.no)			3 000
FORSKDAG; Forskningsdagene			4 850
KONK-UOF; Unge forskere			850
NYSGJPER; Nysgjerrigper			4 500
PROFORSK; Skole og samfunn	3 000	3 000	2 500
FORMIDLING; Formidling og forskningskommu	2 750	2 750	0
PUBL; Publisering/prosjektinform	5 060	5 060	5 060
GENPLAN; Gen. planlegging/utredn./eval	900	3 270	3 270
STAB; Statistikk og kunnsk.grunnlag	18 976	18 976	18 976
UTRED; Utredning	125	125	125
DISPFON; Disposisjonsfond	870		6 305
KILDEN; Oppstart, lønn, randsone etc	5 638	5 638	5 800
GAVEFORST; Gaveforsterkningsordningen			30 000

..forts fra forrige side:

	2019		2020
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
KD Kap. 226.21	42 058	42 058	9 000
SAMKUL; Samfunnsutviklingens kulturell	4 000	4 000	4 000
FINNUT; Forskning og innovasjon i utdannings-	38 058	38 058	5 000
KD Kap. 287.57	217 444	217 444	218 120
RBGRUNSAMF; Res.bas.grunnbev.samf.v.inst	217 444	217 444	218 120
KD Kap. 288.21	38 200	38 200	38 200
INTPART; International Partnerships for Excell	38 200	38 200	38 200
KD Kap. 226.71	67 075	73 775	82 705
VITEN; Vitensentre	67 075	73 775	82 705
KD Kap. 226.63	12 166	12 166	6 250
LÆREEFFEKT; Lærertetthet og læringseffekt	12 166	12 166	6 250
KD Kap. 291.50	7 021	7 021	7 210
VAM; Velferd, arbeid og migrasjon	7 021	7 021	7 210
KD Kap. 201.21	11 658	11 658	185 522
FINNUT; Forskning og innovasjon i utdanningssektoren			173 522
FORINNPOL; Forskning for forsknings- og innov	11 658	11 658	12 000
KD Kap. 226.60	34 042	34 042	0
FINNUT; Forskning og innovasjon i utdannings-	34 042	34 042	0
KD Kap. 231.21	16 573	16 573	0
FINNUT; Forskning og innovasjon i utdannings-	16 573	16 573	0
KD Kap. 258.21	4 414	4 414	0
FINNUT; Forskning og innovasjon i utdannings-	4 414	4 414	0
KD Kap. 231.51	8 500	8 500	0
FINNUT; Forskning og innovasjon i utdannings-	8 500	8 500	0
KD Kap. 281.50	234 107	229 107	0
FINNUT; Forskning og innovasjon i utdannings-	61 550	61 550	0
HELSEVEL; Gode og effektive helse-, omsorgs- og	8 868	0	0
HELSEVEL-H; Gode og effektive helse-, omsorgs- og velferdstjeneste		6 651	
HELSEVEL-V; Gode og effektive helse-, omsorgs- og velferdstjeneste		2 217	
NAERINGSPH; Nærings-phd	39 435	39 435	0
OFFPHD; Offentlig sektor-ph.d.	36 950	36 950	0
PROFESJON; Forskningskompetanse for utvalgt	34 885	34 885	0
UNI-MUSEER; Strat.satsing univ.museer	4 801	4 801	0
FORNY20; FORNY2020	44 725	44 725	0
FORREGION; Forskningsbasert innovasjon i reg	2 893	2 893	0
FORSKYV-KD; Forskyvning KD		-5 000	

Tabell 3.3: Bevilgningen fra KD fordelt på budsjettformål. 1 000 kroner.

	2019		2020
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
KD Kap. 285.54	751 245	751 245	791 409
NSDBASIS; Norsk samf.vit.datatjen.basis	11 896	11 896	12 260
FORINFRA; Nasj.sats. forskn.infrastrukt	739 349	739 349	779 149
KD Kap. 285.53	1 607 442	1 607 442	1 381 681
BIONÆR; Bionæringsprogram	7 618	7 618	7 618
FORKOMMUNE; Forskning og innovasjon i kommunesektoren	21 988	21 988	24 056
TRANSPORT; Transport 2025	7 420	7 420	7 420
SAMKUL; Samfunnsutviklingens kulturell	40 726	40 726	45 591
BEDREHELSE; Bedre helse og livskvalitet	12 418	12 418	12 418
BEHANDLING; God og treffsikker diagnostikk, behandling og rehabilitering	21 855	21 855	21 855
DEMOS; Demokratisk og effektiv styring, planlegging og forvaltning	814	814	814
FINNUT; Forskning og innovasjon i utdanningssektoren	4 121	4 121	4 121
MARINFORSK; Marine ressurser og miljø	9 130	9 130	9 130
MILJØFORSK; Miljøforskning for en grønn samfunnsomstilling	14 351	14 351	14 351
POLARPROG; Polarforskningsprogram	49 439	49 439	64 439
SAMANSVAR; Ansvarlig innovasjon og bedriftenes samfunnsansvar	13 787	13 787	13 787
SAMRISK-2; Samfunnsikkerhet og risiko	24 249	24 249	24 249
VAM; Velferd, arbeid og migrasjon	3 068	3 068	3 068
BIOTEK2021; Bioteknologi for verdiskaping	76 297	136 297	76 297
ENERGIX; Stort program energi	22 680	22 680	22 680
HAVBRUK2; Stort program for havbruksforskning	14 517	14 517	14 517
HELSEVEL; Gode og effektive helse-, omsorgs- og velferdstjenester	23 217	0	0
HELSEVEL-H; Gode og effektive helse-, omsorgs- og velferdstjenester		17 413	24 064
HELSEVEL-V; Gode og effektive helse-, omsorgs- og velferdstjenester		5 804	8 021
IKTPLUSS; IKT og digital innovasjon	121 278	126 278	143 178
KLIMAFORSK; Stort program klima	51 618	51 618	51 618
NANO2021; Nanoteknologi og nye materiale	71 922	71 922	71 922
PETROMAKS2; Stort program petroleum	36 559	36 559	36 559
POS-ERC; Støtte til ERC søkere som oppnår god evaluering	4 823	4 823	4 823
BYNORD; Nordisk samarbeid om byforskning			10 000
FORSTERK; Forsterkningsmidler	10 878	10 878	10 878
BALANSE; Kjønnbalanse i toppstillinger og forskningsledelse	15 636	15 636	15 636
NAERINGSPH; Nærings-phd			41 435
NANSEN; Arven etter Nansen	60 000	60 000	60 000
OFFPHD; Offentlig sektor-ph.d.			31 350
PORT-TEKNOLOGIER; Muliggjørende og industrielle teknologier	65 000	0	65 000
PORTEFOLJE; Fri ramme til humaniora	55 000	55 000	55 000
STIM-EU; Strat.Institutsats.EU-prosj	272 939	272 939	272 939
STIPINST; Stipendiatstillinger i instituttsektoren	53 400	53 400	53 400
PROFESJON; Forskningskompetanse for utvalgte profesjonsutdanninger			34 885
FMESAMFUNN; FME - samfunn	5 000	5 000	5 000
SFI; Sentre for forskn.drevet innov	234 500	234 500	234 500
FORNY20; FORNY2020			50 425
FORREGION; Forskningsbasert innovasjon i regionene			2 893
COSTINF; COST Infrastruktur	370	370	370
EUNETTVK; EU-nettverk	5 000	5 000	5 000
HELSE-EU; Helse EU posisjoneringsmidler	9 492	9 492	0
INT-BILAT; BILAT-ordningen	20 107	20 107	20 107
KONT; Kontingenter	1 500	1 500	1 500
PES2020; Prosj.etabl.støtte H2020	91 028	91 028	100 520
TSKFRANSKAM; Tysk-norsk og fransk-norsk samarbeid	247	247	4 247
FORSKYV-KD; Forskyvning KD			-400 000
VIRK-INT; Refusjoner til virksomhetsbudsjettet INT	3 450	3 450	0
GAVEFORST; Gaveforsterkningsordningen	50 000	50 000	0
KD Kap. 287.21	1 000	1 000	0
VIRK-VIT; Refusjoner til virksomhetsbudsjettet VIT	1 000	1 000	0
Totalt	2 359 687	2 359 687	2 173 090

3.2 Nærings- og fiskeridepartementet

Bevilgningen fra Nærings- og fiskeridepartementet er i 2020 på 2,088 mill. kroner. Bevilgningen er samlet sett økt med 22,8 mill. kroner sammenlignet med revidert budsjett 2019 når det korrigeres for at ansvaret for deler av NORCE-grunnbevilgning (4,5 mill. kroner) er overført til KLD og miljøinstituttene, og at 20 mill. kroner av bevilgningen til de teknisk-industrielle instituttene er ført ut av Forskningsrådets budsjett (deler av grunnbevilgning til IFE knyttet til nukleære anlegg). Endringen fra årets budsjett 2019 til revidert budsjett 2019 skyldes endringene i departementsstrukturen. I RNB 2019 ble ansvaret for IT-forskning og forskning på elektronisk kommunikasjon overført fra NFD og SD til KMD.

Tabell 3.4: Inntekter fra NFD fordelt på kapittel og post. 1 000 kroner.

	2019		2020
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
NFD Kap. 900.22		814	
NFD Kap. 920.50	2 223 200	2 090 169	2 088 400
Total sum	2 223 200	2 090 983	2 088 400

NFDs budsjett for 2020 er fordelt iht. Prop. 1 S (2019-2020), tildelingsbrevet for 2020 og Forskningsrådets budsjettforslag for 2020.

Føringer for vekst i Statsbudsjettet for 2020 (tall i mill. kroner i parentes):

Fiskeriministeren:

- Overvåking av, og kunnskap om, kystøkologien (9,428)

Næringsministeren:

- Basisbevilgning til de teknisk industrielle-instituttene (20)
- Innovasjonsprosjekter (10)
- Kunnskapsbasert næringsutvikling på Svalbard (1,3)
- Teknologirådet (0,320) og NTVA (0,060)

Øremerket vekst fra *Næringsministeren* oversiger økningen i Statsbudsjettet og det var derfor nødvendig å kutte 18,345 mill. kroner i øvrige budsjettformål. Reduksjonen ble fordelt i tråd med reduksjonsprinsippene i budsjettforslaget. Økningen fra *Fiskeriministeren* ble fordelt iht departementets fordeling på de tre strategiske områdene.

Bevilgningen fra NFD vil etter dette fordele seg på budsjettformål som vist i etterfølgende tabell.

Tabell 3.5: Bevilgningen fra NFD fordelt på budsjettformål 1 000 kroner.

	2019		2020
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
Forskningsprogrammer og internasjonalt forskningssamarbeid	1 453 856	1 331 745	1 335 497
BIA; Brukerstyrt innovasjonsarena	582 628	622 628	592 628
EUROSTARS; EUROSTARS	26 150	26 150	26 150
BIOTEK2021; Bioteknologi for verdiskaping	66 623	66 623	65 480
DIV-INT; Annet internasjonalt samarbeid	11 604	2 604	2 213
INTPART; International Partnerships for Excellent Education and Research		9 000	9 000
HAVBRUK2; Stort program for havbruksforskning	173 175	181 175	172 801
IKTPLUSS; IKT og digital innovasjon	122 111	0	0
INT-BILAT; BILAT-ordningen	4 269	4 269	3 629
MARINFORSK; Marine ressurser og miljø	101 763	101 763	107 261
MAROFF-2; Maritim virksomhet og offsh-2	185 851	194 851	181 300
NAERINGSPH; Nærings-phd	42 648	42 648	41 562
NANO2021; Nanoteknologi og nye materiale	63 831	63 831	62 200
PES2020; Prosj.etabl.støtte H2020	12 203	12 203	10 373
PORT-HAVTEK; Portefølje for havteknologi	17 000	0	16 600
PORT-OMSTILLING; Omstilling i bredden av norsk næringsliv med	44 000	0	43 000
FORREGION; Forskningsbasert innovasjon i regionene			1 300
REISEFORSK; Forskning og innovasjon for reiselivet	0	4 000	0
Bedre samspill og kunnskapsoverføring mellom FoU-miljø og nærings	764 065	753 145	747 615
Institutter og annen infrastruktur	573 441	562 521	562 272
EU-STRA; Strålevern	2 000	2 000	2 000
GENINST; Gen. andre institusjoner	1 390	1 390	1 450
RBGRUNPRIM; Res.bas.grunnbev.prim.nær.inst	110 399	110 399	113 540
RBGRUNTEKN; Res.bas.grunnbev.tekn-ind.inst	411 959	411 959	407 427
SIMULA; SIMULA-senteret ()	10 920	0	0
SIPHINIFES; SIP v HI og NIFES fin av FKD	26 773	26 773	27 535
TEKNRÅD; Teknologirådet	10 000	10 000	10 320
Kommersialisering og nettverkstiltak	190 624	190 624	185 343
FORNY20; FORNY2020	190 624	190 624	185 343
Andre tiltak	5 279	6 093	5 288
Andre tiltak	5 279	6 093	5 288
VIRK-VIT; Virksomhetskostnader		814	
DIV-AKT; Diverse aktiviteter hak=DI	742	742	724
GENPLAN; Gen. planlegging/utredn./eval	2 134	2 134	2 134
STAB; Statistikk og kunnsk.grunnlag	2 403	2 403	2 430
Totalt	2 223 200	2 090 983	2 088 400

3.3 Olje- og energidepartementet

Departementets bevilgning i 2020 er på 840 mill. kroner. Sammenlignet med fjorårets budsjett er dette en reduksjon på om lag 52,5 mill. kroner.

Tabell 3.6: Inntekter fra OED fordelt på kapittel og post. 1 000 kroner.

	2019		2020
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
OED Kap. 1830.50	800 500	800 500	760 000
OED Kap. 1840.50	92 101	92 000	80 000
Total sum	892 601	892 500	840 000

OEDs midler for 2020 er fordelt i.h.t. Prop. 1 S (2019-2020) og tildelingsbrev av 8. januar 2020.

- ENERGIX – 11,5 mill. kroner
- MARINFORSK – 5,5 mill. kroner
- PETROMAKS2 – 23,5 mill. kroner
- CLIMIT – 12 mill. kroner

Tabell 3.7: Bevilgning fra OED fordelt på budsjettformål. 1 000 kroner.

	2019		2020
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
OED Kap. 1830.50	800 500	800 500	760 000
DEMO2000; Prosj.ret tekn.utv. petro.virk	70 000	70 000	70 000
DIV-INT; Annet internasjonalt samarbeid	3 000	3 000	3 000
ENERGIX; Stort program energi	286 500	286 500	275 000
FMESAMFUNN; FME - samfunn	20 000	20 000	20 000
FMETEK; FME - teknologi	157 000	157 000	157 000
FRINATEK; Fri prosj.st. mat.,naturv.,tek	1 000	1 000	1 000
MARINFORSK; Marine ressurser og miljø	8 000	8 000	2 500
PES2020; Prosj.etabl.støtte H2020	6 500	6 500	6 500
PETROMAKS2; Stort program petroleum	218 500	218 500	195 000
PETROSENTR; Forskningscentre for petroleum	30 000	30 000	30 000
OED Kap. 1840.50	92 101	92 000	80 000
CLIMIT; Forskning, utvikling og demo av CO2-håndtering	92 101	92 000	80 000
Sum	892 601	892 500	840 000

3.4 Landbruks- og matdepartementet

Det er budsjettet med 482,6 mill. kroner i 2020 fra departementet, inkl. en videreføring av bevilgningsnivået på midler til gjennomføring av jordbruksavtalen. Dette gir en økning på 16,7 mill. kroner i forhold til årets budsjett 2019, hvorav 9,8 mill. kroner over kap 1137.51 Basisbevilgninger.

LMDs midler for 2020 er fordelt i.h.t. Prop. 1 S (2019-2020) og Forskningsrådets budsjettforslag for 2020.

Tabell 3.8: Inntekter fra LMD fordelt på kapittel og post. 1 000 kroner.

	2019		2020
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
LMD Kap. 1137.50	240 878	240 878	241 761
LMD Kap. 1137.51	178 036	178 036	187 815
LMD Kap. 1150.77	47 000	53 087	53 000
Total sum	465 914	472 001	482 576

Tabell 3.9: Bevilgning fra LMD fordelt på budsjettformål. 1 000 kroner.

	2019		2020
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
LMD Kap. 1137.50	240 878	240 878	241 761
BIONÆR; Bionæringsprogram	207 636	207 636	208 476
BIOTEK2021; Bioteknologi for verdiskaping	5 000	5 000	5 000
ENERGIX; Stort program energi	11 955	11 955	11 955
EU-STRA; Strålevern	2 000	2 000	2 000
FORREGION; Forskningsbasert innovasjon i regionene	2 000	2 000	2 000
INFRA; Infrastrukturtiltak	1 637	1 637	1 680
INT-BILAT; BILAT-ordningen	1 900	1 900	1 900
MILJØFORSK; Miljøforsk. for en grønn samfunnsomst.	4 900	4 900	4 900
PES2020; Prosj.etabl.støtte H2020	3 000	3 000	3 000
SAMANSVAR; Ansv. innovasjon og bedr. samf.ansvar	850	850	850
LMD Kap. 1137.51	178 036	178 036	187 815
INFRA; Infrastrukturtiltak	6 630	6 997	7 179
RBGRUNPRIM; Res.bas.grunnbev.prim.nær.inst	171 406	171 039	180 636
LMD Kap. 1150.77	47 000	47 000	53 000
FFL-JA; Forskningsmidlene for jordbruk og matindustri	45 000	45 000	51 000
MILJØFORSK; Miljøforsk. for en grønn samfunnsomst.	2 000	2 000	2 000
Sum	465 914	465 914	482 576

I tildelingsbrev av 5. februar 2020 fremkommer det at departementet har holdt igjen fire mill. kroner. Reduksjonen tas ut på BIONÆR. Endringen vil bli justert i revidert budsjett for 2020.

3.5 Klima- og miljødepartementet

Departementets bevilgning i 2020 er på 543,8 mill. kroner. Dette er en økning på om lag 47,4 mill. kroner, eller 9,6 prosent, sammenlignet med årets budsjett 2019 når det tas hensyn til at 4,5 mill. kroner er rammeoverført fra Nærings- og fiskeridepartementet som følge av endringer i instituttstrukturen. KLDs budsjett for 2020 er fordelt iht. Prop. 1 S (2019-2020), tildelingsbrevet for 2020 og Forskningsrådets budsjettforslag for 2020.

Departementet bevilger 35 mill. kroner til satsing på lavutslipp. Satsingen på forskning for omstilling for det grønne skiftet og vellykket klimatilpasning er i 2020 lagt til aktivitetene MILJØFORSK, KLIMAFORSK, ENERGIX og BIONÆR.

	Lavutslipp
MILJØFORSK	10 500
KLIMAFORSK	10 500
ENERGIX	9 333
BIONÆR	4 667
Sum	35 000

I tillegg er det en frihetsgrad på om lag åtte mill. kroner som er fordelt i tråd med Forskningsrådet budsjettforslag 2020. Basisbevilgningene til miljøinstituttene økes med om lag 9,7 mill. kroner, hvorav 4,532 mill. kroner er rammeoverført fra NFD.

Tabell 3.10: Inntekter fra KLD fordelt på kapittel og post. 1 000 kroner.

	2019		2020
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
KLD Kap. 1410.51	293 652	293 105	334 753
KLD Kap. 1410.53	6 897	6 897	7 083
KLD Kap. 1410.50	191 294	191 294	200 961
KLD Kap. 1400.76		1 000	
KLD Kap. 1410.21			1 029
Total sum	491 843	492 296	543 826

Tabell 3.11: Bevilgning fra KLD fordelt på budsjettformål. 1 000 kroner.

	2019		2020
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
KLD Kap. 1410.51	293 652	293 105	334 753
BEDREHELSE; Bedre helse og livskvalitet	3 800	3 800	3 800
BIONÆR; Bionæringsprogram	18 000	18 000	22 667
BYFORSK; Forskning og innovasjon for framtidens byer			
ENERGIX; Stort program energi	81 300	81 300	92 245
EU-STRA; Strålevern	2 000	1 000	1 000
JPICULTURE; Cultural heritage and global change	4 075	4 075	4 075
JPIKLIMA; Connecting climate knowledge for Europe	500	500	500
JPIWATER; Water challenges for a changing world	4 075	4 075	4 075
KLIMAFORSK; Stort program klima	90 447	91 377	103 157
LAVUTSLIPP; Lavutslippssatsing			
MARINFORSK; Marine ressurser og miljø	30 675	30 426	31 592
MILJØFORSK; Miljøforskning for en grønn samf.omst.	51 830	50 976	62 898
MILUTARENA; Form.- og koord.tiltak miljø- og utv.forsk.	2 500	2 500	2 500
POLARPROG; Polarforskningsprogram	2 950	3 012	4 744
ROMFORSK; Program for romforskning	1 500	1 500	1 500
VIRK-RNM; Refusjoner til virksomhetsbudsjettet RNM		564	
KLD Kap. 1410.53	6 897	6 897	7 083
KONT; Kontingenter	6 897	6 897	7 083
KLD Kap. 1410.50	191 294	191 294	200 961
INT-BILAT; BILAT-ordningen	450	450	450
PES2020; Prosj.etabl.støtte H2020	2 950	2 950	2 950
RBGRUNMILJ; Res.bas.grunnbev.miljøinst	187 894	187 894	197 561
KLD Kap. 1400.76		1 000	
EU-STRA; Strålevern		1 000	
KLD Kap. 1410.21			1 029
EU-STRA; Strålevern			1 029
Sum	491 843	492 296	543 826

3.6 Helse- og omsorgsdepartementet

Departementets bevilgning i 2020 er på 252,7 mill. kroner. Bevilgningen er redusert med 84,3 mill. kroner for å redusere avsetningene til Forskningsrådet og skal ikke føre til redusert aktivitet i 2020. Bevilgningen er ytterligere redusert med 1,745 mill. kroner sammenlignet med 2019.

Tabell 3.12: Inntekter fra HOD fordelt på kapittel og post. 1 000 kroner.

	2019		2020
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
HOD Kap. 732.21	524	524	524
HOD Kap. 780.50	336 212	338 212	252 167
Sum	336 736	338 736	252 691

Budsjettet er som nevnt ytterligere redusert med 1,745 mill. kroner og i tillegg ligger det en øremerket vekst på 0,4 mil. kroner til GLOBVAC. Reduksjonen tas dels utpå HELSE-EU ordningen som er avvirket og dels på HO21-Monitoren, da et årlig nivå på 4,5 mill. kroner er noe for høyt. I tillegg foreslås det en teknisk justering som følge av tidligere års uttrekk av virksomhetskostnader på EU-strålevern. EU strålevern finansieres som et spleiselag mellom flere departementer med 2 mill. kroner på hver.

Bevilgningen fra HOD fordeler seg etter dette på budsjettformål som vist i etterfølgende tabell.

Tabell 3.13: Bevilgningen fra HOD fordelt på budsjettformål. 1 000 kroner.

	2019		2020
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
Programmer			
BEDREHELSE; Bedre helse og livskvalitet	70 154	69 130	69 130
BEHANDLING; God og treffsikker diagnostikk, behar	85 579	86 555	86 555
GLOBVAC; Global helse- og vaksin.forskn	9 400	9 400	10 000
KVINNEHELSE; Kvinners helse og kjønnsperspektive	10 471	10 471	10 471
HELSEVEL-H; Gode og effektive helse-, omsorgs- og v	120 050	120 050	120 050
Internasjonal prosjektstøtte			
EU-STRA; Strålevern	2 000	1 960	2 000
Strategisk institusjonsstøtte			
FKB; Forskningscentre for klinisk behandling	20 000	20 000	20 000
Internasjonale nettverkstiltak			
HELSE-EU; Helse EU posisjoneringsmidler	950	950	0
JPIAMR; JPI Antimikrobiell resistens	6 343	6 343	6 343
JPND; EU Joint Programme - Neurodege	8 765	8 765	8 765
Planlegging/utredn./evaluering			
STAB; Statistikk og kunnsk.grunnlag	524	524	524
Disposisjonsfond			
FORSKYV-HOD; Forskyvning HOD			-84 300
Sekretariater			
HO21; HelseOmsorg21 Monitor	2 500	4 588	3 153
Total sum	336 736	338 736	252 691

3.7 Utenriksdepartementet

Antatt budsjett fra UD er på 274,6 mill. kroner i 2020. Beløpene er i varierende grad spesifisert i Prop. 1 S (2018-2019) og tildelingsbrev ventes først senere. Årets budsjett 2020 er noe lavere enn årets budsjett 2019 og skyldes bla. at forventninger om vekst i 2020 har kommet i 2019. Det er lagt inn reduksjoner på enkelte forskningsprogrammer som følge av tidligere inngåtte avtaler som fases ut.

Tabell 3.14: Inntekter fra UD fordelt på kapittel og post. 1 000 kroner.

	2019		2020
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
Utenriks (02)	39 008	51 608	46 608
UD Kap. 118.70	27 500	41 000	25 000
UD Kap.118.74	11 508	10 608	21 608
Bistand (03)	242 462	292 881	225 950
UD Kap. 150.70		7 500	
UD Kap. 163.71		25 750	24 250
UD Kap.159.71	4 000	4 000	-
UD Kap.159.75	4 250	-	-
UD Kap.159.76	20 000	-	-
UD Kap.160.70	58 000	62 000	40 000
UD Kap.161.71	115 900	153 631	146 700
UD Kap.161.72	40 312	40 000	15 000
Forskning	2 000	2 000	2 000
UD - Utenriksdept.	2 000	2 000	2 000
Sum	283 470	346 489	274 558

Bevilgningen fra UD vil etter dette fordele seg på budsjettformål som vist i etterfølgende tabell.

Tabell 3.15: Bevilgningen fra UD fordelt på budsjettformål. 1 000 kroner.

	2019		2020
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
Programmer	260 758	317 089	246 058
GLOBUTV; Global utvikling og global helse	-	-	-
GLOBVAC; Global helse- og vaksin.forskn	58 000	62 000	40 000
INDNOR; India-programmet	41 000	44 000	25 000
KINA; Kina-programmet	19 000	19 000	19 000
MARINFORSK; Marine ressurser og miljø	-	-	-
NORGLOBAL2; Norge - global partner	78 000	112 231	91 200
POLARPROG; Polarforskningsprogram	-	-	-
SANOCEAN; South Africa - Norway co-operation on	4 250	4 250	4 250
UTENRIKS; Internasjonale forhold - utenriks- og sik	60 508	75 608	66 608
HAVBRUK2; Stort program for havbruksforskning			
Internasjonal prosjektstøtte	2 000	2 000	2 000
EU-STRA; Strålevern	2 000	2 000	2 000
Infrastruktur og inst. tiltak	20 400	25 900	26 500
RBGRUNSAMF; Res.bas.grunnbev.samf.v.inst	17 900	17 900	18 500
SIS-UTENRIKS; Støtte til utenrikspolitiske institutter fra UD		8 000	8 000
PETROSENTR; Forskningscentre for petroleum	2 500	-	-
Internasjonale nettverkstiltak	-	1 077	-
DIV-INT; Annet internasjonalt samarbeid	-	1 077	-
Virksomhetskostnader		423	
VIRK-RNM; Refusjoner til virksomhetsbudsjettet RNM		423	
Særskilte forvaltningsoppdrag	312	-	-
INDEMB; Indo-Norwegian research and de	312		
Total sum	283 470	346 489	274 558

3.8 Samferdselsdepartementet

Departementets bevilgning i 2020 er basert på Prop. 1 S (2019-2020), tildelingsbrev av 23. desember 2019 og Forskningsrådets budsjettforslag 2020. Bevilgningen er økt med 13,8 mill. kroner (eller 13,7 prosent) sett i forhold til Årets budsjett 2019, når det korrigeres for at Ekomforskningen er overført til Kommunal- og arbeidsdepartementet. Vel 1 mill. kroner av økningen er en tilbakeføring av virksomhetskostnader knyttet til Pilot-T og strategiprosessen Transport21 som avsluttes i 2019.

Tabell 3.16: Inntekter fra SD fordelt på kapittel og post. 1 000 kroner.

	2019		2020
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
SD Kap. 1301.50	159 000	129 950	114 700

Bevilgningen fra SD fordeler seg på budsjettformål som vist i etterfølgende tabell.

Tabell 3.17: Bevilgningen fra SD fordelt på budsjettformål. 1 000 kroner.

	2019		2020
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
Transportforskning	82 200	82 200	84 500
ENERGIX - Stort program energi	29 650	29 650	30 600
RBGRUNMILJ - Res.bas.grunnbev.miljøinst.	6 100	6 100	6 200
SAMRISK-2 - Samfunnssikkerhet og risiko	1 050	1 050	1 100
TRANSPORT - Transport 2025	45 400	45 400	46 600
Ekomforskning	58 100	29 050	
IKTPLUSS - IKT og digital innovasjon	29 450	14 725	
SAMRISK-2 - Samfunnssikkerhet og risiko	1 045	523	
SIMULA - SIMULA-senteret	27 605	13 803	
Pilot-T	18 700	18 700	30 200
TRANSPORT - Transport 2025	18 700	18 700	30 200
SUM	159 000	129 950	114 700

3.9 Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Departementets bevilgning i 2020 er på 347,4 mill. kroner. Bevilgningen er på samme nivå sammenlignet med årets budsjett 2019 når det korrigeres for endringene i departementsstrukturen. I RNB 2019 ble ansvaret for IT-forskning og forskning på elektronisk kommunikasjon overført fra NFD og SD til KMD. I RNB 2019 ble bevilgningene overført fra NFD (helårsvirkning) og fra SD (halvårsvirkning).

Tabell 3.18: Inntekter fra KMD fordelt på kapittel og post. 1 000 kroner

	2019		2020
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
KMD - Kommunal- og moderniseringsdept.		500	
KMD Kap. 500.50	75 300	237 381	61 932
KMD Kap. 553.74	80 193	80 193	79 800
KMD Kap. 541.50			205 617
Total sum	155 493	318 074	347 349

Budsjettet for 2020 er fordelt iht. Prop. 1 S (2019-2020), tildelingsbrevet for 2020 og Forskningsrådets budsjettforslag for 2020. Bevilgningen fordeler seg på budsjettformålene som vist i etterfølgende tabell.

Tabell 3.19: Bevilgningen fra KMD fordelt på budsjettformål. 1 000 kroner.

	2019		2020
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
Vekstkraftige regioner	80 193	80 193	79 800
FORREGION; Forskningsbasert innovasjon i regio	80 193	80 193	79 800
Levende lokaldemokrati og effektiv styring	55 550	55 550	56 800
BYFORSK; Forskning og innovasjon for framtidens byer			
DEMOS; Demokratisk og effektiv styring, planlegg	39 100	39 100	40 000
JPIURBAN; Urban Europe	2 735	2 735	2 800
P-SAMISK; Program for samisk forskning	3 415	3 415	3 500
SAMKUL; Samfunnsutviklingens kulturell	2 900	2 900	2 950
VAM; Velferd, arbeid og migrasjon	7 400	7 400	7 550
Fornye, forenkle og forbedre offentlig sektor	19 750	182 331	210 749
FORKOMMUNE; Forskning og innovasjon i komm	5 000	5 000	5 132
VIRK-SAH; Modeller for samarbeid for innovasjon	0	500	
IKTPLUSS; IKT og digital innovasjon	14 750	151 586	159 846
SAMRISK-2; Samfunnssikkerhet og risiko	0	523	1 071
SIMULA; SIMULA-senteret	0	24 723	44 700
Total sum	155 493	318 074	347 349

3.10 Arbeids- og sosialdepartementet

I Prop. 1 S (2019-2020) er det foreslått en bevilgning til Forskningsrådet i 2020 på 171,2 mill. kroner. Bevilgningen er økt med 4,475 mill. kroner (eller 2,7 prosent) sett i forhold til årets budsjett 2019.

Tabell 3.20: Inntekter fra ASD fordelt på kapittel og post. 1 000 kroner.

	2019		2020
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
ASD Kap. 601.50	166 730	166 730	171 205

Veksten er fordelt etter Forskningsrådets budsjettforslag. I årets budsjett 2020 er bevilgningen fordelt på budsjettformål som vist i etterfølgende tabell.

Tabell 3.21: Bevilgningen fra ASD fordelt på budsjettformål. 1 000 kroner.

	2019		2020
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
Programmer			
HELSEVEL-V; Gode og effektive helse-, omsorgs- og	30 050	30 384	32 719
VAM; Velferd, arbeid og migrasjon	115 534	114 693	115 432
PETROMAKS2; Stort program petroleum	21 147	21 653	23 054
Total sum	166 730	166 730	171 205

I tildelingsbrev av 6. februar 2020 har departementet gitt budsjettformålene lik prosentvis vekst. Dette vil bli justert i revidert budsjett.

3.11 Justisdepartementet

Departementets bevilgning i 2020 er på 58,5 mill. kroner. Bevilgningen er økt med 13,7 mill. kroner, eller 30,6 prosent, sammenlignet med årets budsjett 2019.

Tabell 3.22: Inntekter fra JD fordelt på kapittel og post. 1 000 kroner.

	2019		2020
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
JD Kap. 400.50	42 551	42 551	56 193
JD Kap. 400.23	2 250	2 250	2 300
Total sum	44 801	44 801	58 493

Departementet har økt bevilgningen på kap. 400.50 med 10 mill. kroner til digital sikkerhet og teknologiutvikling. I tillegg er posten økt med 3,7 mill. kroner (nominelt).

Bevilgningen fra JD fordeler seg på budsjettformål som vist i etterfølgende tabell. Nytt i 2020 er at også NORGLOBAL får finansiering fra departementet.

Tabell 3.23: Bevilgningen fra JD fordelt på budsjettformål. 1 000 kroner.

	2019		2020
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
JD Kap. 400.50			
SAMRISK-2; Samfunnsikkerhet og risiko	21 000	21 000	27 250
UTENRIKS; Internasjonale forhold - utenriks- og s	1 551	1 551	3 500
VAM; Velferd, arbeid og migrasjon	7 000	7 000	3 000
NORGLOBAL; Norge - Global partner			2 500
IKTPLUSS; IKT og digital innovasjon	13 000	13 000	19 943
	42 551	42 551	56 193
JD Kap. 400.23			
BRANNSIKKERHET; Forsknings- og innovasjonsser	2 250	2 250	2 300
Total sum	44 801	44 801	58 493

3.12 Barne- og familiedepartementet

Departementets bevilgning i 2020 er på 29,5 mill. kroner. Bevilgningen er økt med 8,6 mill. kroner (eller 41 prosent) sett i forhold til årets budsjett 2019.

Tabell 3.24: Inntekter fra BFD fordelt på kapittel og post. 1 000 kroner.

	2019		2020
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
BLD - Barne- og likestillingsdepartementet			
BLD Kap. 842.21			4 000
BLD Kap. 846.50	3 218	2 718	8 073
BLD Kap. 854.50	17 631	16 131	17 411
Sum	20 849	18 849	29 484

Det er tildelt 4 mill. kroner over kap. 842, post 21. Tildelingen skal gå til forskning på effekter av tiltak og tjenester mot barn, unge og familier i familievernet og sees i sammenheng med midler til samme formål over kap. 846, post 50. Bevilgningen er lagt til VAM.

Departementet har økt kap. 846, post 50 med 5 mill. kroner for å styrke forskningsinnsatsen på effekten av forebyggende arbeid og ulike tjenester sitt arbeid og tiltak rettet mot barn, unge og familier. Økningen er lagt til HELSEVEL.

Frigjorte midler etter BU21 over kap 854.50 er lagt til VAM.

Bevilgningen fra BFD vil etter dette fordele seg på budsjettformål som vist i etterfølgende tabell.

Tabell 3.25: Bevilgningen fra BFD fordelt på programmer og aktiviteter. 1 000 kroner.

	2019		2020
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
BLD Kap. 842.21			
VAM; Velferd, arbeid og migrasjon			4 000
BLD Kap. 846.50			
VAM; Velferd, arbeid og migrasjon	1 618	2 468	3 023
HELSEVEL-V; Gode og effektive helse-, omsorgs- og velferdstjenester			5 000
Refusjoner til virksomhetsbudsjettet (BU21)	1 600	250	50
BLD Kap. 854.50			
VAM; Velferd, arbeid og migrasjon	8 347	7 503	9 483
HELSEVEL-V; Gode og effektive helse-, omsorgs- og	7 684	7 878	7 878
Refusjoner til virksomhetsbudsjettet (BU21)	1 600	750	50
Total sum	20 849	18 849	29 484

3.13 Finansdepartementet

Departementets bevilgning i 2020 er på 22,3 mill. kroner. Dette er en økning på 0,4 mill. kroner sammenlignet med årets budsjett 2019.

Tabell 3.26: Inntekter fra FIN fordelt på kapittel og post. 1 000 kroner.

	2019		2020
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
FIN - Finansdept.			
FIN Kap. 1600.21	9 200	9 200	9 200
FIN Kap. 1600.70	12 700	12 700	13 100
Sum	21 900	21 900	22 300

Bevilgningen fra FIN fordeler seg å budsjettformål som vist i etterfølgende tabeller.

Tabell 3.27: Bevilgningen fra FIN fordelt på budsjettformål. 1 000 kroner.

	2019		2020
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
FIN Kap. 1600.21			
SKATT; Skatteøkonomi	9 200	9 200	9 200
FIN Kap. 1600.70			
FINANSMARK; Finansmarkedet	12 700	12 700	13 100
Total sum	21 900	21 900	22 300

3.14 Kulturdepartementet

Departementets bevilgning i 2020 er på 22,4 mill. kroner. I tillegg kommer bevilgningen til "tiltak mot spilleproblemer". Bevilgningen er totalt sett økt med 0,6 mill. kroner (eller 2,3 prosent) sett i forhold til årets budsjett 2019.

Tabell 3.28: Inntekter fra KUD fordelt på kapittel og post. 1 000 kroner.

	2019		2020
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
KUD - Kulturdepartementet	3 000	2 106	3 000
KUD Kap. 335.73	8 090	8 090	8 296
KUD Kap. 325.52	13 785	13 785	14 155
Sum	24 875	23 981	25 451

Budsjettet for 2020 er fordelt iht. Prop. 1 S (2019-2020), tildelingsbrevet for 2020 og Forskningsrådets budsjettforslag for 2020. All vekst er lagt til KULMEDIA, som foreslått i Forskningsrådets budsjettforslag for 2020.

Bevilgningen fra KUD fordeler seg på budsjettformål som vist i etterfølgende tabell.

Tabell 3.29: Bevilgningen fra KUD fordelt på budsjettformål. 1 000 kroner.

	2019		2020
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
KUD Kap. 335.73			
KULMEDIA; Kultur- og mediesektoren	8 090	8 090	8 296
KUD Kap. 325.52			
KULMEDIA; Kultur- og mediesektoren	8 585	8 585	8 955
SAMKUL; Samfunnsutviklingens kulturell	5 200	5 200	5 200
KUD - Kulturdepartementet			
BEDREHELSE; Bedre helse og livskvalitet	3 000	2 106	3 000
Total sum	24 875	23 981	25 451

3.15 Forsvarsdepartementet

Departementets bevilgning i 2020 er på 1,5 mill. kroner til videreføring av to forskningsprogrammer. Budsjettet er redusert med 3,7 mill. kroner sammenlignet med årets budsjett 2019, som følge av at finansieringsperioden for prosjektet "In a World of Total War: Norway 1939-1945" avsluttes i 2019.

Tabell 3.30: Inntekter fra FD fordelt på kapittel og post. 1 000 kroner.

	2019		2020
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
FD Kap. 1700.73	500	500	500
FD Kap. 1760.45	1 000	1 000	1 000
FD Kap. 1719.01	3 710	3 710	
Sum	5 210	5 210	1 500

Bevilgningen fra FD fordeler seg på budsjettformål som vist i etterfølgende tabell.

Tabell 3.31: Bevilgningen fra FD fordelt på budsjettformål. 1 000 kroner.

	2019		2020
	Årets budsjett	Rev.bud	Årets budsjett
Programmer			
SAMRISK-2; Samfunnssikkerhet og risiko	1 000	1 000	1 000
UTENRIKS; Internasjonale forhold - utenriks- og s	500	500	500
ISPHUM; ISP - Humaniora	3 710	3 710	
Total sum	5 210	5 210	1 500

4 Budsjettfordeling

Forskningsrådet fordeler alle departementsinntektene på budsjettformål (programmer og aktiviteter). Nedenfor følger en omtale av hvert enkelt budsjettformål. Omtalen gir informasjon om målene med satsingen. Dette vil normalt være en beskrivelse av hvilke tematiske og faglige mål satsingen omfatter, men kan også være mål knyttet til hva en ønsker å oppnå med de virkemidler/søknadstyper/foU-instrumenter som benyttes av budsjettformålet.

Alle budsjettformål skal bidra til oppfølgingen av langtidsplanen. I omtalen nedenfor alle budsjettformålene sortert etter langtidsplanens mål og prioriteringer. Budsjettformålene er plassert ett sted etter mest-prinsippet, selv om de i mange tilfeller virker mot flere mål og prioriteringer.

Vedlagt følger en tabell som viser hvordan budsjettformålene finansieres fra det enkelte departement.

4.1 Mål 1. Styrket konkurransekraft og innovasjonsevne

Brukerstyrt innovasjonsarena (BIA) finansierer forskning som faller utenfor de tematiske prioriteringene til de Store programmene og til andre Brukerstyrte innovasjonsprogrammer. BIA har således omfattende grenseflater mot og et tett samspill med de tematiske programmene. Hovedtyngden av prosjektene er innovasjonsprosjekter initiert av næringslivet selv. Programmet støtter også kompetanseutvikling i norske forskningsmiljøer, på områder der næringslivet selv har identifisert behov for å komme videre med sin forskningsbaserte innovasjonsvirksomhet. BIA benytter hovedsakelig fagekspertforankrede bevilgningsformer. EUROSTARS, som er et felles initiativ fra EUREKA og EU-kommisjonen for å styrke FoU-utførende små og mellomstore bedrifter som ønsker å løse sine forsknings- og innovasjonsutfordringer gjennom et forpliktende samarbeid med tilsvarende bedrifter i Europa, er en integrert del av BIA og programmets hovedvirkemiddel for internasjonalisering. Fra 2019 er også budsjettansvaret for utvikling av reiselivsnæringen (tidligere REISEFORSK) lagt til BIA. Samlet budsjett i 2020 er på 618,778 mill. kroner finansiert av NFD.

Nærings-ph.d.-ordningen er en tematisk åpen FoU-arena som gir støtte til doktorgradsprosjekter i bedrifter. Ordningen skal bidra til økt forskerrekuttering i næringslivet, økt forskningsinnsats og langsiktig kompetansebygging i bredden av norsk næringsliv, samt stimulere til økt samarbeid mellom bedrifter og forskningsinstitusjoner. Nærings-ph.d.-prosjektet skal ha klar relevans for bedriftens virksomhet og bidra til verdiskaping. Forskingen og doktorgraden gjennomføres av en ansatt i virksomheten. En Nærings-ph.d.-kandidat er en viktig brobygger mellom akademia og bedriften; gjennom samarbeid om Nærings-ph.d.-prosjekter blir akademisk forskning mer næringsrelevant, og forskningsresultatene og kompetansen som utvikles bidrar til et mer forskningsintensivt og innovasjonsdyktig næringsliv. Nærings-ph.d. benytter regelforankrede bevilgningsformer. Budsjettrammen for 2020 er på 82,997 mill. kroner, hvorav 41,562 mill. kroner fra NFD 41,435 mill. kroner fra KD.

Sentre for forskningsdrevet innovasjon (SFI) skal styrke innovasjonsevnen i næringslivet gjennom satsing på langsiktig forskning i et nært samarbeid mellom forskningsaktive bedrifter og framstående forskningsmiljøer. SFI skal utvikle kompetanse på høyt internasjonalt nivå på områder som er viktig for innovasjon og verdiskaping. Sentrene utmerker seg ved å levere på fremragende forskning som oppleves som relevant for deltakende bedrifter og som bidrar til innovasjon og verdiskaping i næringslivet. Sentrene gir også en kraftig strukturerende effekt på forskningsmiljøene gjennom å samle ressurser, tydeliggjøre faglige prioriteringer og klargjøre institusjonenes egne strategier. Sentrene gir tydelig bidrag til økt samhandling mellom næringsliv og akademiske miljøer, og har vist

seg viktig for forskerutdanning på områder som prioriteres høyt av næringslivet. Sju sentre fra SFI-II (2011-2019) ble avsluttet ved årsskiftet og 17 SFI-III (2015-2023) er aktive i 2020. Forskningsrådet gjennomfører nå en ny utlysning (SFI-IV) med planer om å starte opp minst 10 nye sentre høsten 2020. Det er totalt budsjettert med 234,5 mill. kroner til SFI i 2020, finansiert av KD.

Senterordningene tildeles som fagekspertforankrede bevilgninger.

Designdrevet innovasjonsprogram (DIP) skal styrke innovasjons- og konkurransevnen til næringsliv og offentlige virksomheter gjennom å gi støtte til å gjennomføre idéfasen av en innovasjonsprosess. Design og arkitektur Norge (DOGA) er programeier med ansvar for strategisk og faglig innretning på programmet, samt oppfølging av prosjekter. Forskningsrådet deltar i saksbehandling av søknader, har en rådgiverrolle i forhold til søknadenes FoU-kvalitet og er ansvarlig for kredittvurderinger og utbetaling av midler. DIP-midlene fra DOGA utgjør 6,75 mill. kroner i 2020.

Næringsrettede omstillingsprosjekter (PORT-OMSTILLING) skal øke konkurransevnen i nytt og eksisterende næringsliv og styrke forskningsbasert omstilling i bredden av norsk næringsliv. Dette innebærer en styrking av virkemidler som retter seg mot eksisterende og nytt næringsliv, og NFDs føringer innebærer at teknologi skal prioriteres. Potten skal anvendes på IPN-søknader til Industri 4.0 i BIA, som er vurdert som støtteverdige og innstilt av porteføljestyret på rangert reserveliste i utlysningen med frist i september 2019. Søknader som skal delfinansieres må ha samlet karakter 5 eller høyere og finansieringsrekkefølgen bestemmes av rangeringen på BIA's reserveliste. Optimaliseringspotten dekker 50 prosent av totalbudsjettet for prosjektet. Årets budsjett for 2020 er på 43 mill. kroner fra NFD. Tilsvarende beløp kom i 2019. Det er benyttet 26 mill. kroner for å styrke BIA i perioden 2019 -2021. Hele tilskuddet på 78 mill. kroner er overført til BIA i 2019 og 2020. Det gjenstår 9 mill. kroner til utdeling i 2020.

Forskningsbasert innovasjon i regionene (FORREGION) skal mobilisere bedrifter til økt bruk av forskning i sitt innovasjonsarbeid, styrke forsknings- og utdanningsinstitusjoner som samarbeidspartnere for næringslivet og styrke sammenhengen mellom regional og nasjonal innsats for forskningsbasert innovasjon. Det er hver regions unike muligheter og utfordringer som ligger til grunn for særskilt innsats gjennom programmet. FORREGIONS prosjektportefølje består av både mobiliseringsprosjekter og kapasitetsløftprosjekter. For kapasitetsløftprosjekter benytter programmet søknadstypen KSP med fagekspertforankrede bevilgninger. For mobiliseringsprosjektene benyttes søknadstypen KOS. Her brukes formålsforankrede bevilgninger. FORREGION har et budsjett i 2020 på 88,993 mill. kroner, hvorav 79,8 mill. kroner fra KMD, 5,893 mill. kroner fra KD, 2 mill. kroner fra LMD, samt 1,3 mill. kroner fra NFD til Innovasjon og næringsutvikling på Svalbard.

Innovasjon i stat og kommune (FORKOMMUNE) skal sikre kunnskap for politikutformingen. Forskning og behovsdrevet innovasjon skal kunne bidra til å fornye, forbedre og forenkle oppgaver og funksjoner i kommunal, regional og statlig sektor. Det er også behov for å styrke forskningsmiljøer innenfor disse feltene. Balansen i innovasjonsinnsatsen rettet mot henholdsvis næringslivet og offentlig sektor må bli bedre, bl.a. ved at offentlige og private virksomheter i fellesskap bruker forskning og forskningsmiljøene for å sikre verdiskaping, velferd og bærekraft. Gjennom å videreutvikle en kunnskapssektor som samarbeider tett med stat og kommune får offentlig sektor tilgang på samarbeidspartnere og kunnskap av høy kvalitet. FORKOMMUNE benytter fagekspertforankrede bevilgningsformer. De fagekspertforankrede bevilgningene er hjemlet i programplan vedtatt 2017. Budsjett 2020 er på 29,188 mill. kroner, finansiert slik: 24,056 mill. kroner KD og 5,132 mill. kroner KMD.

Offentlig sektor-ph.d. er en tematisk åpen FoU-arena som delfinansierer doktorgradsprosjekter hvor kandidaten er ansatt i en offentlig virksomhet. Målsetningen for ordningen er økt langsiktig og

relevant kompetansebygging i offentlig sektor, økt forskningsinnsats og forskerrekruttering i offentlige virksomheter og økt samspill mellom akademia og offentlig sektor. Offentlig sektor-ph.d.-prosjektene har vist seg å være en viktig læringsarena for offentlige virksomheter og en brobygger mellom offentlige virksomheter og akademia. Det er stor interesse for ordningen både i statlig og kommunal sektor, og porteføljen viser en god bredde både faglig og tematisk. Offentlig sektor-ph.d. benytter regelforankrede bevilgningsformer. Ordningen er finansiert av KD, og budsjettet for 2020 er på 31,35 mill. kroner.

Forskningsbasert nyskaping (FORNY2020) er Forskningsrådets program for forskningsbasert nyskaping ved universiteter, høyskoler, helseforetak og offentlig finansierte forskningsinstitutter. Hovedmålet er å utløse verdiskapingspotensialet i FoU-resultater fra offentlig finansierte forskningsinstitusjoner. FORNY2020 skal både stimulere til profesjonelle, effektive og spesialiserte kommersialiseringsaktører og skape vekst i nye bedrifter gjennom direkte støtte til prosjekter som gjennomfører målrettede aktiviteter for å bli interessante som investeringsobjekter for nasjonalt og internasjonalt næringsliv, kapitalaktører eller offentlig sektor. FORNY2020 dekker alle fag- og næringsområder. Programmet administrerer også satsingen på studententreprenørskap (STUD-ENT), som har som formål å mobilisere til entreprenørskap blant studenter, styrke innovasjons- og entreprenørskapskulturen i universitets- og høyskolesektoren og øke antallet kunnskapsintensive arbeidsplasser i Norge. FORNY2020 benytter i hovedsak søknadstypen kommersialisering med variantene milepæl, STUD-ENT, lokale prosjektmidler samt hovedvarianten kommersialisering. I tillegg har FORNY lyst ut midler til strukturforbedring, kompetanseheving og nettverksbygging overfor Teknologioverføringskontorer (TTO) gjennom søknadstypen koordinerings- og støtteaktivitet. I hovedsak benyttes fagekspertforankrede bevilgningsformer, men også formålsforankrede bevilgninger. FORNY2020 har et budsjett i 2020 på 235,768 mill. kroner fordelt med 185,343 mill. kroner fra NFD og 50,425 mill. kroner fra KD.

Forskningsrådet har ansvar for basisbevilgningen til 37 institutter som er tilordnet de statlige retningslinjene for finansiering av forskningsinstitutter. Basisbevilgningen skal disponeres til langsiktig kunnskaps- og kompetanseoppbygging i instituttene. Bevilgningen består av en fast del og en resultatbasert del som fordeles ut fra instituttene skår på indikatorer for kvalitet og relevans.

Forskningsinstituttene deles inn i fire instituttarenaer: Samfunnsvitenskapelige institutter, miljøinstitutter, primærnæringsinstitutter og teknisk-industrielle institutter. Basisbevilgninger tildeles som formålsforankrede bevilgninger.

Miljøinstitutter. Basisbevilgningen finansieres med midler fra KLD i 2020. Budsjett 2020 til disse instituttene er på 203,8 mill. kroner. Midlene som tidligere gikk til strategiske instituttsatsinger i miljøinstituttene blir fra 2020 tildelt som en del av grunnbevilgningen. Av basisbevilgningen fordeles 10 prosent av midlene mellom instituttene etter oppnådde resultater.

Primærnæringsinstituttene. Budsjett 2020 til primærnæringsinstituttene er på 294,176 mill. kroner, hvorav 113,54 mill. kroner fra NFD og 180,636 mill. kroner fra LMD. 5 mill. kroner av økningen i bevilgningen fra LMD er øremerket til Veterinærinstituttet. Midlene dekker både grunnbevilgning og igangværende strategiske instituttsatsinger. Ordningen med strategiske instituttsatsinger på arenaen avvikles fra 2020 og ingen nye slike satsinger vil derfor starte opp. Av basisbevilgningen for 2020 skal 1 prosent av midlene fordeles mellom instituttene etter oppnådde resultater. Det er videre budsjettet med 27,535 mill. kroner i 2020 fra NFD til videreføring av ordningen med strategiske satsinger ved Havforskningsinstituttet.

Samfunnsvitenskapelige institutter. Basisbevilgningen til de samfunnsvitenskapelige instituttene finansieres i hovedsak med midler fra KD. I tillegg bidrar UD med midler til Chr. Michelsens Institutt

(CMI) og til strategiske instituttsatsinger ved CMI, Fridtjof Nansens Institutt (FNI), Norsk Utenrikspolitisk Institutt (NUPI) og Institutt for fredsforskning (PRIO). Disse startet opp i 2019. Budsjettet i 2020 er på 236,62 mill. kroner, hvorav 218,12 mill. kroner fra KD og 18,5 mill. kroner fra UD. Av basisbevilgningen fordeles 10 prosent av midlene mellom instituttene etter oppnådde resultater. Det er videre budsjettet med 8,0 mill. kroner fra UD i støtte til utenrikspolitiske instituttene.

Teknisk-industrielle institutter. Basisbevilgningen til de teknisk-industrielle instituttene finansieres med midler fra NFD. Formålet med bevilgningen er å bidra til at instituttene kan tilby næringslivet og det offentlige god kompetanse og forskningstjenester av høy internasjonal kvalitet. Budsjettet fra NFD til instituttene i 2020 er på 407,4 mill. kroner. Basisbevilgningen til IFE er tatt ut av ordningen fra 2020. Av basisbevilgningen fordeles 10 prosent av midlene mellom instituttene etter oppnådde resultater.

Tiltak for økt deltakelse av forskningsinstitutter i EUs rammeprogram (STIM-EU)

Forskningsinstituttene bidrar vesentlig til norsk deltakelse i EUs rammeprogram. STIM-EU-ordningen skal stimulere til ytterligere deltakelse ved å gi instituttene sikkerhet for forutsigbare rammebetingelser ved deltakelse i Horisont 2020 og bidra til at instituttene i større grad samarbeider med norsk næringsliv og offentlig sektor, og søker rollen som koordinator i EU-prosjektene. Med virkning fra 2019 er det, etter samråd med KD, innført en prøveordning med differensierte støttesats for STIM-EU. For institutter som er tilordnet Retningslinjer for statlig basisfinansiering av forskningsinstitutter, og som har en andel basisfinansiering mindre enn 15 prosent av FoU-inntektene, har Forskningsrådet beregnet differensierte støttesatser ut ifra det enkelte instituttets innmeldte timepriser til Forskningsrådet. Ordningen gir disse instituttene anledning til å få dekket inntil 50 % av den samlede støtten fra Horisont 2020. Institutter som ikke er tilordnet basisfinansieringssystemet, eller som har en basisfinansieringsandel over 15 prosent av samlede FoU-inntekter, vil motta 33,3 prosent støttesats fra STIM-EU. Det gis et ekstra tillegg for institutter som samarbeider med norsk næringsliv eller offentlig sektor, og som påtar seg koordinatoransvar i EU-prosjektene. Instituttens ERC Grants og deltagelse i Marie Skłodowska-Curie Actions (MSCA) er også omfattet av ordningen. Rammen for STIM-EU i 2020 er på 272,939 mill. kroner finansiert fra KD.

Stipendiater i instituttsektoren (STIPINST). Det er budsjettet med videreføring av 45 rekrutteringsstillinger til forskningsinstituttene. Ordningen ble opprettet i 2016 og 2017 for å styrke instituttens rolle i doktorgradutdanningen. I samsvar med føringene ble stillingene fordelt til institutter med aktiviteter innenfor matematiske, naturvitenskapelige og teknologiske fag. Forskningsrådet har hittil, og i henhold til føringer fra Kunnskapsdepartementet, tildelt stillingene som "åpne" stipendiatstillinger kun basert på de aktuelle instituttens størrelse innenfor MNT-fagene. I samsvar med Forskningsrådets policy for rekruttering til forskning har Forskningsrådet foreslått en alternativ tildelingsmekanisme der disse stipendiatene knyttes til allerede etablerte forskningsrådsprosjekter i instituttsektoren. Saken er under behandling. Det er avsatt 53,4 mill. kroner fra KD i 2020 til ordningen.

Norges Tekniske Vitenskapsakademi (NTVA) (GENINST) støttes i 2020 med 1,55 mill. kroner hvorav 1,45 mill. kroner fra NFD og 0,1 mill. kroner fra KD.

Norsk senter for forskningsdata (NSD) arbeider for å sikre forskerne tilgang til empiriske data, slik at de kan brukes til forskning uten store praktiske, juridiske og økonomiske kostnader. NSD lagrer og forvalter i hovedsak samfunnsvitenskapelige data, men også data fra fag som humaniora, medisin og helse, miljø og utvikling. Midlene skal brukes til sentrale kjerneoppgaver i NSDs hovedformål, dvs. å samle inn, bearbeide, legge til rette, arkivere, vedlikeholde og formidle relevante data til forsknings-

miljøene, samt gi forskningsmiljøene service og veiledning om datainnsamling, forskningsdesign og analyse. Ordningen tildeles som formålsforankrede bevilgninger. Tildelingen til NSD for 2020 settes til 12,26 mill. kroner over KDs budsjett.

Sars International Center for Marine Molecular Biology (SARS) (2013-2022) ved Universitetet i Bergen har vitenskapelig fokus på komplekse marine organismer og økosystemer, der en ny modellorganisme i overgangen mellom virvelløse dyr og virveldyr har gitt banebrytende vitenskapelige resultater og ny forståelse innenfor utvikling av genomet. Senteret har i dag åtte forskergrupper som utfører forskning på flere felt og er tilknyttet europeisk infrastruktursatsing. En avtale om partnerskap med EMBL, Europas fremste forskningsinstitusjon innenfor biovitenskap, ble inngått i 2003. Partnerskapet er sentralt for å opprettholde en høy internasjonal kvalitetsprofil og rekruttering. Sarscenterets nasjonale betydning som sentralt kompetansemiljø innenfor utviklingsbiologi og som vårt viktigste grunnforskningsmiljø innenfor marin molekylær biologi understrekes. En tilfredsstillende midtveis-evaluering i 2017 ga grunnlag for videreføring av midler ut 2022. Budsjettet fra KD for 2020 er på 19,5 mill. kroner (formålsforankret bevilgning).

Infrastrukturiltak (INFRA) finansierer husleiekompensasjon ved NIBIO med 8,859 mill. kroner fra LMD i 2020. Ordningen tildeles som formålsforankrede bevilgninger.

NOFIMA FFL finansieres av *Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter (FFL)*, som gir støtte til strategiske programmer ved NOFIMA. FFL skal finansiere forskning knyttet til landbruksprodukter som nyttes til å fremstille nærings- og nytelsesmidler, samt fôrkorn til husdyr. FFL ble opprettet i henhold til lov av 26. juni 1970 om forskningsavgift på visse landbruksprodukter. Ot.prp.nr 6 (2000-2001) legger til grunn at landbruksforskning ved NOFIMA skal sikres gjennom avgiftsmidlene. NOFIMA søker om midler til strategiske program via Forskningsrådets elektroniske søknadssystem. Forskningsrådet er ansvarlig for prosessen for vurdering av søknadenes forskningsfaglige kvalitet, samt bidrar til den løpende faglige oppfølging av de strategiske programmene. Bevilgningsvedtakene fattes av styret for Forskningsavgift på landbruksprodukter. Strategiske program ved NOFIMA bevilges for en periode på 4 år med en årlig ramme på ca. 75 mill. kroner. Inneværende periode utgår i løpet av 2020.

4.2 Mål 2. Møte store samfunnsutfordringer

4.2.1 Hav

Stort program for havbruksforskning (HAVBRUK) har som hovedmål å levere kunnskap og løsninger for sosialt, økonomisk og miljømessig bærekraftig vekst og utvikling i norsk havbruksnæring, og sikre og videreutvikle Norges ledende posisjon innenfor havbruksforskning. Programmet er delt i fem forskningsområder med egne mål; 1) Samfunnsperspektiver, forvaltning og marked, 2) Fiskehelse, 3) Produksjonsbiologi, ernæring, avl og genetikk, 4) Produksjons- og foredlingsteknologi og 5) Satsinger: Lavtrofiske arter, Bærekraftige fôrråvarer og Trygg og sunn sjømat. HAVBRUK vil fortsatt legge vekt på grunnleggende forskning innenfor sentrale områder, fokusere på forskerrekruttering og samtidig sikre næringsrelevans og være en åpen arena for innovasjonsprosjekter i havbruksnæringen. HAVBRUK åpner samtidig for å utnytte nye muligheter. Det vil bl.a. øke forskningen for å utvikle produksjon av marine arter lavere i næringskjeden, nye bærekraftige fôrråvarer, og for trygg og sunn sjømat. Bruk av eksperimentelle utlysninger for å finansiere nye ideer med høy risiko, er også aktuelt. Internasjonalt samarbeid er viktig og vil prioriteres der det styrker kvaliteten i prosjektene og forskningen. HAVBRUK benytter i all hovedsak fagekspertforankrede bevilgningsformer, men også

formålsforankrede bevilgninger til koordinerings- og støtteaktivitet og til internasjonale fellesutlysninger benyttes når relevant. Bevilgningsformene er hjemlet i porteføljeplan/programplan vedtatt 2019. Budsjett for 2020 er på 187,318 mill. kroner, finansiert slik: NFD 172,801 mill. kroner, KD 14,517 mill. kroner.

Handlingsrettet programmet (MARINFORSK) skal øke kunnskapen om marine økosystemer og konsekvensene av menneskeskapt påvirkninger og styrke grunnlaget for gode og effektive forvaltningsprosesser og bærekraftig verdiskaping basert på marine ressurser. MARINFORSK er Forskningsrådets viktigste tematiske satsing på marin forskning. Gjennom forskningsfinansiering skal programmet bidra til ny kunnskap og innovasjoner innenfor de tematiske prioriterte områdene; 1) Kunnskap om økosystemene i hav- og kystområder, 2) Forurensing og annen påvirkninger fra menneskelig aktivitet, 3) Bærekraftig høsting og verdiskaping i hele verdikjeden fra høsting av marine ressurser via foredling til marked og 4) Forvaltning og samfunnspektiver. Programmet er sentralt i oppfølgingen av Forskningsrådets strategi for bærekraft og Forskningsrådets nordområdesatsing. MARINFORSK benytter i all hovedsak fagekspertforankrede bevilgningsformer, men også formålsforankrede bevilgninger til koordinerings- og støtteaktivitet og til internasjonale fellesutlysninger benyttes når relevant. Bevilgningsformene er hjemlet i porteføljeplan/programplan vedtatt 2018. Budsjett for 2020 er på 150,483 mill. kroner, finansiert slik: NFD 107,261 mill. kroner, KLD 31,592 mill. kroner og KD 9,130 mill. kroner, OED 2,5 mill. kroner.

Arven etter Nansen (NANSEN) (2018 – 2023) er et nyskapende og helhetlig arktisk forskningsprosjekt som skal gi integrert kunnskap om et havklima og økosystem i rask endring. Prosjektet er en stor norsk satsing der ti polarforskningsinstitusjoner har gått sammen for å øke kunnskapsgrunnlaget om havområdene, økosystemene og dynamikken i det sentrale og nordlige deler av Barentshavet frem til Polhavet. Forskningen vil få stor betydning for havforvaltning og forståelsen av hvordan det marine økosystemet påvirkes av klima og menneskelig aktivitet. Prosjektet vil ta i bruk det nye isgående forskningsfartøyet «FF Kronprins Haakon». Totalt er prosjektet på 720 mill. kr, hvorav 50% er egenandel. Resterende finansiering er delt likt mellom Forskningsrådet og Kunnskapsdepartementet. Budsjett for 2020 er på 60 mill. kroner fra KD.

JPIOCEANS-SEKR Forskningsrådet har i flere år driftet sekretariatet for JPI Oceans, og finansiert det over FoU budsjettet. Fra og med 2018 er ikke lenger Norge ansvarlig for driften av sekretariatet, og Forskningsrådets kostnader relatert til JPI Oceans sekretariatet håndteres over Forskningsrådets virksomhetsbudsjett. Det er satt av 0,3 mill. kroner fra KD som dekning av kontingent for videre drift av sekretariatet i FoU budsjettet.

Brakerstyrt innovasjonsprogram for Maritim virksomhet og offshore operasjoner (MAROFF) skal støtte forskning og utvikling som bidrar til økt verdiskaping i den maritime næringen. Innenfor bærekraftige rammer er målet økt konkurransevne, styrket omstillingsevne og å forbedre samspillet og kunnskapsoverføringen mellom FoU-miljø og næringen. Maritim næring defineres her som rederinæringen, verftsindustrien, tjenesteleverandører og utstyrsleverandører til alle typer skip og fartøy for utnyttelse av havrommet, inkludert fartøy og maritim teknologi knyttet til andre havnæringer (herunder havbruk, fiskeri, offshore olje- og gassutvinning og offshore fornybar energi). Målgruppen til programmet inkluderer også forskningsmiljø på teknologiske og samfunnsvitenskapelige tema av betydning for norsk maritim næring. Gjennom forskningsfinansiering skal programmet bidra til ny kompetanse og innovasjoner innenfor de tematiske prioriterte områdene: muligheter i havnæringene, autonome og fjernstyrte fartøy, digitalisering av maritim næring, klima- og miljøvennlig maritim virksomhet, sikkerhet til havs og nordområdene. MAROFF benytter i all hovedsak fagekspertforankrede bevilgningsformer, men også formålsforankrede bevilgninger til koordinerings- og støtteaktivitet og til internasjonale fellesutlysninger benyttes når relevant.

Bevilgningsformene er hjemlet i porteføljeplan/programplan vedtatt 2017. Budsjett for 2020 er på 181,3 mill. kroner, alt finansiert av NFD.

Havteknologi (PORT-HAVTEK) er en *tverrgående satsing på havteknologi* (som angitt i tildelingsbrevet). Den tverrgående satsing er et samarbeid mellom de fem budsjettformålene MAROFF, HAVBRUK2, ENERGIX, MARINFORSK og PETROMAKS2. Programmene bidrar til en felles utlysning av havteknologimidler. Det er en årlig bevilgning på 17 mill. kroner fra NFD. Disse midlene er lyst ut, som en del av IPN-utlysningen. I tillegg til relevansvurderingen fra de fem budsjettformålene det blir gjort en egen relevansvurdering opp mot formålet med NFDs bevilgning til havteknologi. Prosjektene finansieres 100 prosent. Beslutningen om anvendelse av midlene for 2020 legges i sin helhet til porteføljestyret for Hav. Det er tilgjengelig 16,6 mill. kroner for utdeling i 2020 fra NFD.

Stort program for petroleumsforskning (PETROMAKS 2) har som hovedmålsetting å få frem kunnskap og teknologi som gir optimal utnyttelse av de norske petroleumsressursene og som gjør norsk sokkel konkurransedyktig på kostnad, klimagassutslipp og miljø sammenlignet med andre petroleumsprovinser. Programmet er avgrenset til oppstrøms virksomhet og alle forskningsprosjekter skal ha tydelig kobling til problemstillinger tilknyttet petroleumsressurser på norsk kontinentalsokkel. Den samlede aktiviteten skal dekke strategisk grunnforskning, kunnskap- og kompetansebygging, forskerrekuttering, anvendt forskning og teknologiutvikling. Programmet har fem tematiske prioriteringer; (1) Reduksjon av klimagasser, energieffektivisering og miljø, (2) Leting og økt utvinning, (3) Boring, komplettering og intervensjon, (4) Produksjon, prosessering og transport og (5) Storulykker og arbeidsmiljø. Programmet har viktige strukturelle prioriteringer rettet mot forskerrekuttering, næringslivsinvolvering og brukermedvirkning, samt tverrfaglig- og internasjonalt samarbeid. Programmet benytter seg av et bredt spekter av søknadstyper. Investeringsmålene for 2020 besluttet i porteføljestyremøtet 10. desember. PETROMAKS 2 benytter i all hovedsak fagekspertforankrede bevilgningsformer. Bevilgningsformene er hjemlet i programplan vedtatt 2017. Budsjett for 2020 er på 254,613 mill. kroner, finansiert slik: OED 195 mill. kroner, KD 36,559 mill. kroner og ASD 23,054 mill. kroner.

Forskningsentrene for petroleum (PETROSENTER) skal ved konsentrert, fokusert og langsiktig forskningsinnsats på høyt internasjonalt nivå løse utpekte utfordringer for utnyttelse av petroleumsressursene på norsk sokkel. Næringsrettet forskerutdanning og langsiktig kompetansebygging er sentralt for sentrene, som er etablert for en periode på inntil åtte år (5 + 3). Prioriteringene for de tre løpende sentrene har framkommet gjennom nasjonale utrednings- og strategiprosesser, deriblant OG21, og beskrevet i tre utlysninger. PETROSENTER har bare benyttet seg av fagekspertforankrede bevilgninger. De tre løpende senterne er Research Centre for Arctic Petroleum Exploration (ARCEX), National IOR Centre og Research Centre for a low-emission petroleum industry on the Norwegian continental shelf (Lowemission). Budsjett for 2020 er på 30 mill. kroner, finansiert av OED.

DEMO 2000 skal fremme langsiktig konkurransedyktighet i oljenæringen og fortsatt lønnsom og bærekraftig utvinning av ressursene på norsk sokkel. DEMO 2000 har som formål å demonstrere og kvalifisere ny teknologi og nye systemer i nært samarbeid mellom leverandørindustrien, oljeselskaper og forskningsinstitutter. Demonstrasjon og kvalifisering skal gjøres under realistiske betingelser offshore eller ved relevante anlegg på land. Programmet har fire tematiske prioriteringer; (1) Reduksjon av klimagasser, energieffektivisering og miljø, (2) Leting og økt utvinning, (3) Boring, komplettering og intervensjon, (4) Produksjon, prosessering og transport. DEMO 2000 finansierer i all hovedsak eksperimentell utvikling og bidrar med maksimalt 25 prosent av prosjektets samlede kostnader. Det forutsettes at søkerbedriften selv og deltagende samarbeidspartnere/sluttbrukere

dekker resterende 75 prosent. Investeringsmålene for 2020 besluttet i porteføljestyremøtet 10. desember. DEMO 2000 benytter i all hovedsak fagekspertforankrede bevilgningsformer. Bevilgningsformene er hjemlet i programplan vedtatt 2018. Budsjett for 2020 er på 70 mill. kroner, finansiert av OED.

4.2.2 Klima, miljø- og miljøvennlig energi

Stort program for energi (ENERGIX) skal støtte en langsiktig og bærekraftig utvikling av energisystemet, bidra til omstilling til lavutslippssamfunnet og fremme et konkurransedyktig norsk næringsliv. Programmet har tre tematiske mål; bærekraftig utnyttelse og bruk av de fornybare energiressursene, reduksjon av norske og globale klimagassutslipp og styrket nasjonal forsyningssikkerhet, og to strukturelle mål; styrket innovasjon i næringslivet og offentlig sektor og videreutvikling av norske forsknings- og utdanningsmiljøer. Programmet benytter seg av et bredt spekter av søknadstyper i hele innovasjonskjeden fra grunnleggende energiforskning til innovasjonsprosjekter. En stor andel av innsatsen rettes mot innovasjon og kunnskapsbygging som er relevant for næringslivet, og over 40 prosent av midlene går til prosjekter ledet av næringslivet. Satsingen benytter også egenutviklede søknadsformer som møter behovet for radikalt nyskapende forskning og realisering av løsninger for rask omstilling til lavutslippssamfunnet (Pilot-E). Investeringsmålene for 2020 besluttet i porteføljestyremøtet 10. desember. ENERGIX benytter i all hovedsak fagekspertforankrede bevilgningsformer. Bevilgningsformene er hjemlet i programplan vedtatt i 2017. Budsjett for 2020 er på 432,480 mill. kroner finansiert slik: OED med 275 mill. kroner, KLD 92,245 mill. kroner, SD 30,6 mill. kroner, LMD 11,955 mill. kroner og KD 22,680 mill. kroner.

Forskning, utvikling og demonstrasjon av CO₂-håndteringsteknologi (CLIMIT) skal bidra til å utvikle teknologi og løsninger for CO₂-håndtering. Programmet er et samarbeid mellom Gassnova og Norges forskningsråd. Forskningsrådet støtter forskning og utvikling og Gassnova støtter utvikling, pilotering og demonstrasjon. Dette er i programplanen konkretisert til følgende tre satsingsområder; tidlig fullskala CO₂-verdikjede i Europa, storskala lagring av CO₂ på norsk sokkel i Nordsjøen, og fremtidige løsninger for CO₂-håndtering. Programmet har stor internasjonal aktivitet, blant annet gjennom koordinatoransvar for et ERA-NET Cofund og utstrakt samarbeid med USA. CLIMITs investeringsmål for 2020 er vedtatt av CLIMITs programstyre i møte 10. oktober. CLIMIT benytter i hovedsak fagekspertforankrede bevilgningsformer. Budsjett for 2020 er på 160 mill. kroner, finansiert av OED. Det antas at OED vil fordele tilgjengelig budsjett likt mellom Forskningsrådet og Gassnova og det budsjetteres med 80 mill. kroner til Forskningsrådets del av CLIMIT for 2020.

Forskningssentre for miljøvennlig energi (FME) arbeider med forskning som er rettet mot fornybar energi, energieffektivisering, CO₂-håndtering og samfunnsvitenskap. Forskningen skjer i et tett samarbeid mellom forskningsmiljøer, næringsliv og forvaltning. Sentrene gir brukerpartnerne mulighet for langsiktighet, kontinuitet og risikoavlastning i satsingen på forskning. For forskningsmiljøene gir sentrene mulighet for langsiktig kompetanseoppbygging gjennom forskning på et høyt internasjonalt nivå i nært samarbeid med brukere av forskningsresultatene. FME-enes mål er; 1) økt innovasjon og verdiskaping både hos næringsliv og forvaltning som deltar i sentrene og i det norske samfunnet for øvrig, 2) bidra til å redusere klimagassutslipp nasjonalt og internasjonalt, mer effektiv bruk av energi og større produksjon av fornybar energi, 3) å fremme utvikling av forskningsmiljøer som ligger i den internasjonale forskningsfronten og som inngår i sterke nasjonale og internasjonale nettverk og 4) å synliggjøre resultatene fra forskningen og bidra til en kunnskapsbasert debatt om miljøvennlig energi. I 2020 finansierer Forskningsrådet 8 teknologiske og 2 samfunnsvitenskapelige sentre. Budsjett for 2020 er på 182 mill. kroner finansiert av OED med 177 mill. kroner og KD 5 mill. kroner.

Polarforskningsprogrammet (POLARPROG) er Forskningsrådets målrettede arena for å oppnå bredde og høy kvalitet i norsk polarforskning. Programmet skal bidra til å ivareta Norges særlige ansvar for å framskaffe forskningsbasert kunnskap som er nødvendig for å utforme politikk, forvaltning og næringsutvikling i de polare områdene til beste for samfunnet. Følgende investeringsmål er foreløpig satt for 2020; 40 mill. kroner til forskning om effekter av endringer på samfunn, politikk og miljøforvaltning i Arktis, 15 mill. for å gå sammen med MILJØFORSK om forskning knyttet til bruk og forvaltning av kulturminner. POLARPROG benytter i all hovedsak fagekspertforankrede bevilgningsformer, men også formålsforankrede bevilgninger til koordinerings- og støtteaktivitet. Begge bevilgningsformene er hjemlet i programplan vedtatt 2018. Budsjett for 2020 er på 69,183 mill. kroner fordelt slik; 64,439 mill. kroner fra KD, 4,744 mill. kroner fra KLD.

Stort program for klima (KLIMAFORSK) (løpende), skal føre til fremragende forskning og kunnskap om klima til beste for samfunnet. KLIMAFORSK skal gi et betydelig bidrag til å dekke Norges forskningsbehov på området. Dette inkluderer forståelsen av naturlige variasjoner i klimasystemet og menneskenes påvirkning på klimaet, klimaets påvirkning på natur og samfunn, samfunnets tilpasning til klimaendringer, og virkemidler og tiltak for reduserte klimagassutslipp. KLIMAFORSK dekker hele bredden av forskning og annen kunnskapsproduksjon om klima. Følgende investeringsmål er satt for 2020; 70 mill. kroner til forskning om effekter av klimaendringer på natur og samfunn, med mulig samarbeid med SAMRISK-2, 40 mill. kroner for å gå sammen med MILJØFORSK, BIONÆR og ENERGIX om forskning knyttet til press på arealer, løsninger og konsekvenser for naturmangfold, klima, energi, jord- og skogbruk, samt 3 mill. kroner til kommunikasjon av klimaforskning, og 1,5 mill. til arrangementer, gjesteforskeropphold og utenlandsstipend. KLIMAFORSK benytter i all hovedsak fagekspertforankrede bevilgningsformer, men også formålsforankrede bevilgninger til koordinerings- og støtteaktivitet. Begge bevilgningsformene er hjemlet i programplan vedtatt i 2018. Budsjett for 2020 er på 154,775 mill. kroner, finansiert slik; 103,157 mill. kroner fra KLD og 51,618 mill. kroner fra KD.

Miljøforskning for en grønn samfunnsomstilling (MILJØFORSK) har som mål å styrke kunnskapsgrunnlaget for en bærekraftig samfunnsutvikling og en grønn omstilling av samfunnet. MILJØFORSK er Forskningsrådets hovedsatsing på miljøforskning og dekker landbasert miljø, ferskvann og luft. Programmet skal bidra med økt kunnskap om sentrale miljøutfordringer, og gi forvaltning, næringsliv og samfunnet for øvrig et bedre grunnlag for å treffe beslutninger. Følgende investeringsmål er satt for 2020 - begge utlysninger i samarbeid med andre budsjettformål: 40 mill. kroner til arealer under press – løsninger og konsekvenser for naturmangfold, klima, energi, jord- og skogbruk, 15 mill. kroner til bruk av kulturminner og kulturmiljøer på fastlandet og i polare områder. 2 mill. kroner til antimikrobiell resistens, 5 mill. kroner til internasjonal forskning på naturmangfold. MILJØFORSK benytter i all hovedsak fagekspertforankrede bevilgningsformer. Dette er hjemlet i programplan for MILJØFORSK vedtatt 2016. Budsjett for 2020 er på 86,149 mill. kroner, finansiert slik: KLD 62,898 mill. kroner, KD 14,351 mill. kroner, LMD 4,9 mill. kroner, og Forskningsmidlene for jordbruk og matindustri 2,0 mill. kroner.

Indiaprogrammet (INDNOR) (2010–2021) er etablert for å styrke indisk-norsk forskningssamarbeid og indisk-norsk samarbeid om forskningsfinansiering. Midlene fordeles mellom Forskningsrådets programmer og andre aktiviteter av divisjonsstyret for Samfunn og Helse bl.a. etter råd fra et rådgivende utvalg, Norges ambassade i India og Utenriksdepartementet. Programmets midler fordeles til tematiske programmer. Indiaprogrammet kan tildele posisjoneringsmidler og nettverksmidler og ta strategiske initiativer, og det legges opp til fortsatt støtte for å etablere og følge opp viktige forskningspolitiske føringer og initiativ. Budsjett for 2020 er 25 mill. kroner fra UD.

Kina-programmet - CHINOR (2018-2027) skal styrke kinesisk-norsk forskningssamarbeid, og kinesisk-norsk samarbeid om forskningsfinansiering, innenfor utvalgte tema. Programmets midler skal dispon-

eres og utlyses gjennom andre tematiske satsinger, fortrinnsvis i samarbeid med kinesiske finansieringsinstitusjoner. Budsjettet for 2020 er på 19 mill. kroner fra UD.

Miljø- og utviklingsarenaer (MILUTARENA) har som mål å etablere eller delta i eksisterende internasjonale nettverk rettet mot globale miljø- og klimaproblemstillinger. Følgende investeringsmål er satt for 2020; 3 mill. kroner til nettverkstiltak for miljø- og klimaforskning, formålet med utlysningen er å øke deltakelse og påvirkning på den internasjonale forskningsarenaen og 350 000 kroner til reisestøtte for doktorgrads- og postdoktorstipendiater til Emerging Leaders 2020. Budsjett for 2020 er på 5,5 mill kroner, hvorav 2,5 mill. fra KLD og 3 mill. fra KD. Av KD-midlene er 1,5 mill. satt av til GBIF-noden (The Global Biodiversity Information Facility).

Fellesprogrammet Vann (JPI water - Challenges for a Changing World) har som mål å bidra til europeisk og internasjonalt samarbeid om forskningsfinansiering og -prioritering for utfordringer knyttet til stadig mer pressede ferskvannsressurser. Norge er representert i JPI Vann sitt Governing Board ved Forskningsrådet og Miljødirektoratet, og i Scientific and Technological Board. Arbeid med fellesutlysninger følger prioriteringer i JPI Vann Strategic Research and Innovation Agenda. Det er gjennomført 5 fellesutlysninger, og for 2020 er investeringsmålet for Forskningsrådet å gå inn med 0,5 Mill Euro i en ny fellesutlysning knyttet til vannforurensning. Budsjett for JPI Vann for 2020 er på 4,075 mill. kroner fra KLD. JPI Vann benytter et regelbasert bevilgningsvedtak for norske prosjektpartnere, mens for den internasjonale utlysningen er vedtak forankret i et fagekspertpanel.

Fellesprogrammet Klima (JPI Climate - Connecting Climate Knowledge for Europe) har som mål å samarbeide om forskningsfinansiering og -prioriteringer mellom europeiske medlemsland, om forskning på klimaendringer. Det legges vekt på anvendelse av forskningen. Samarbeidet er organisert i syv Action Groups, hvorav Norge er aktiv i samtlige. Norsk deltakelse dreier seg om å legge midler i felles utlysninger (hittil fem) i regi av JPI Klima' Action Groups, fra programmer/-budsjettformål som ser innsatsen som gunstig, samt finansiere norske forskeres deltakelse i workshops på spesifikke tema. Norge er representert i JPI Klimas Governing Board med Miljødirektoratet og Forskningsrådet. Det er oppnevnt et Transdisciplinary Advisory Board (TAB) der Norge er representert. I tillegg er det oppnevnt en nasjonal referansegruppe for å forankre arbeidet i JPI-en i relevante norske miljøer. Det er utarbeidet en JPI Klima Strategic Research and Innovation Agenda 2016-2025, som faller godt sammen med norske prioriteringer for klimaforskningen. Forskningsrådet har siden JPI Klima ble etablert i 2011 mottatt 750 000 kr per år fra KLD for å sikre norsk deltakelse i JPI-arbeidet. Følgende investeringsmål er satt for 2020: JPI KLIMA skal finansiere norsk deltakelse i Knowledge Hub *Greenhouse gas emissions, removal and management systems*, samt 1 mill. kroner av utlysningen *SOLSTICE*, som har et budsjett fra norsk side på 10 mill. kroner, sammen med KLIMAFORSK. Budsjett for JPI Klima for 2020 er på 0,5 mill. kroner fra KLD.

JPI Cultural heritage and global change (JPICULTURE) har som mål å utvikle forskningsbasert kunnskap for en bærekraftig bruk og forvaltning av kulturarven og som møter de globale utfordringer og bidra til utviklingen av samfunnet i et langsiktig perspektiv. Kulturarven omfatter uerstattelige kulturhistoriske verdier og har stor betydning for folk og for samfunnet bl.a. igjennom verdiskaping i bred forstand. Følgende investeringsmål er satt for 2020; Pågående utlysning Conservation, protection and use, 1 mill. euro fra Norge, bevilgninger i første kvartal 2020. To utlysninger er under planlegging; Perception and Identity, deltakelse og budsjett avklares i februar. Cultural heritage and climate change, planlegges i samarbeid JPI Climate. Budsjett avklares ca. juni 2020, og tentativ lansering i siste halvdel 2020, tidlig 2021. JPICULTURE benytter i all hovedsak fagekspertforankrede bevilgningsformer. Budsjett for 2020 er på 4,075 mill. kroner finansiert av KLD.

Svalbard Science Forum (SSF) skal bidra til god samordning av nasjonal og internasjonal forskningsaktivitet og styrke samarbeidet mellom enkeltforskere og mellom forskningsinstitusjoner på Svalbard. Forumet bidrar til økt mobilitet mellom de fire forskningslokalitetene på Svalbard (Longyearbyen, Hornsund, Barentsburg og Ny-Ålesund). SSF administrer to støtteordninger på vegne av Forskningsrådet, *Svalbard Strategic Grant (SSG)* og *Arctic Field Grant (AFG)*. Disse strategiske støtteordningene bidrar til bedre koordinering og samarbeid om forskningsaktivitet, deling av data, redusert fotavtrykk fra forskningsaktivitet, samt å styrke rekrutteringen av unge polarforskere. I tillegg dekkes utgifter knyttet til Research in Svalbard-portalen (RiS) over SSFs budsjett. Følgende investeringsmål er satt for 2020; 4 mill. kroner til SSG til workshops og andre aktiviteter som kan bidra til å styrke samarbeid og koordinering av forskningsaktivitet på Svalbard, og 2 mill. kroner til AFG for å dekke merutgifter ved feltarbeid på Svalbard eller Jan Mayen for master- og ph.d. studenter og forskere som ikke allerede er etablert på Svalbard. Videre er det satt av 2 mill. kroner til vedlikehold og videreutvikling av RiS-portalen. Budsjett for 2020 er på 7,508 mill. kroner finansiert med 7,0 mill. kroner fra KDs budsjett og 0,5 mill. kroner fra Norsk polarinstitutt gjennom en øremerket bevilgning fra KLD. Bevilgningene gjøres etter fullmakt til administrerende direktør. Aktivitetene er blant annet hjemlet i SSFs mandat (2019) fra Kunnskapsdepartementet (KD), samt senest i regjeringens Strategi for forskning og høyere utdanning på Svalbard (2018).

Program for Bærekraftig verdiskaping i mat- og biobaserte næringer (BIONÆR) har som mål å bidra til økt kunnskap om betydningen av fornybare, landbaserte bioressurser for omstillingen til en grønn økonomi (sirkulær bioøkonomi). Dette omfatter produksjon av mat fra jord til bord, inkludert hele spekteret av foredling fra lokal mat til næringsmiddelindustriens behov for ny kunnskap og kompetanse. Sentralt står forskning for den sirkulære bioøkonomiens betydning for kunnskap om sammenhenger mellom matproduksjon og klima, biodiversitet, forbruker og folkehelse. Satsingen skal utløse forskning og innovasjon som gir økt verdiskaping i norske, biobaserte næringer. Følgende investeringsmål er satt for 2020 ; 90 mill. kroner til et mer bærekraftig matsystem, 40 mill. kroner til økt verdiskaping i næringslivet Følgende utlysninger er planlagt i samarbeid med andre budsjettformål: 15 mill. kroner til utvikling av bioøkonomien, 15 mill. kroner til arealer under press, 10 mill. kroner til antibiotikaresistens, 62 mill. kroner til internasjonale utlysninger (klimas betydning for matsystemet, digitalisering av den jordbruks relaterte delen av matsystemet, dyrehelse m.m.) nordisk (bioøkonomi), JPI-er, ERA-net og bilateralt med Kina (mattrygghet). BIONÆR benytter i all hovedsak fagekspertforankrede bevilgningsformer. Dette er hjemlet i programplan for BIONÆR vedtatt 2018. Budsjett for 2020 er på 240,761 mill. kroner, finansiert slik: LMD 208,476 mill. kroner, KLD 22,667 mill. kroner og KD 7,618 mill. og midler fra andre på 2 mill. kroner.

Forskningsmidler for jordbruk og matindustri (FFL-JA) er en aktivitet finansiert av Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter (FFL) og Forskningsmidler over jordbruksavtalen (JA), med den felles betegnelsen Forskningsmidlene for jordbruk og matindustri. Hovedformålet er forskning og kompetansebygging knyttet til landbruksproduksjon og -produkter som nyttes til ervervsmessig framstilling av nærings- og nytelsesmidler. Avgiftsmidlene benyttes til prosjekter innenfor hele verdikjeden, fra primærleddet til industri- og forbrukerleddet. Aktiviteten foregår i et nært samarbeid med programmet *BIONÆR*. Utlysning av forskningsmidler kunngjøres på Landbruksdirektoratets hjemmesider og via Forskningsrådets elektroniske søknadssystem. Forskningsprosjektene skal bidra til økt konkurransekraft, lønnsomme og bærekraftige verdikjeder i jordbruk og matindustri. Bevilgningsvedtakene fattes av styret for Forskningsavgift på landbruksprodukter og styret for Forskningsmidler over jordbruksavtalen. Forskningsrådet har ansvar for søknadmottak, søknadsevaluering og prosjektoppfølgning. Satsingen vil i 2020 ha et samlet budsjett estimert til om lag 144 mill. kroner, fordelt mellom FFL og JA.

Transport2025 (TRANSPORT) skal bidra til kunnskap, kompetanse og innovasjon for effektive, sikre og bærekraftige transportløsninger for fremtiden. Programmet skal gjennom ulike finansieringsaktiviteter ta frem innovasjoner, kunnskap, kompetanse, piloter og demonstrasjonsaktiviteter som vil gi innovative mobilitets- og transportløsninger, et effektivt, sikkert og bærekraftig transportsystem og kunnskap om fremtidens transportbehov. Transport arbeider spesielt for styrking av samarbeid på tvers av samfunnssektor, samarbeid mellom private og offentlige aktører og på tvers av disipliner. Transport 2025 forvalter Pilot-T ordningen som er en øremerket satsing fra Samferdselsdepartementet. Pilot-T er et samarbeid mellom Forskningsrådet og Innovasjon Norge. Transport2025 benytter fagekspertforankrede bevilgningsformer. Budsjett for 2020 er totalt 84,22 mill. kroner herunder 76,8 mill. kroner finansiert av SD og 7,42 mill. kroner finansiert gjennom KD.

Nordisk forskning om byforskning (BYNORD). Forskningsrådet deltar i et nordisk samarbeid om byforskning via NORFORSK. NORDFORSK administrerer ordningen. Forskningsrådets bidrag er i 2020 er på 10 mill. kroner fra KD.

JPI Urbant Europa (JPIURBAN) har som mål å bidra til løsninger for attraktive, bærekraftige og økonomisk levedyktige byområder. Dette vil partnerskapet iverksette ved å finansiere koordinert forskning og innovasjon og gjennom å være en arena for samskaping for hele bredden av byinteressenter. Følgende investeringsmål er satt for 2020; ERANET Urban Accessibility and Connectivity (UAC), 1 mill. euro, finansiert av Forskningsrådets transportprogram. ERANET Enhancing Urban Transformation Capacities, 1 mill. Euro, finansiert av øremerkede midler fra KMD. JPIURBAN benytter i all hovedsak fagekspertforankrede bevilgningsformer. Budsjett for 2020 er på 2,8 mill. kroner finansiert av KMD.

4.2.3 Fornyelse i offentlig sektor

Bedre helse og livskvalitet (BEDREHELSE) har som hovedmål å fremme forskning og forskningsbasert innovasjon av høy kvalitet som kan bidra til bedre folkehelse, økt livskvalitet og redusert sosial ulikhet i helse. Programmet skal fremme ny kunnskap om forekomst av og årsaker til uhelse og helse, og om utvikling, implementering og effekt av helsefremmende tiltak. I 2020 blir det oppstart for prosjektene som får bevilgning gjennom forskerprosjektutlysningen i 2019. Det ble i denne utlysningen prioritert tema som er svakt dekket i porteføljen. BEDREHELSE benytter fagekspertforankrede bevilgningsformer og regelforankrede bevilgninger, men også formålsforankrede bevilgninger til koordinerings- og støtteaktivitet og til internasjonale fellesutlysninger. Følgende investeringsmål er satt for 2020; BEDREHELSE skal lyse ut 50 mill. kroner til Kompetanse og samarbeidsprosjekter rettet mot forskning for bedre helse i kommunene. Sammen med andre budsjettformål vil programmet delta med 18 mill. kroner i en utlysning om forskningsmidler til antibiotikaresistens i et én helse-perspektiv. Det vurderes også om programmet skal bidra med midler til en utlysning i KVINNEHELSE og det vil bli lyst ut 1 million kroner til arrangementer. Det vil også bli arbeidet videre med å bidra til norsk deltakelse i nordisk- og annet internasjonalt samarbeid. Budsjett 2020 er på 88,348 mill. kroner, herav 69,13 mill. kroner fra HOD, 12,418 mill. kroner fra KD, 3,8 mill. kroner fra KLD og 3,0 mill. kroner fra KUD.

God og treffsikker diagnostikk, behandling og rehabilitering (BEHANDLING) skal gjennom klinisk forskning bidra til at pasienten får god og treffsikker diagnostikk, behandling og rehabilitering gjennom hele sykdomsforløpet. Det er et mål å ivareta forskningsbehov hos den kommunale helse- og omsorgstjenesten, og i spesialisthelsetjenesten inkludert tannhelsetjenesten. Pasient- og tjeneste-relevante prosjekter med brukermedvirkning vektlegges. Et viktig investeringsmål for 2020 er forskning om sykdommer som representerer store samfunnsutfordringer og forskning på problem-

stillinger som er underrepresentert i klinisk forskning. Programmet vil også bidra med midler til en rekke internasjonale utlysninger (ERA-PerMed, ERA-Neuron, ERA-CVD, NordForsk). BEHANDLING benytter i all hovedsak fagekspertforankrede bevilgningsformer, men også formålsforankrede bevilgninger til koordinerings- og støtteaktiviteter og regelstyrte til utenlandsstipend for stipendiater. Budsjett 2020: 114,015 mill. kroner, herav 86,555 mill. kroner fra HOD, 21,855 mill. kroner fra KD, 4,192 mill. kroner fra Kreftforeningen og 1,413 mill. kroner fra Nasjonalforeningen for folkehelsen.

Kvinnens helse (KVINNEHELSE) Problemstillinger knyttet til kjønn og kjønnsforskjeller skal drøftes og analyseres i alle relevante forskningsprosjekter. Fra 2016 er det nye føringer for den strategiske satsingen på kvinners helse og kjønnsperspektiver. Forskningstemaene framover vil være i overensstemmelse med Likestillingsmeldingen (Meld. St. 7 (2015-2016)), kap. 5 "God helse for kvinner og menn". Forskning på unge kvinners psykiske helse, eldre kvinners og minoritetskvinners helse er områder som løftes fram i tillegg til årsakene til uønskede forskjeller i helse- og tjenestetilbud mellom kvinner og menn i et livsløpsperspektiv. KVINNEHELSE benytter fagekspertforankrede bevilgningsformer. Følgende investeringsmål er satt for 2020; 36 mill. kroner til utlysning i 2020 i utgangspunktet med temaet som ikke ble dekket i forrige utlysning i 2017 *uønskede forskjeller i helse- og tjenestetilbud mellom kvinner og menn gjennom hele livsløpet*, men utlysningen kan bli utvidet med andre temaer. Budsjett 2020 10,471 mill. kroner fra HOD.

Forskningssentre for klinisk behandling (FKB) har som mål å etablere kliniske forskningsmiljøer som gjennom fremragende forskning bidrar til å bedre behandlingen av norske pasienter. Forskningen i sentrene skal løse identifiserte grunnleggende problemer knyttet til klinisk behandling i samarbeid mellom forskningsinstitusjoner, helseforetak og næringsliv, og på tvers av fagområder og disipliner. Ett senter for forskning om alvorlige sykdommer som rammer sentralnervesystemet, som ALS, MS og Alzheimer (demens) er innvilget, og investeringsmålene for 2020 er knyttet til oppfølging av dette senteret. Ordningen benytter fagekspertforankrede bevilgningsformer. Budsjett 2020: 20 mill. kroner fra HOD.

Norsk senter for molekylærmedisin (NCMM) (2015-2024) utgjør den norske noden i et nordisk EMBL partnerskap innen molekylærmedisin og har tett kontakt både med sine søstersentre i Finland, Sverige og Danmark samt med EMBL i Heidelberg, Tyskland. NCMM har fokus på molekylære sykdomsmekanismer og translasjonsforskning. Senteret vil ha tett kobling til kliniske miljøer, og de planlegger å etablere et stort tematisk satsingsområde innen presisjonsmedisin. Det er budsjettert med 13 mill. kroner fra KD i 2020 (formålsforankret bevilgning).

JPI Antimikrobiell resistens (JPIAMR) har som mål å bidra til økt oppmerksomhet på antimikrobiell resistens både globalt, internasjonalt, i europeisk sammenheng og nasjonalt. Årlige utlysninger bidrar til å tiltrekke seg nye forskere til AMR-feltet. Et felles internasjonalt samarbeid gjør det mulig til å fylle kunnskapshull på antimikrobiell resistens i et én helse-perspektiv og er avgjørende for om vi klarer å bremse utviklingen av antibiotikaresistens. JPIAMR søker Kommisjonen om et nytt ERAnet Cofund fra 2021. Det er planlagt en større utlysning i 2021 med tema "Transmission and Intervention". Følgende investeringsmål er satt for 2020; 1 mill. kroner til en nettverksutlysning som skal støtte nettverk som kan utvikle planer om hvordan ulike verktøy kan gi muligheter for datadeling og kapasitetsbygging innenfor AMR. På sikt vil det føre til økt kunnskap og innovasjon. Budsjett 2020 er 6,343 mill. kroner fra HOD.

Alzheimer og andre neurodegenerative sykdommer (JPND) er et europeisk forskningsprogram med 30 deltakende land (inkludert tre land utenfor Europa) som har som mål å bekjempe neurodegenerative sykdommer, særlig demens. JPI-en skal frambringe ny kunnskap om hvordan sykdommene oppstår og kan forebygges, og om behandling og pleie av pasienter som rammes av sykdommene. Med ett

unntak deltar norske forskere i prosjekter fra alle de ti utlysningene som er gjennomført. I 2020 blir det oppstart av tre nye transnasjonale forskerprosjekter som fikk bevilgning gjennom cofund-utlysningen om persontilpasset medisin i 2019. Følgende investeringsmål er satt for 2020: 15 mill. kroner til en multinasjonal utlysning om "Novel imaging and brain stimulation methods and technologies related to Neurodegenerative Diseases". Beslutningsorgan er den internasjonale styringsgruppen. Budsjett 2020 er 8,765 mill. kroner fra HOD.

Active and Assisted Living Research and Development Programme (AAL) (2014-2020) er et europeisk samarbeidsprogram basert på Romatraktatens art. 185. Omfanget av støtten fra Norge varierer fra år til år med antall utlysninger og suksessraten for søknader med norske partnere. Beslutningsorgan er den internasjonale styringsgruppen AAL. Budsjett 2020: 1,078 mill. kroner fra EU. I tillegg kommer ca. 2 mill. kroner i samfinansiering fra andre programmer.

Demokratisk og effektiv styring, planlegging og forvaltning (DEMOS): Skal sikre et godt kunnskapsgrunnlag for en forvaltningspolitikk som understøtter og videreutvikle demokratiet, som styrker liberale demokratiske verdier og som understøtter den politiske styringen av fellesskapets ressurser og institusjoner. Dette fordrer tverrsektorielle løsninger der aktører fra offentlig og privat sektor samarbeider på regionalt, nasjonalt og internasjonalt nivå. Det er behov for en videre satsing på å utvikle kunnskapsgrunnlaget for en demokratisk og effektiv styring, planlegging og forvaltning, herunder opprettholde og utvikle kapasitet i forskningsmiljøer med kompetanse innen det norske samfunn og styringssystemet. DEMOS benytter fagekspertforankrede bevilgningsformer. De fagekspertforankrede bevilgningene er hjemlet i programplan vedtatt 2017. Budsjett for 2020 er på 40,814 mill. kroner, 40 mill. kroner finansiert av KMD og 0,814 mill. kroner fra KD.

Skatteøkonomisk forskningsprogram (SKATT) (2017-2021) skal styrke kunnskapsgrunnlaget for en hensiktsmessig utforming av skattesystemet i Norge. Programmet lyste høsten 2017 ut resten av budsjettet for programperioden. Budsjettet i 2020 er på 9,2 mill. kroner finansiert fra FIN.

Finansmarkedsfondet (FINANSMARK) støtter forskning og allmennopplysning som gir bedre kunnskap om hvordan finansmarkedene fungerer samt økt etisk bevissthet. Finansdepartementet (FIN) oppnevner styret og har fastsatt vedtekter og regelverk for fondet. Sekretariatsfunksjonen ivaretas av Forskningsrådet. Styret legger i utgangspunktet til grunn en tilnærmet lik fordeling av midler til allmennopplysning og midler til forskning (inkl. doktorgradsutdanning). Fondets budsjett fra FIN i 2020 er på 13,1 mill. kroner.

Gode og effektive helse-, omsorgs- og velferdstjenester (HELSEVEL) skal bidra til at forskning og innovasjon gir økt kvalitet, kompetanse og effektivitet i helse-, omsorgs- og velferdstjenestene. Det skal styrke kunnskapsgrunnlaget innen de tematiske prioriterte områdene, og løfte kvaliteten innen forskningssvake områder, styrke praksisnær forskning i miljøer med ansvar for utdanning av fagpersoner til tjenestene, særlig innen utdanninger med kort forskningstradisjon, styrke den internasjonale orienteringen i tjenesteforskningen og bidra til økt retur fra EU på relevante områder. Formålet skal videre utvikle forsknings- og innovasjonsmiljøer og nettverk på tvers av fag og institusjoner, bidra til økt samarbeid mellom forskere, tjenesteutøvere og brukere på alle nivåer, bidra til økt innovasjon, gjennom spredning og implementering av forskningsresultater i tjenestene og utdanningene. De tematiske og faglige prioriteringene *tjenesteforskning og tjenesteinnovasjon* er hovedelementene i budsjettformålet. De tematiske og faglige prioriteringene må leses i lys av dette. Tjenesteforskning er et flerfaglig vitenskapelig felt hvor man studerer hvordan sosiale faktorer, finansieringssystemer, organisatoriske strukturer og prosesser, teknologi og personellatferd påvirker tilgang til tjenester, kvaliteten og kostnadene ved tjenestene, og til syvende og sist helse, velferd og livskvalitet for borgerne. Følgende investeringsmål er satt for 2020: 177 mill. kroner vil investeres i

forskerprosjekter, kompetanse og samarbeidsprosjekter og innovasjonsprosjekter i offentlig sektor. HELSEVEL benytter i all hovedsak fagekspertforankrede bevilgningsformer, men også formålsforankrede bevilgninger til koordinerings- og støtteaktivitet og til internasjonale fellesutlysninger. Det benyttes også regelforankrede bevilgningsformer til offentlig sektor-phd. Både de formålsforankrede og regelforankrede bevilgningene er hjemlet i programplan revidert i 2017. Budsjett for 2020 er på 197,732 mill. kroner, finansiert slik: HOD 120,050 mill. kroner, ASD 32,719 mill. kroner, BFD 12,878 og KD 32,085 mill. kroner.

Velferd, arbeidsliv og migrasjon (VAM) har som hovedmål å gi kunnskap av høy kvalitet som bidrar til at samfunnet får bedre evne, virkemidler og kapasitet til å håndtere og løse samfunnsutfordringer innenfor velferd, arbeidsliv og migrasjon. På et overordnet nivå skal forskningen fremme kunnskap innenfor tre brede temaområder: velferd, levekår og ulikhet; omstillingsdyktig, inkluderende og helsefremmende arbeidsliv og aktivt medborgerskap, migrasjon og institusjonenes rolle. Utvikling av kunnskap som fremmer samfunnets evne til å forstå og håndtere utfordringer, vil måtte ha bidrag fra både samfunnsvitenskapelige, helsevitenskapelige, juridiske og humanistiske kunnskapsområder. Budsjettformålet skal både bygge kompetanse og kapasitet på strategisk viktige områder på arbeids- og velferdsfeltet og sikre sterke kompetansemiljøer. Følgende investeringsmål er satt for 2020; 170 mill. kroner til forskerprosjekter (tematiske føringer besluttet 28-29. november), og 60 mill. kroner til Kompetanse- og samarbeidsprosjekter. VAM benytter i all hovedsak fagekspertforankrede bevilgningsformer, men også formålsforankrede bevilgninger til koordinerings- og støtteaktivitet og til internasjonale fellesutlysninger. Det benyttes også regelforankrede bevilgningsformer til offentlig sektor-phd. Både de formålsforankrede og regelforankrede bevilgningene er hjemlet i programplan vedtatt 2019. Budsjett for 2020 er på 152,766 mill. kroner, finansiert slik: ASD 115,432 mill. kroner, KD 10,278 mill. kroner, BFD 16,506 mill. kroner, KMD 7,550 mill. kroner og JD 7,550 mill. kroner.

Forskning og innovasjon i utdanningssektoren (FINNUT) skal styrke kunnskapsgrunnlaget for politikktutforming, forvaltning og praksisfelt, bidra til fornyelse av forskningsfeltet og medvirke til innovasjon i utdanningssektoren. Programmet dekker hele utdanningssektoren – fra barnehage og skole til høyere utdanning og voksnes læring og finansierer forskning og innovasjon innenfor følgende temaområder (A) Læringsprosesser, vurderingsformer og læringsutbytte; (B) Praksis, profesjonsutøvelse og kompetanseutvikling; (C) Styring, ledelse og resultatoppnåelse og (D) Utdanning, samfunn og arbeidsliv. Følgende investeringsmål er satt for 2020; inntil 100 mill. kroner til *Forskerprosjekter og Unge forskertalenter* innen alle temaområdene i programplanen og, 80 mill. kroner *Kompetanse og samarbeidsprosjekter* til forskning på effekter av tiltak for økt kvalitet i barnehage og grunnopplæring. FINNUT benytter i all hovedsak fagekspertforankrede bevilgningsformer, men også formålsforankrede bevilgninger til koordinerings- og støtteaktivitet og til internasjonale fellesutlysninger. Det benyttes også regelforankrede bevilgningsformer til offentlig sektor-phd. Både de formålsforankrede og regelforankrede bevilgningene er hjemlet i porteføljepan/programplan vedtatt 2017. Budsjett for 2020 er på 182,643 mill. kroner, finansiert fra KD.

Forskningskompetanse i utvalgte profesjonsutdanninger (PROFESJON) er en satsing rettet mot fire utdanningsgrupper: Helse- og velferdsutdanninger, lærerutdanning, ingeniørutdanning og økonomisk-administrative utdanninger. Målet med satsingen er å styrke det forskningsbaserte grunnlaget for utdanning og profesjonsutøvelsen i helse- og velferdsutdanninger, lærerutdanning, ingeniørutdanning og økonomisk-administrativ utdanning, styrke og støtte opp om institusjonenes strategiske prioriteringer og styrke kompetansen som ligger til grunn for de utvalgte profesjonsutdanningene. PROFESJON benytter fagekspertforankrede bevilgningsformer. Det lyses ikke lyses ut midler i 2020. Budsjett for 2020 er på 34,885 mill. kroner, finansiert fra KD.

Lærertetthet og læringseffekt (LÆREEFFEKT) (2016-2021) er en målrettet forskningsinnsats knyttet til Stortingets bevilgning til flere lærere i grunnskolen i statsbudsjettet for 2015. Satsingen skal utvikle ny kunnskap om effektene av ulike intervensjoner med økt lærertetthet på elevenes læringsutbytte og læringsmiljø i 1.– 4. trinn. Satsingen vil finansiere intervensjonsstudier med eksperimentelt forskningsdesign og disponerer nærmere 150 lærerårsverk per skoleår over en fireårs periode til ulike intervensjoner. Intervensjonene starter i skoleåret 2016/2017 og det er satt av totalt 50 mill. kroner til forskning i perioden. Alle midlene er utlyst. Budsjett for 2020 er 6,25 mill. kroner, finansiert fra KD.

4.2.4 Muliggjørende og industrielle teknologier

IKT og digital innovasjon (IKTPLUSS) har som mål å bygge robuste fagmiljøer på prioriterte områder, få frem en betydelig andel dristige prosjekter og koble porteføljen mot nasjonale behov for IKT-forskning og innovasjon på utvalgte samfunnsområder. Den ønskede effekten er å få redusert gapet mellom behov og tilgjengelig IKT-kompetanse for å styrke omstillingskapasiteten i næringslivet, offentlig sektor og samfunnet for øvrig. Det er planlagt med følgende investeringsmål for 2020: 180 mill. kroner til bygging av fag og miljøer og internasjonale partnerskap på området "Data og tjenester overalt", 90 mill. kroner til bygging av fag og miljøer innenfor "Digital sikkerhet" innrettet mot å betjene særlig viktige sektorer og samfunnsområder og 60 mill. kroner til innovasjonsprosjekter i næringsliv og offentlig sektor. IKTPLUSS selv bruker i hovedsak fagekspertforankrede bevilgningsformer, men videreforder også en andel av budsjetttrammen til andre, bl.a. BIA og INTPART, som formålsforankret bevilgning. Regelforankrede bevilgningsformer benyttes for mobilitetsstipend, forskerpool for SKATTEFUNN-bedrifter, arrangementsstøtte og posisjoneringsstøtte for økt deltakelse på den europeiske forskningsarena. Støtte til internasjonale prosjekter gis innenfor alle tre bevilgningsformene. Budsjettet for 2020 er på 322,967 mill. kroner, finansiert slik: KMD 159,846 mill. kroner, KD 143,178 mill. kroner og JD 19,943 mill. kroner.

Muliggjørende og industrielle teknologier (PORT-TEKNOLOGIER) skal gå til å styrke grunnleggende forskning innenfor IKT, inkludert informatikk. Potten skal anvendes på IPN-søknader til Industri 4.0 i BIA, som er vurdert som støtteverdige og innstilt av porteføljestyret på rangert reserveliste i utlysningen med frist i september 2019. Søknader som skal delfinansieres må ha samlet karakter 5 eller høyere og finansieringsrekkefølgen bestemmes av rangeringen på BIA's reserveliste. Optimaliseringspotten dekker 50 prosent av totalbudsjettet for prosjektet. Årets budsjett for 2020 er på 65 mill. kroner fra KD. Tilsvarende beløp kom i 2019. Det er benyttet 15 mill. kroner årlig til nordisk samarbeid om persontilpasset medisin (BIOTEK2021) for perioden 2019-22, hvor hele beløpet på 60 mill. kroner er overført til BIOTEK2021 i 2019. Det er i tillegg benyttet 5 mill. kroner i 2019 og 40 mill. kroner i 2020 til IKTPLUSS. Det gjenstår 25 mill. kroner til utdeling i 2020.

Simula Research Laboratory AS har som formål å drive grunnleggende langsiktig forskning på utvalgte områder innenfor programvare- og kommunikasjonsteknologi, og kombinerer dette med utdanning av forskere og innovasjons- og kommersialiseringsvirksomhet. Forskningen er særlig rettet inn mot IKT-områdene programvare og vitenskapelig databehandling, kommunikasjonssystemer, maskinlæring og IKT-sikkerhet. Simula er organisert som et aksjeselskap med KD som eier. Den øremerkede bevilgningen som kanaliseres gjennom Forskningsrådet er definert som institusjonell støtte (formålsforankret bevilgning). Budsjettet for 2020 er på 122,88 mill. kroner, fordelt slik: KD 78,180 mill. kroner og KMD 44,7 mill. kroner.

Bioteknologi for verdiskaping (BIOTEK2021) har som mål å fremme utvikling og anvendelse av bioteknologi som bidrar til innovasjon knyttet til å løse store samfunnsutfordringer på en ansvarlig måte. Det er planlagt med følgende investeringsmål for 2020: 50 mill. kroner til nettverksprosjekt

fase 2 i den strategiske satsingen Digitalt liv – konvergens for innovasjon, 60 mill. kroner til oppfølging av nasjonal bioøkonomistrategi, 30 mill. kroner til kommersialiseringsprosjekter som kan gi verdiskaping og næringsutvikling fra norsk bioteknologisk forskning, 40 mill. kroner til internasjonalt samarbeid, 20 mill. kroner rettet inn mot til antibiotikaresistens. BIOTEK2021 bruker hovedsakelig fagekspertforankrede bevilgningsformer, men også formålsforankrede bevilgninger til internasjonale fellesutlysninger, arrangementsstøtte og viderefordeling av øremerkede midler til MABIT – et næringsrettet FoU-program innenfor marin bioteknologi i Nord-Norge. Regelforankrede bevilgninger benyttes til utenlandsstipend og internasjonale utlysninger. Budsjettet for 2020 er på 146,777 mill. kroner, finansiert slik: KD 76,297 mill. kroner, NFD 65,48 mill. kroner og LMD 5 mill. kroner.

Nanoteknologi og avanserte materialer (NANO2021) har som hovedmål at basert på nanoteknologi, mikroteknologi og avanserte materialer skal det utvikles fremragende kunnskap, bærekraftige løsninger og innovasjoner som møter samfunnets behov på en ansvarlig måte. Prioriterte tematiske områder er fornybar energi, miljø- og klima og bedre helse og medisinsk teknologi. NANO2021 skal også bidra til økt verdiskaping og innovasjon basert på nasjonale naturressurser og til økt kunnskap om effekter av nanomaterialer på mennesker og økosystemer. Det er planlagt med følgende investeringsmål for 2020: 100 mill. kroner til forskerprosjekter, 60 mill. kroner til innovasjonsprosjekter i næringslivet og 18,5 mill. kroner til ERA-nettutlysninger. I tillegg er det avsatt 5 mill. kroner til relevante kommersialiseringsprosjekter i FORNY2020 og 2,5 mill. kroner til arrangementsstøtte og mobilitetsstipend. NANO2021 bruker i all hovedsak fagekspertforankrede bevilgningsformer, men også formålsforankrede bevilgninger til internasjonale fellesutlysninger, arrangementsstøtte og eventuell viderefordeling av budsjetttramme til andre budsjettformål. Mobilitetsstipendene er regelforankrede bevilgninger. Budsjett for 2020 er på 134,122 mill. kroner, fordelt slik: KD 71,922 mill. kroner og NFD 62,2 mill. kroner.

Ansvarlig innovasjon og bedriftenes samfunnsansvar (SAMANSVAR) (2015–2024) skal bidra til å møte de globale samfunnsutfordringene gjennom ansvarlig teknologiutvikling og et samfunnsansvarlig næringsliv. SAMANSVAR skal styrke forskerutdanningen og rekrutteringen av unge forskere innenfor to prioriterte forskningsfelt; forskning om ansvarlig innovasjon og CSR-forskning (Corporate Social Responsibility). Programmet skal også bidra til å utvikle Forskningsrådet som en samfunnsansvarlig aktør, fremme gode, fremtidsrettede interaksjoner mellom forskning, teknologi, næringsliv og samfunn, og styrke arbeidet med samfunnsansvar i forsknings- og innovasjonssystemet. SAMANSVAR benytter hovedsakelig fagekspertforankrede bevilgningsformer, men foretar også enkelte formålsforankrede og regelforankrede bevilgninger, eksempelvis til utenlandsstipend. SAMANSVAR har ikke ledige investeringsmidler i 2020. Budsjettet for 2020 er på 14,637 mill. kroner, finansiert slik: KD 13,787 mill. kroner og LMD 0,85 mill. kroner.

Teknologirådet er et uavhengig, offentlig organ som gir råd til Stortinget og regjeringen om ny teknologi. Teknologirådets arbeid skal fremme en bred offentlig debatt om teknologiutviklingen og involverer både eksperter, beslutningstakere, interessenter og lekfolk. Teknologirådet har 15 medlemmer som møtes 5-6 ganger i året og et sekretariat med ni ansatte. Teknologirådet finansieres av NFD med 10,32 mill. kroner i 2020.

4.2.5 Samfunnssikkerhet og samhörighet

Velferd, arbeidsliv og migrasjon (VAM) har som hovedmål å gi kunnskap av høy kvalitet som bidrar til at samfunnet får bedre evne, virkemidler og kapasitet til å håndtere og løse samfunnsutfordringer innenfor velferd, arbeidsliv og migrasjon. På et overordnet nivå skal forskningen fremme kunnskap innenfor tre brede temaområder: velferd, levekår og ulikhet; omstillingsdyktig, inkluderende og helsefremmende arbeidsliv og aktivt medborgerskap, migrasjon og institusjonenes rolle. Utvikling av

kunnskap som fremmer samfunnets evne til å forstå og håndtere utfordringer, vil måtte ha bidrag fra både samfunnsvitenskapelige, helsevitenskapelige, juridiske og humanistiske kunnskapsområder. Budsjettformålet skal både bygge kompetanse og kapasitet på strategisk viktige områder på arbeids- og velferdsfeltet og sikre sterke kompetansemiljøer. Følgende investeringsmål er satt for 2020; 170 mill. kroner til forskerprosjekter (tematiske føringer besluttet 28-29. november), og 60 mill. kroner til Kompetanse- og samarbeidsprosjekter. VAM benytter i all hovedsak fagekspertforankrede bevilgningsformer, men også formålsforankrede bevilgninger til koordinerings- og støtteaktivitet og til internasjonale fellesutlysninger. Det benyttes også regelforankrede bevilgningsformer til offentlig sektor-phd. Både de formålsforankrede og regelforankrede bevilgningene er hjemlet i programplan vedtatt 2019. Budsjett for 2020 er på 152,766 mill. kroner, finansiert slik: ASD 115,432 mill. kroner, KD 10,278 mill. kroner, BFD 16,506 mill. kroner, KMD 7,550 mill. kroner og JD 7,550 mill. kroner.

Kultur- og mediesektoren (KULMEDIA) (2019-2023) skal bidra med forskning av høy kvalitet om kultur- og mediefeltene. Budsjettformålet kunnskapsoppbygging skal være relevant for politikkutvikling, forvaltning og aktører på disse feltene. KULMEDIA skal gi kunnskap om utfordringer og muligheter knyttet til endringer i teknologiske og økonomiske rammebetingelser i kultur- og mediesektoren, og om medie- og kulturpolitikk. KULMEDIA skal bidra til forskning av høy kvalitet innenfor budsjettformålet prioriterte områder, legge til rette for at forskningsresultatene kan benyttes i politikk, forvaltning, av aktørene i feltene, og i den løpende samfunnsdebatten, stimulere til samarbeid på tvers av fag og metodiske tilnærminger, og bidra til å styrke og løfte forskningsmiljøer. Budsjettformålet skal styrke kompetente forskningsmiljøer som kan hevde seg internasjonalt innenfor de temaområdene budsjettformålet omhandler, og løfte miljøer innen områder med mindre etablerte forskningstradisjoner og tilrettelegge for kompetansebygging. KULMEDIA skal legge til rette for forskning som er internasjonalt orientert og forankret i internasjonal forskning. KULMEDIA benytter i all hovedsak fagekspertforankrede bevilgningsformer, men også formålsforankrede bevilgninger til koordinerings- og støtteaktivitet. I 2020 vil det bli satt av 40 mill. kr til ny forskning på alle temaene i programplanen. Budsjett for 2020 er totalt KUD: 17,251 mill. kroner.

Samfunnsutviklingens kulturelle forutsetninger (SAMKUL) som skal bidra med kunnskap om de kulturelle forutsetningene for samfunnsutviklingen og er begrunnet i Forskningsrådets strategi. Budsjettformålet er et sentralt virkemiddel for å styrke samfunnsvitenskapelig og ikke minst humanistisk forskningsinnsats på områder med store samfunnsutfordringer, med mål om et bredest mulig kunnskapsgrunnlag for politiske veivalg. Derfor bidrar budsjettformålet med perspektiver og midler i utlysninger i regi av andre tematiske satsinger, jf. Forskningsrådets opptrappingsplan for humaniora. Forskningen i SAMKUL vil i perioden 2017 til 2021 i hovedsak rettes inn mot å belyse samfunnsutfordringer på følgende områder: Natur og menneske, Teknologi og materielle omgivelser, og Kunnskap, velferd og økonomi. I forskningen vil tverrgående dimensjoner av historisk, språklig og kommunikativ, religiøs, normativ og estetisk karakter være sentrale. Prioriteringene samsvarer godt med sentrale budskap i Regjeringens humanioramelding og i Langtidsplanens nye innsatsområde "Samfunnssikkerhet og samhold i en globalisert verden" og planens generelle påpekning av å styrke humanioras bidrag til utfordringsdrevet forskning. For å styrke samfunnsrelevansen legger SAMKUL stor vekt på formidling og kommunikasjon. I 2020 vil det bli satt av 56 mill. kr til ny forskning på temaområde 3 i programplanen. Dette bidrar til alle faglige og strukturelle mål nevnt ovenfor. I tillegg settes det årlig av: 1 mill. kr til internasjonalt forsknings samarbeid og 1 mill. kr årlig til SAMKUL-prosjekters kommunikasjon og formidling ut over "standard" formidlingsplaner. Forskningsbevilgninger besluttet av porteføljestyret for velferd, kultur og samfunn på bakgrunn av fageksperters vurdering, ihht. Forskningsrådets fullmaktsstruktur ("ekspertforankret bevilgningsform"). Søknader om støtte til internasjonalt forskersamarbeid og kommunikasjon besluttet av administrasjonen, ihht. Forskningsrådets fullmaktsstruktur – dette er formålsforankrede

bevilgningsformer. SAMKUL har et budsjett i 2020 på 57,741 mill. kroner. KD bidrar med 49,591 mill. kroner, 5,2 mill. kroner kommer fra KUD og 2,95 mill. kroner fra KMD til forskning om nasjonale minoriteter. Av bevilgningen fra KD skal 4 mill. kroner benyttes til forskning om forebygging av antisemittisme og gruppebaserte fordommer i skolen.

Program for samisk forskning III (SAMISK) er et løpende program men med en tidfestet programplan for perioden 2017-2027. Det er et faglig bredt grunnforskningsprogram for samiske problemstillinger innenfor humaniora og samfunnsvitenskap. I tillegg er det også åpent for naturvitenskapelig forskning innenfor feltet klima- og miljø som har en direkte tilknytning til humaniora og samfunnsvitenskap. Hovedmålet for programmet er å bidra til å ivareta Norges særlige ansvar for å utvikle ny forskningsbasert kunnskap for at den samiske folkegruppen skal kunne sikre og utvikle språket sitt, kulturen sin og samfunnslivet sitt. Programmet skal fremme forskning av høy kvalitet som er relevant for politikkutvikling, forvaltning og andre aktører i samfunnet gjennom å bidra med kunnskap om kulturuttrykk, samisk identitet og samfunnsbygging, oppvekst og utdanning, språk, klima og miljø, levekår og befolkningsutvikling. Budsjett for 2020 er på 14,1 mill. kroner, hvorav 10,6 mill. kroner fra KD og 3,5 mill. kroner fra KMD i 2020.

Humaniora i tematiske satsinger (PORTEFOLJE) skal brukes til å følge opp humanioraaspektene i langtidsplanen, og spesielt "Samfunnssikkerhet og samhörighet i en globalisert verden", men også "Klima, miljø og miljøvennlig energi" og "Muliggjørende og industrielle teknologier". Dette omfatter alle Forskerprosjektsøknader i utlysningen med frist i april 2019 til alle budsjettformål, og som er vurdert med vitenskapelige karakter (excellence) på 7 eller 6, og er innstilt av et porteføljestyre på rangerte reserveliste, men etter fordeling av duplikatsøknader. Prosjekter må være merket med fagkode Humaniora og humaniora-andelen må være minst 50 prosent. Finansieringsrekkefølgen bestemmes av plassnummer på opprinnelige rangerte reserveliste og deretter høyeste samlet karakter fra panelene ved likhet. Der det er likhet ved beslutning om siste prosjekt, velges det av prosjektene som er innstilt under det største budsjettformålet. Optimaliseringspotten dekker 70 prosent av totalbudsjettet for prosjektet. Årets budsjett for 2020 er på 55 mill. kroner fra KD. I tillegg kommer 55 mill. kroner i ubrukte midler fra 2019. Det er tilgjengelig 110 mill. kroner for utdeling i 2020.

Tilskuddsordning for de regionale vitensentrene (VITEN). Forskningsrådet fikk i 2003 i oppdrag fra KD å utvikle regionale vitensentre i Norge. Gjennomføringen av oppdraget fra KD ble organisert som et program, og omfatter nå 12 institusjoner fordelt over hele landet (Oslo, Bergen, Trondheim, Ålesund, Mo i Rana, Tromsø, Gjøvik, Porsgrunn, Sarpsborg, Jæren, Arendal og Ås). Et vitensenter er et populærvitenskapelig opplevelses- og læringscenter innen matematikk, naturvitenskap og teknologi der de besøkende lærer ved å eksperimentere selv. De regionale vitensentrene skal være et tilbud for skoleverket og allmennheten i sin region. Videre skal de samarbeide med ulike lokale formidlere innenfor sin region, som vitenskaps- og naturhistoriske museer, Newtonrom og andre formidlere av realfaglig kompetanse. De skal fungere som ressursentre for andre tiltak og institusjoner innen interaktiv formidling. Sammen skal de regionale vitensentre utgjøre et helhetlig nasjonalt tilbud. I 2020 går tilskuddsordningen inn i en ny periode, og en utviklingsplan for perioden 2020-2023 er under utarbeidelse. Høsten 2018 fastsatte Kunnskapsdepartementet nye retningslinjer for ordningen. Endringene inkluderer en prosess for å ta sentre inn og ut av ordningen og vil føre til en mer forutsigbar prosess for nye sentre som vil søke om tilskudd. Det statlige tilskuddet gis over statsbudsjettet kapittel 226 post 71. Størrelsen på bevilgningen, og hvilke vitensentre som inngår i ordningen, fastsettes av Stortinget i årlige budsjettvedtak. Endringer i hvilke sentre som inngår i ordningen, samt fordeling av midler mellom sentrene vedtas av en egen styringsgruppe med bevilgningsfullmakt. Budsjett for 2020 er på 82,7 mill. kroner fra KD.

Norge – Global partner (NORGLOBAL2) (2017-2024) finansierer forskning som gir mer kunnskap om fattigdomsreduksjon og bærekraftig utvikling, og som støtter prosessen med å nå FNs bærekraftsmål. Prioriterte temaområder er global utdanning; humanitær satsing; konflikt, sikkerhet og sårbare stater; næringsutvikling og jobbskaping; miljø, klima og fornybar energi. NORGLOBAL2 skal sikre økt produksjon av forskningsbasert kunnskap av høy kvalitet med potensiell innvirkning på fattigdomsbekjempelse og bærekraftig utvikling; økt formidling av forskningsbasert kunnskap til beslutningstakere, relevante interessenter og publikum i Norge og internasjonalt; mer forskningsbasert kunnskap oversatt til politikk og praksis; økt og forbedret dialog og samarbeid mellom forskere, beslutningstakere, privat sektor og sivilsamfunn; styrket kapasitet hos norske forskere og forskningsinstitusjoner samt styrket samarbeid mellom norske og ledende internasjonale forskere, inkludert forskere i utviklingsland. For 2020 er det satt av inntil 90 mill. kroner til forskerprosjekt innenfor temaet internasjonal utvikling. NORGLOBAL2 benytter hovedsakelig fagekspertforankrede bevilgningsformer. Budsjett for 2020 er på 93,7 mill. kroner, finansiert fra UD.

Global helse- og vaksinasjonsforskning (GLOBVAC) (2017-2020) finansierer forskning som skal bidra til varige forbedringer og utjevne forskjellene i helsetilstanden for mennesker i lavinntekts- og lavere mellominntektsland (LLMICs). GLOBVAC skal styrke internasjonalt konkurransedyktige forskningsgrupper og forskningsinstitusjoner i Norge; styrke nasjonalt og internasjonalt forskningssamarbeid og partnerskap; styrke kapasiteten til forskergrupper og institusjoner i LLMICs ved å støtte forskningssamarbeid og opplæring, og fremme erkjennelse av behovet for global helseforskning blant beslutningstakere, forskere og allmennheten. Prioriterte områder er 1) forebygging, behandling av og diagnostikk for smittsomme sykdommer, spesielt vaksine- og vaksinasjonsforskning; 2) familieplanlegging, reproduktiv helse, mødre, nyfødte, barn og ungdom; 3) helsesystemer og helsepolitisk forskning samt 4) teknologisk innovasjon og metodeutvikling. For 2020 planlegges det en utlysning av forskerprosjekter. GLOBVAC benytter hovedsakelig fagekspertforankrede bevilgningsformer. Budsjett for 2020 er på 50 mill. kroner, finansiert slik: UD 40 mill. kroner og HOD 10 mill. kroner. Videre finansiering av programmet etter 2020 er ennå ikke besluttet.

Forskningssamarbeid mellom Sør-Afrika og Norge om hav og havrom (SANOCEAN) (2018-2023) skal styrke forskningssamarbeidet mellom Sør-Afrika og Norge. Fokuset er å styrke forskning av høy kvalitet og kapasitetsbygging i partnerlandene, både på institusjonelt og individuelt nivå. Det vektlegges å sikre deltakelse av vanskeligstilte institusjoner (Historically Disadvantaged Institutions - HDI), og forskere med en historisk vanskeligstilt bakgrunn, i prosjektene. Prioriterte tema er bærekraftig utvikling innen hav, havrom, miljø og fornybar energi. SANOCEAN skal bidra til kunnskapsbasert politikk og beslutninger for bærekraftig utvikling i områdene hav og havrom (blå økonomi), miljø (med vekt på hav og forurensning), klimaendringer og bærekraftig energi i Sør-Afrika og Norge. Programmet vektlegger aspekter som fører til inntektsgenerering og gir salgsargumentasjoner til produsenter, tjenesteleverandører og unge gründere. Forskningen skal være relevant for sørafrikanske og norske prioriteringer. Alle midlene i programperioden ble utlyst i 2018. SANOCEAN benytter fagekspertforankrede bevilgningsformer. Vedtak fattes av Norges forskningsråd og National Research Foundation of South Africa i fellesskap. Budsjett for det norske bidraget i 2020 er på 4,25 mill. kroner, finansiert fra UD.

Internasjonale relasjoner, utenriks- og sikkerhetspolitikk (UTENRIKS) finansierer forskning på internasjonale relasjoner, utenriks- og sikkerhetspolitikk som gir viktig kunnskap for norsk politikktutforming. Det handler om Norges forhold til omverdenen, hvordan globale prosesser sammen med økonomisk og politisk utvikling påvirker Norge. Forskning og meningsutveksling som kan bidra til en informert debatt i samfunnet om internasjonale forhold er en sentral del av programmets formål. Programmet omfatter de tidligere selvstendige programmene *NORRUSS Pluss*,

Europa i endring og Asia i endring, som nå er delprogrammer administrert under UTENRIKS-programmet. De tematisk prioriterte områdene er a) internasjonal politisk orden, b) internasjonal økonomisk orden, c) regjeringssystem, demokrati og menneskerettigheter, d) klima, miljø og ressurser. For 2020 er det satt av inntil 42 mill. kroner til nordområdeforskning, 20 mill. kroner til forskning om Russland, 30 mill. kroner til europaforskning og 30 mill. kroner til forskning om Asia. UTENRIKS benytter i all hovedsak fagekspertforankrede bevilgningsformer. Budsjett for 2020 er på 70,608 mill. kroner, finansiert fra UD 66,608 mill. kroner, JD 3,5 mill. kroner og FD 0,5 mill. kroner.

Samfunnssikkerhet (SAMRISK) dekker forskning på temaer som omhandler alle alvorlige hendelser som kan true liv, helse og viktige verdier. Utfordringer som terrortrusselen, ekstremisme, migrasjonsutfordringer og naturkatastrofer krysser geografiske, sosiale, kulturelle og administrative grenser. De kjennetegnes av kompleksitet, usikkerhet om årsak, utvikling og om hvordan ulike tiltak virker. Det er behov for økt kunnskap om hvordan man sikrer et trygt samfunn uten å berøre viktige samfunnsverdier som frihet, personvern og demokratiske rettigheter, og hvordan individets rettigheter balanseres mot kollektivets rettigheter. Forskningen skal gi gode og relevante kunnskapsgrunnlag og funn for politikktutforming. Samtidig vil kritiske og flerfaglige perspektiver kunne gi ny innsikt og forståelse og frembringe fram nye dilemmaer i samfunnsutviklingen. SAMRISK benytter fagekspertforankrede bevilgningsformer. De fagekspertforankrede bevilgningene er hjemlet i programplan vedtatt 2018. Budsjett 2020 er på 54,67 mill. kroner, finansiert slik, JD 27,25 mill. kroner, KD 14,249 + 10,0 mill. kroner til C-REX, SD 1,1 mill. kroner, KMD 1,071 mill. kroner og FD 1,0 mill. kroner.

Forsknings- og innovasjonssentre for brann sikkerhet (BRANNSIKKERHET). BRANNSIKKERHET lyste ut midler til forsknings- og innovasjonssentre i 2018 og bevilget midler til ett senter, "Fire Research and Innovation Centre", ledet av RISE Fire Research i Trondheim. Resterende midler ble lyst ut til komplementære forskerprosjekter og det ble bevilget midler til to tverrfaglige prosjekter våren 2019. BRANNSIKKERHET benyttet fagekspertforankrede bevilgningsform. De fagekspertforankrede bevilgningene var hjemlet i rammedokument vedtatt 2017. Satsingen er finansiert med 35 mill. kroner fra Gjensidige stiftelsen og gaveforsterkningsmidler fra KD. I tillegg finansierer JD to doktorgradsstipendiater innenfor brannforskning, over en periode på tre år (2018-2020). Budsjett for 2020 omfatter da JD bevilgning på 2,3 mill. kroner.

4.3 Mål 3. Utvikle fagområder av fremragende kvalitet

Humaniora og samfunnsvitenskap (FRIHUMSAM) er en del av Forskningsrådets målrettede innsats for *banebrytende forskning (FRIPRO)*. De øvrige budsjettformålene i FRIPRO er *Livsvitenskap (FRIMEDBIO)* og *Naturvitenskap og teknologi (FRINATEK)*. FRIPRO, herunder FRIHUMSAM, skal bidra til å styrke vår nasjonale kunnskapsberedskap ved å støtte banebrytende forskning. FRIPRO skal fremme vitenskapelig kvalitet i internasjonal forskningsfront, dristig og nyskapende forskning og karriere for unge forskertalenter. I tillegg skal FRIPRO bidra til økt mobilitet for forskere tidlig i deres karriere. Det er en åpen, nasjonal konkurransearena som favner alle fag og tema. Følgende investeringsmål er satt for FRIHUMSAM for 2020: Forskerprosjekt for fornyelse, Forskerprosjekt for unge talenter og treårig Forskerprosjekt med internasjonal mobilitet innenfor fagområdene humaniora og samfunnsvitenskap. I tillegg kan det bevilges midler til utenlandsstipend for stipendiater og prosjektledere for Forskerprosjekt for unge talenter som er finansiert av FRIHUMSAM. Porteføljestyret for humaniora og samfunnsvitenskap (PSHUMSAM) har beslutnings- og bevilgningsfullmakt for FRIHUMSAM. FRIHUMSAM benytter hovedsakelig fagekspertforankrede bevilgningsformer, men også regelforankrede bevilgninger til utenlandsstipend for stipendiater og prosjektledere for

Forskerprosjekt for unge talenter som er finansiert av FRIHUMSAM (koordinerings- og støtteaktivitet). Budsjett for 2020 er finansiert av KD kap. 285.52 med 272 mill. kroner.

Institusjonsforankret strategisk prosjekt – humaniora (ISPHUM) er midler som benyttes til oppfølging av fagevalueringer innenfor humaniora. Det finnes tilsvarende budsjettformål for samfunnsvitenskap (ISPSAM). Det humanistiske fagområdet ble evaluert i sin helhet i 2017 (HUMEVAL), og ISPHUM-midler benyttes i perioden 2018-2022 til å finansiere oppfølgingstiltak basert på funn i evalueringen. Investeringsmål for 2020 er 7,75 mill. kroner til å støtte forskergrupper og forskerskoler innenfor humaniora. Tiltakene ble igangsatt i 2018 for perioden og det er benyttet både fagekspertforankrede og regelforankrede bevilgninger. Budsjett for 2020 er 7,75 mill. kroner finansiert av KD kap. 285.52.

Institusjonsforankret strategisk prosjekt – samfunnsvitenskap (ISPSAM) er midler som benyttes til oppfølging av evalueringer innenfor fagområdet. Det finnes tilsvarende budsjettformål for humaniora (ISPHUM). Samfunnsvitenskapelig forskning i Norge ble evaluert i sin helhet i 2018 (SAMEVAL), og ISPSAM-midler skal benyttes i perioden 2020-2024 til å finansiere oppfølgingstiltak basert på funn i evalueringen. Investeringsmål for 2020 er 8,774 mill. kroner til tiltak som fastsettes av Porteføljestyret for humaniora og samfunnsvitenskap. Det benyttes regelforankrede bevilgninger til koordinerings- og støtteaktivitet. Budsjett for 2020 er 8,774 mill. kroner finansiert av KD kap. 285.52.

Naturvitenskap og teknologi (FRINATEK) er en del av Forskningsrådets målrettede innsats for *banebrytende forskning* (FRIPRO). De øvrige budsjettformålene i FRIPRO er *Humaniora og samfunnsvitenskap* (FRIHUMSAM) og *Livsvitenskap* (FRIMEDBIO). FRIPRO, herunder FRINATEK, skal bidra til å styrke vår nasjonale kunnskapsberedskap ved å støtte banebrytende forskning. FRIPRO skal fremme vitenskapelig kvalitet i internasjonal forskningsfront, dristig og nyskapende forskning og karriere for unge forskertalenter. I tillegg skal FRIPRO bidra til økt mobilitet for forskere tidlig i deres karriere. Det er en åpen, nasjonal konkurransearena som favner alle fag og tema. Følgende investeringsmål er satt for FRINATEK for 2020: Forskerprosjekt for fornyelse, Forskerprosjekt for unge talenter og treårig Forskerprosjekt med internasjonal mobilitet innenfor fagområdene naturvitenskap og teknologi. I tillegg kan det bevilges midler til utenlandsstipend for stipendiater og prosjektledere for Forskerprosjekt for unge talenter-prosjekter finansiert av FRINATEK. Porteføljestyret for naturvitenskap og teknologi (PSNATEK) har beslutnings- og bevilgningsfullmakt for FRINATEK. FRINATEK benytter hovedsakelig fagekspertforankrede bevilgningsformer, men også regelforankrede bevilgninger til utenlandsstipend for stipendiater og prosjektledere for Forskerprosjekt for unge talenter finansiert av FRINATEK (koordinerings- og støtteaktivitet). Budsjett for 2020 er finansiert av KD kap. 285.52 med 288 mill. kroner og 1 mill. kroner fra OED.

Institusjonsforankrede strategiske prosjekter i naturvitenskap og teknologi (ISPNATEK) er et kvalitetsfremmende virkemiddel for å følge opp fagevalueringer innenfor disse fagområdene. Budsjett for 2020 er på 13,135 mill. kroner til løpende prosjekter for oppfølging av fagevalueringer innenfor naturvitenskap og teknologi (IKT, matematikk, geofag og teknologiske fag). Budsjettet har vært stabilt de siste årene og finansieres av KD.

Livsvitenskap (FRIMEDBIO) er en del av Forskningsrådets målrettede innsats for *banebrytende forskning* (FRIPRO). De øvrige budsjettformålene i FRIPRO er *Humaniora og samfunnsvitenskap* (FRIHUMSAM) og *Naturvitenskap og teknologi* (FRINATEK). FRIPRO, herunder FRIMEDBIO, skal bidra til å styrke vår nasjonale kunnskapsberedskap ved å støtte banebrytende forskning. FRIPRO skal fremme vitenskapelig kvalitet i internasjonal forskningsfront, dristig og nyskapende forskning og karriere for unge forskertalenter. I tillegg skal FRIPRO bidra til økt mobilitet for forskere tidlig i deres karriere. Det er en åpen, nasjonal konkurransearena som favner alle fag og tema. Følgende investeringsmål er satt for FRIMEDBIO for 2020: Forskerprosjekt for fornyelse, Forskerprosjekt for

unge forskertalenter og 3-årig Forskerprosjekt med internasjonal mobilitet innenfor fagområdet livsvitenskap. I tillegg kan det bevilges midler til utenlandsstipend for stipendiater og prosjektledere for Forskerprosjekt for unge talenter som er finansiert av FRIMEDBIO. FRIMEDBIO benytter hovedsakelig fagekspertforankrede bevilgningsformer, men også regelforankrede bevilgninger til utenlandsstipend for stipendiater og prosjektledere for Forskerprosjekt for unge talenter finansiert av FRIMEDBIO (koordinerings- og støtteaktivitet). Budsjett for 2020 er finansiert av KD med 437,5 mill. kroner.

Institusjonsforankrede strategiske prosjekter i biologi og biomedisin (ISPBIOMED) er et kvalitetsfremmende virkemiddel for å følge opp fagevalueringer innenfor biologi, medisin og helsefag. Oppfølgingstiltak er en nasjonal forskerskole i bioinformatikk, igangsatt i 2015, med bevilgning 3 mill. kroner per år i 8 år. Øvrige tiltak er ikke planlagt, og gjenværende budsjett i ISPBIOMED dekker kun forskerskolen. Budsjett for 2020 er 855.000 kroner, som sammen med overførte midler dekker forskerskolebevilgningen. Forskerskolen er en samfinansiering med ISPNATEK og finansieres av KD.

Budsjettformålet består av to ordninger (FRICON). En COFUND-ordning som dekker forpliktelser knyttet til FRIPRO Mobilitetsstipendene som ble samfinansiert med EU. I tillegg dekkes Norges deltagelse i en nordisk finansieringsordning for tverrfaglige forskningsprosjekter administrert av NordForsk, 25 mill. kroner over 5 år fra og med 2020. Samlet budsjett er 15 mill. kroner fra KD i 2020.

Kjønnsbalanse i faglige toppstillinger og forskningsledelse (BALANSE) (2013-2022). BALANSE er et både et handlingsrettet program og et forskningsprogram der det overordnede målet er å fremme kjønnsbalanse på seniornivå i norsk forskning samt å styrke den strukturelle og kulturelle fornyelsen i forskningssystemet som gjør dette mulig. Satsingen skal bygge opp om forskningsinstitusjonenes og -miljøenes egen innsats og forsterke denne. Programmet er bygd opp om tre pilarer: BALANSE-prosjekter, en nasjonal læringsarena og kunnskapsutvikling og ny forskning om hva som fremmer og hemmer kjønnsbalanse. BALANSE-prosjektene skal støtte planmessig karriereutvikling for forskere opp mot toppnivå. Programmet skal bidra til kunnskapsdeling mellom deltagerne i programmet og ledere i sektoren om hvordan forskningsmiljøer kan etableres og bygges opp med god kjønnsbalanse. Budsjett 2020: 15,636 mill. kroner fra KD.

Satsingen *Stimuleringstiltak for åpen tilgang (STIM-OA)* ble etablert i 2015. Ordningen skal bidra til å lette overgangen til åpen publisering og finansieres slik at alle relevante programmer og satsinger bidrar med midler. Det settes derfor ikke av egne budsjetter til dette. Bidragene justeres årlig med basis i artikkelpubliseringen i satsingene, og aktiviteter med størst andel vitenskapelige publikasjoner belastes. Virkemiddelet er tidsbegrenset, og første periode har hatt varighet på fem år (2015 - 2019). STIM-OA videreføres for en ny treårsperiode (2020-22), og det skal lyses ut 12 mill. i 2020. Det benyttes regelforankrede bevilgninger til koordinerings og støtteaktivitet. Ordningen finansieres gjennom samfinansiering fra relevante budsjettformål.

Toppfinansiering av MSCA (Marie Sklodowska-Curie Actions) utgående kandidater (MSCA-TOPP-UT). Dette er et virkemiddel som skal bidra til mer attraktive økonomiske vilkår for stipendiater som er innvilget midler fra Marie Sklodowska-Curie actions. Det skal bidra til at flere ph.d.-studenter tar del av eller hele phd-utdanningen i utlandet i et MSCA Innovative Training Network (ITN), og at flere erfarne forskere på postdok-nivå reiser ut for en periode med MSCA Individual Fellowship. På den måten kan de styrke sin karriereutvikling, utvikle sin uavhengighet og legge grunnlaget for et internasjonalt nettverk. Det er budsjettet med 8,575 mill. kroner fra KD til MSCA-TOPP-UT i Horisont 2020.

Ordningen *Sentre for fremragende forskning (SFF)* skal legge til rette for at fagmiljøer som holder høyt vitenskapelig nivå skal oppnå grensesprengende resultater. SFF-ordningen skal bidra til konsentrasjon av ressurser rundt allerede framstående fagmiljøer og gjør dette ved å gi langsiktig,

generøs og fleksibel finansiering til et begrenset antall prosjekter. Det er budsjettet med 352,1 mill. kroner KD midler til 23 Sentre for fremragende forskning i 2020. Tretten av disse er SFF-III med periode 2013-2023 og 10 er SFF-IV med periode 2017-2027. Neste utlysning (SFF-V) vil etter planen komme høsten 2020 og disse sentrene vil da ha oppstart i 2022. Senterordningene tildeles som fagekspertforankrede bevilgninger.

Nasjonale forskerskoler (FORSKERSKOLER) bidrar til å heve kvaliteten på doktorgradsutdanningen. De er basert på forpliktende nettverk av fagmiljøer og skal styrke doktorgradsutdanningen innenfor faglige eller tematiske spesialiseringer som vil styrkes ved samarbeid mellom institusjoner. Samarbeidet skal være med på å sikre doktorgradskandidatene tilgang til anerkjente forskningsmiljøer med bredde og dybde. Tiltaket er ment som et supplement til eksisterende doktorgradsprogrammer og opplæringstiltak ved institusjonene. Alle de fem skolene som ble opprettet for perioden 2009-2016 er nå avsluttet. Av de 17 forskerskolene som Forskningsrådet finansierer over den nasjonale ordningen i 2019 er ti for perioden 2013-2020 og sju for perioden 2016-2023. Forskningsrådet finansierer i tillegg 11 nasjonale forskerskoler over andre programmer. Forskerskoler tildeles som formålsforankrede bevilgninger. Budsjett 2020 er 33 mill. kroner fra KD.

Forskerlinje/studentstipend (FLINSTUD). Forskningsrådet har hatt ansvar for finansiering av studentstipend innenfor profesjonsfagene medisin, odontologi og psykologi siden 2002. Fra 2018 har Forskningsrådet også finansiert pilotordninger med studentstipend innenfor informatikk, rettsvitenskap, ingeniørvitenskap, psykologi og veterinærmedisin. Formålet med ordningen er å øke andelen som rekrutteres til forskning innenfor fag med rekrutteringsutfordringer, styrke koblingen mellom forskning og utdanning tidligere i studieløpet, øke andelen fullførte doktorgrader og redusere tidsbruken for, og alderen ved, fullføring av doktorgrad innenfor utvalgte fagområder. Forskerlinjestipend tildeles som formålsforankrede bevilgninger. Det er satt av 17,775 mill. kroner i 2020 over KDs budsjett.

Fagmiljøer av fremragende kvalitet (PORT-FREMRAGENDE) skal bidra til at de beste og høyest rangerte prosjektene på tvers av budsjettformål, som ikke når opp i den ordinære konkurransen under hvert enkelt budsjettformål, likevel kan få finansiering. Dette omfatter alle Forskerprosjekt-søknader i utlysningen med frist i april 2019 til alle budsjettformål, og som er vurdert med vitenskapelige karakter (excellence) på 7 eller 6, og er innstilt av et porteføljestyre på rangerte reserve-liste, men etter fordeling av duplikatsøknader. Seleksjonen av prosjekter skjer på grunnlag av prosjektenes relative rangering i budsjettformålene (persentil i ekspertpanelenes rangering). Ved likhet mellom prosjekter velges prosjektet med høyest rangering på budsjettformålets opprinnelige reserveliste. Optimaliseringspotten dekker 50 prosent av totalbudsjettet for prosjektet. Årets budsjett for 2020 er på 30 mill. kroner fra KD. I tillegg kommer 30 mill. kroner i ubrukte midler fra 2019. Det er tilgjengelig 60 mill. kroner for utdeling i 2020.

KILDEN informasjonscenter for kjønnsforskning er et tjenesteytende organ for norsk kjønnsforskning og har et nasjonalt ansvar for å formidle norsk kjønnsforskning i inn- og utland. KILDEN er en randsoneenhet under Forskningsrådet. KILDEN mottar basisbevilgning fra Forskningsrådet. I tillegg finansieres deler av virksomheten gjennom betalte oppdrag. Budsjett 2020: 5,8 mill. kroner fra KD.

Gaveforsterkningsordning (GAVEFORST). Regjeringens gaveforsterkningsordning har som formål å stimulere til flere private gaver til forskning. Ordningen innebærer at staten yter et tillegg på 25 pst. av gavebeløpet ved private gaver til Norges forskningsråd, Det Norske Videnskaps-Akademi i Oslo, Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab i Trondheim, et norsk universitet eller en norsk høyskole med rett til å tildele doktorgrad. Midlene skal benyttes til å støtte opp om langsiktig, grunnleggende forskning ved institusjonene. Gaveforsterkningsordningen er en rettighetsbasert ordning. Ordningen

skal gjelde for gaver over 3,0 mill. kroner. For 2020 er det budsjettert med 30 mill. kroner fra KD til ordningen.

Nasjonal satsing på forskningsinfrastruktur (INFRASTRUKTUR) er en finansieringsordning for investeringer i forskningsinfrastrukturer som skal styrke kvalitet og effektivitet i norsk forskning og bygge opp under forskningen i de nasjonale prioriteringene. Finansieringsordningen skal bidra til økt samhandling, arbeidsdeling og konsentrasjon i forskningen der Norge har sterke forskningsmiljøer. Finansieringsordningen bidrar også til Norges deltakelse i internasjonale forskningsinfrastrukturer inkl. infrastrukturer i ESFRI Roadmap. Forskningsrådet bevilget i 2019 1 mrd. kroner til 16 nasjonale forskningsinfrastrukturer med stor strategisk betydning etter den sjette utlysningen i 2018. Bevilgningen inkluderer 35 mill. kroner til oppfølgingen av klimaforliket til investeringer i forskningsinfrastruktur innen fornybar energi og karbon-fangst, transport og lagring (CCS). Det totale budsjettet inkluderer grunnfinansiering av det nye selskapet UNINETT Sigma2 som har et nasjonalt ansvar for elektronisk forskningsinfrastruktur. Universitetene bidrar med til sammen 50 mill. kroner årlig i form av langsiktige tjenesteavtaler. Forskningsinfrastruktur tildeles som fagekspertforankrede bevilgninger. Budsjett til *Nasjonal satsing på forskningsinfrastruktur* for 2020 er 779,1 mill. kroner over KDs budsjett.

Samfunnsvitenskapelig databaser/norsk medlemskap i European Social Survey (ESS) ERIC. Rundt 30 europeiske land deltar i spørreundersøkelsen som gjennomføres hvert annet år. Budsjett for norsk deltakelse i ESS ERIC skal dekke kostnader knyttet til datainnsamling, nasjonal koordinering og medlemskontingent til ESS ERIC, som utgjør om lag 0,6 mill. kroner per år. Ordningen tildeles som formålsforankrede bevilgninger. Det er satt av 7,2 mill. kroner fra KD i 2020.

Program for romforskning (ROMFORSKNING) tar sikte på å beskrive og forstå fenomener i verdensrommet og gjennom jordobservasjoner fra satellitt forstå hvordan fysiske, kjemiske og geologiske prosesser endrer vår egen planet. Norge bruker betydelige summer på deltakelse i romorganisasjoner og romrelevante forskningsinfrastrukturer som European Space Agency (ESA), *European Incoherent SCATter (EISCAT)* og *Nordic Optical Telescope (NOT)*. ROMFORSKNING skal bidra til å maksimere den forskningsmessige utnyttelsen av slike investeringer for norske forskere. ROMFORSKNING skal videre bidra til utviklingen av en ny generasjon romforskere. Programmet benytter i all hovedsak fagekspertforankrede bevilgningsformer. Budsjett for 2020 er på 23,110 mill. kroner finansiert av KD og KLD. ROMFORSKNING lyser ikke ut midler i 2020, neste utlysning vil være i 2021.

Program for CERN-relevant forskning (CERN). Aktivitetene relatert til utnyttelse av det norske medlemskapet i CERN ved Genève er organisert som et program. Forskere ved UiO og UiB er hovedaktører i eksperimentell CERN-forskning i Norge. Programmet støtter norske forskningsgruppers deltagelse i oppbygging, drift og vedlikehold av eksperimentene ATLAS og ALICE på CERNs partikkelakselerator LHC, analyse av data fra eksperimentene, samt Norges bidrag til et felles nordisk data-senter. Prosjektene finansierer også ph.d.-er og postdoktorer. I aktivitetene inngår mulighet for opphold ved CERN for teknologistudenter, finansiering av en norsk Industrial Liaison Officer og deltagelse i internasjonale nettverk for partikkel- og kjernefysikk. CERN benytter i all hovedsak fagekspertforankrede bevilgningsformer, men også formålsforankrede bevilgninger til koordinerings- og støtteaktivitet. Den norske CERN-aktivitetene evalueres jevnlig av et internasjonalt ekspertpanel. For 2020 er budsjettet på 22,85 mill. kroner finansiert fra KD. Programmet finansieres med midler fra KD.

Prosjektetablerings- og posisjoneringsstøtte (PES2020) skal bidra til å styrke norsk deltakelse i europeisk forsknings- og innovasjonssamarbeid fra Horisont 2020. PES2020 avlaster norske søkere for kostnader til utforming av prosjektforslag. Hensikten er å bidra til kompetanseheving blant norske søkere; forskere, bedrifter og offentlige virksomheter, øke kvaliteten på innsendte søknader, øke

antall søknader med norsk deltakelse og mobilisere nye søkere til å delta i EU-prosjekter. PES2020 gir støtte til aktiviteter som går forut for selve søknadsskrivingen (posisjoningsstøtte), herunder utvikling av og deltakelse i nettverk, reisestøtte, deltakelse i referansegrupper og arbeidsgrupper som jobber med utlysninger, påvirkningsarbeid mot EU-kommisjonen m.m. PES2020 har et budsjett i 2020 på 123,343 mill. kroner, hvorav 100,520 mill. kroner fra KD, 10,373 mill. kroner fra NFD, 6,5 mill. kroner fra OED, 3,0 mill. kroner fra LMD og 2,95 mill. kroner fra KLD.

Kvalifiseringsmidler for eksellente ERC-søkere (POS-ERC), som kom på plass våren 2016. Ordningen gjelder de som kom til runde to men ikke fikk bevilgning fra ERC. Disse forskerne kan søke om inntil 0,5 mill. kroner i støtte til å utarbeide en ny søknad til ERC. Ordningen er blant annet begrunnet i at suksessraten er dobbelt så høy for de som har sendt flere søknader, i forhold til de som bare har sendt inn en ERC-søknad. En analyse utført våren 2018 viste at bare 30 prosent av de som har søkt ERC har sendt mer enn en søknad, og det synes derfor å være behov for en stimuleringsordning. Budsjettet for 2020 er på 9,673 mill. kroner fra KD.

Forsterkningsmidler (FORSTERK) er rettet mot norske forsknings- og innovasjonsmiljøer som deltar eller har deltatt i EU-prosjekter, særlig de som har større roller i prosjektene. Midlene skal finansiere tilleggsprosjekter som skal gi flere norske aktører tilgang på kunnskapen som utvikles i Horisont 2020 prosjektet og således forsterke virkningene på forskningsmiljøer, samfunnsliv og næringsliv. FORSTERK brukes til å medfinansiere forsterkningsprosjekter lyst ut av relevante nasjonale programmer. Budsjett for 2020 er 10,878 mill. kroner fra KD.

Internasjonale partnerskap for fremragende utdanning, forskning og innovasjon (INTPART) har som formål å utvikle verdensledende fagmiljøer i Norge gjennom internasjonale partnerskap. Ordningen skal tilrettelegge for økt samarbeid mellom fagmiljøer som regnes som fremragende i dag, eller som vurderes å ha potensial for å bli verdensledende i fremtiden. INTPART skal legge til rette for at slike fagmiljøer kan etablere/utvikle varige relasjoner med sterke fagmiljøer i de prioriterte landene Brasil, Canada, India, Japan, Kina, Russland, Sør-Afrika og USA. En prøveordning i 2017 inkluderte også Tyskland og Frankrike og ble videreført i 2018. Ordningen skal bidra til økt omfang og høyere kvalitet og relevans i det faglige samarbeidet med utvalgte land, særlig gjennom gode koblinger mellom høyere utdannings- og forskningssamarbeid. Det skal også åpne for samarbeid med arbeids- og næringsliv, der dette er relevant. Ordningen er et samarbeid mellom Forskningsrådet og Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høgare utdanning (Diku). Budsjett for 2020: 56,2 mill. kroner, hvorav 9,0 mill. kroner fra NFD og 47,2 mill. kroner fra KD. Ulysninger under programmet finansieres også med bidrag fra andre programmer og ordninger i Forskningsrådet.

EU-strålevern (EU-STRA) er en finansieringsordning som muliggjør norske forskningsmiljøers deltagelse i EUs strålevernprogram - EURATOM. Da EURATOM ikke omfattes av EØS-avtalen, kan ikke norske miljøer som deltar i EURATOM-prosjekter motta midler direkte fra EU. Norge betraktes i EURATOM-sammenheng som tredje land og gis derved anledning til å delta på prosjekt til prosjekt basis under forutsetning av at aktiviteten ikke dekkes av EU-midler. Midler til norsk deltagelse søkes Norges forskningsråd etter at prosjekter er innvilget i EU og er begrenset til aktiviteter innenfor strålevern og håndtering av radioaktivt avfall. En forutsetning for å få støtte er at EU-prosjektet har fått tilsagn om støtte fra EU. Finansiering skjer gjennom særskilt bevilgning på 2 mill. kroner fra hvert av de ansvarlige departementer LMD, KLD, UD, NFD og HOD. Totalt budsjett for 2020 er 10 mill. kroner fra LMD, KLD, UD, NFD og HOD.

Auroraprogrammet (IS-AUR) er en bilateral ordning som bidrar til å etablere nytt samarbeid mellom franske og norske forskergrupper ved å gi støtte til korttidsopphold i begge land. Ordningen dekker alle fagområder og tildeling av stipend avgjøres av et felles fransk-norsk innstillingsråd. Budsjett 2020

er 0,8 mill. kroner fra KD. IS-AUR løper inntil det sies opp av Forskningsrådet eller av franske myndigheter.

DAAD- programmet (IS-DAAD, Deutscher Akademischer Austauschdienst) er en bilateral ordning som skal bidra til å etablere og utvide kontakten mellom norske og tyske utdannings- og forskningsinstitusjoner. Norske vitenskapelige ansatte/ forskergrupper inviteres til å søke om støtte til kortvarige opphold i Tyskland for å starte opp og utvikle felles nye forskningsprosjekter. Budsjett 2020 er 0,7 mill. kroner fra KD. IS-DAAD løper inntil det sies opp av Forskningsrådet eller Deutscher Akademischer Austauschdienst (DAAD).

TYSKFRANSKAM Mobilisering til bilateralt samarbeid for å styrke deltakelse med Tyskland og Frankrike i HORIZONT 2020. Gjennom årlige utlysninger av midler til seminarer, konferanser, mobilitet- og nettverksstøtte. Budsjett 2020 fra KD er på 4,247 mill. kroner.

Bilateralt forskningssamarbeid (INT-BILAT) er en distribuert samarbeidsordning. Midlene blir fordelt på prioriterte programmer og aktiviteter, for å følge opp Forskningsrådets strategi for internasjonalt samarbeid. Midlene skal brukes til å stimulere forskningssamarbeid med prioriterte land utenfor EØS-området. Veikartene vil være førende for fordeling av BILAT-midlene. Budsjettet for 2020 inkluderer 10 mill. kroner fra KD til forskningssamarbeid med Kina, til oppfølging av forsknings- og teknologiavtalen mellom Norge og Kina fra 2008. Budsjett for 2020: 27,556 mill. kroner, hvorav 21,577 mill. kroner fra KD, 3,629 mill. kroner fra NFD, 1,9 mill. kroner fra LMD, 0,45 mill. kroner fra KLD.

Medlemskapsavtaler knyttet til langsiktig, grunnleggende forskning (DIV-INT, KONT, COST). Forskningsrådet finansierer kontingenter til blant annet International Ocean Discovery Program, IODP (2020-2023), SNBL (2018-2020), International Continental Scientific Drilling Program, ICDP (2013-2023), og til bidrag og reiseutgifter til NOS-HS, NOS-N NOS-M. Posten dekker også et professorat (2012-2020) og studieavgift for norske PhD-studenter ved European University Institute (Firenze) og deltakeravgift i Mittag-Leffler (2014-2021). Medlemskap i International Institute for Applied Systems Analysis, IIASA (1997-2022), The Global Biodiversity Information Facility, GBIF (2017-2021), OECD - Fostering Innovation in the Ocean Economy (2016-2020), Science Europe og Science Business og EUREKA kontingent (-2024). Utgifter knyttet til medlemskap og representasjon i faglige organisasjoner og møter i regi av NOS, programkomiteer i EU og andre internasjonale organisasjoner og nettverk dekkes også av denne posten. Posten inkluderer også midler til diverse internasjonalt samarbeid, herunder næringsrettede partnerskap. Det er også satt av 0,37 mill. kroner til COST Infrastruktur. Det er budsjettert med 48 mill. kroner i 2020, hvorav 35,8 fra KD, 3 mill. kroner fra OED, 7,083 fra KLD og 2,213 fra NFD.

EU-nettverkene (EUNETTVERK 2015-2020). Overordnet mål for nettverkene er å bidra til mobilisering og deltakelse i Horisont 2020, gjennom økt kompetanse, bedre samarbeid mellom nøkkelaktører, læring og deling av god praksis og utvikling av allianser. Forskningsrådet ser nettverkene som viktige støttespillere i Forskningsrådets helhetlige mobiliseringsarbeid for norsk deltakelse i Horisont 2020. Per 2019 finansierer Forskningsrådet 15 EU-nettverk. Det er 10 regionale nettverk som dekker 18 av 19 fylker, 5 tematiske nettverk innenfor prosessindustri, offentlig sektor, helse og IKT i transport og energi. Forskningsrådet bidrar med faglig støtte gjennom de nasjonale kontaktpunktene (NCP-ene). Det er to typer EU-nettverk; regionale EU-nettverk skal fremme deltagelse i og kompetanse om H2020 i sin region, og (tverr)tematiske EU-nettverk skal fremme deltagelse i og kompetanse om H2020 innenfor sin tematikk. Prosjektene finansieres med inntil 0,5 mill. kroner per år. Budsjett for 2020 er fra KD 5,0 mill. kroner.

Internasjonale tiltak og mobiliseringsordninger tildeles som formålsforankede bevilgninger.

4.4 Nasjonale fellesfunksjoner

Forskning for forsknings- og innovasjonspolitik (FORINNPOL) (2015-2026) skal bidra til et styrket og relevant kunnskapsgrunnlag for utforming og gjennomføring av forsknings- og innovasjonspolitik. FORINNPOL skal bidra til å frembringe kunnskap som kan supplere, binde sammen og løfte den forskningen som allerede skjer på feltet, og frembringe forskning av høy kvalitet som er nyskapende og nyttig på tvers av ulike brukergrupper. For å motvirke fragmentering, bidra til miljøbygging og legge til rette for samarbeid og interaksjon, legges hovedvekten av innsatsen i å etablere et begrenset antall sentre, som skal arbeide med temaområdene Forskningskvalitet, Effekter av forskning og forskningsbasert innovasjon og Forskning og innovasjon for omstilling. Satsingen benytter fagekspertforankrede og formålsforankrede bevilgninger. FORINNPOL har et budsjett i 2020 på 12 mill. kroner finansiert av KD.

Nasjonal statistikk (STAB) (GENPLAN) Budsjettet går til å finansiere den nasjonale FoU- og innovasjonsstatistikken og deltakelse i internasjonalt samarbeid om FoU- og innovasjonsstatistikk. Brukere av statistikken er departementer, forskningsinstitusjoner, brukere av forskning, offentlige instanser og Forskningsrådet selv. Selve statistikkinnhentingene gjøres av NIFU (UoH-, institutt- og helsesektoren) og av SSB (næringslivet). Statistikken er nødvendig både for nasjonal politikkutforming og for å ivareta Norges forpliktelser om å levere FoU-statistikk til OECD og EU. Mye av statistikken, samt tilgrensende analyser og utredninger, publiseres gjennom Indikatorrapporten for det norske forsknings- og innovasjonssystemet som utgis hvert år. I tillegg finnes statistikkbanker ved NIFU og SSB. Mikrodata lånes dessuten ut til eksterne brukere for forskningsformål. Ordningen dekker også andre typer nasjonale utredninger, kunnskapsgrunnlag og evalueringer. Ordningen benytter formålsforankrede bevilgninger. Samlet budsjett på STAB er på 21,93 mill. kroner i 2020, hvorav 18,976 mill. kr fra KD, 2,43 mill. kroner fra NFD og 0,524 mill.kr fra HOD. Samlet bevilgning på GENPLAN er 5,4 mill. kroner, hvorav 3,270 fra KD og 2,134 fra NFD.

HelseOmsorg21-monitor (HO21MONITOR) viser statistikk om forsknings- og innovasjonsaktiviteter innenfor helse og omsorg i Norge. Formålet er å samle relevant statistikk på ett sted og gi et godt kunnskapsgrunnlag for beslutninger på alle nivåer. I monitoren finnes interaktive figurer som viser statistikk om blant annet økonomiske og personalmessige ressurser, hvilke sykdommer det forskes på, forskningsresultater, og hvilke sykdommer som er utbredt i befolkningen. Budsjett 2020: 3,153 mill. kroner fra HOD.

Publiseringsstøtteordningen for humanistisk og samfunnsvitenskapelig forskning (PUBL) er fra og med 2017 omgjort til en rammebevilgning til et nasjonalt konsortium for åpen tilgang-tidsskrift innenfor humaniora og samfunnsvitenskap. Bevilgningen administreres ved UNIT, og gjennomføres i samarbeid med KD, UHR UNIT og de store universitetene. Budsjett for 2020 er 5,06 mill. kroner fra KD.

KOMMUNIKASJON - Forskningskommunikasjon går til medlemskap og støtte til utvikling av nettavisen *forskning.no*. Skal virke til å underbygge Forskningsrådets nasjonale ansvar for forskningsformidling. Budsjettet for 2020 er på 3 mill. kroner fra KD.

FORSKKOMM - Nasjonal kompetansebygging skal støtte nasjonal kompetansebygging og felles infrastrukturiltak for forskning på forskningskommunikasjon og kompetansehevende tiltak for sektoren under ett. Budsjettet for 2020 er på 3,1 mill. kroner fra KD.

PROFORSK - Skole og samfunn skal støtte til aktiviteter i skoleverket som fremmer kritisk tenkning og forståelse for forskning og kunnskap. Budsjettet for 2020 er på 2,5 mill. kroner fra KD.

FORSKDAG - Forskningsdagene skal gå til drift og utvikling av den nasjonale forskningsfestivalen. Forskningsdagene (FD) er en felles plattform for synliggjøring av forskning fra både Forskningsråds-finansierte og andres FoU prosjekter. Forskningsdagene er også et verktøy for å profilere forskningens samfunnsoppdrag. Budsjettet for 2020 er på 4,9 mill. kroner fra KD.

KONK-UOF - Unge forskere. Konkurransen Unge forskere er en konkurranse for elever i alderen 15-20 år og er et nasjonalt rekrutteringstiltak for å stimulere til utdanning og karriere innenfor forskning. Budsjettet for 2020 er på 0,85 mill. kroner fra KD.

NYSGJPPER - Nysgjerrigper Drift og utvikling av skoletiltaket Nysgjerrigper for barneskoletrinnet skal virke til mobilisering til fremtidig forskerrekuttering. Tiltakene legger til rette for at andre aktører (lærere og elever) skal få innblikk i og forståelse for, forskning og vitenskapelig metode. Nysgjerrigper fremmer nysgjerrighet og forståelse for forskning i tillegg til kunnskap innenfor blant annet realfag og samfunnsfag. Budsjettet for 2020 er på 4,5 mill. kroner fra KD.

Nasjonale kommunikasjonstiltak tildeles som formålsforankede bevilgninger.

Avsetning omfatter tekniske negative avsetning knyttet til engangskutt. Dette utgjør i 2020 484,3 mill. kroner fordelt med 400 mill. kroner på KD og 84,3 mill. kroner på HOD.

Vedlegg: Budsjettformål og finansierende departement 2020

	ASD	BFD	DIVERSE	FD	FIN	HOD	JD	KD	KD-SO	KLD	KMD	KUD	LMD	NFD	OED	SD	UD	Sum
Programmer	171	29	10	2	9	296	56	245	702	323	220	25	233	1 182	623	109	246	4 480
Store programmer	56	13				120	20		449	195	160		17	300	470	31		1 831
PETROMAKS2; Stort program petroleum	23								37						195			255
NANO2021; Nanoteknologi og nye materiale									72					62				134
KLIMAFORSK; Stort program klima									52	103								155
IKTPLUSS; IKT og digital innovasjon							20		143		160							323
HELSEVEL-V; Gode og effektive helse-, omsorgs-	33	13							8									54
HELSEVEL-H; Gode og effektive helse-, omsorgs-						120			24									144
HAVBRUK2; Stort program for havbruksforskni									15					173				187
ENERGIX; Stort program energi									23	92			12		275	31		432
BIOTEK2021; Bioteknologi for verdiskaping									76				5	65				147
Handlingsrettede programmer	115	17	8	2	9	176	36	186	168	103	49	20	8	107	3	1	246	1 253
VAM; Velferd, arbeid og migrasjon	115	17						3	7	3		8						153
UTENRIKS; Internasjonale forhold - utenriks- o				1			4										67	71
SKATT; Skatteøkonomi					9													9
SANOCEAN; South Africa - Norway co-operatio																	4	4
SAMRISK-2; Samfunnsikkerhet og risiko				1			27		24		1					1		55
SAMANSVAR; Ansvarlig innovasjon og bedrifte									14				1					15
POLARPROG; Polarforskningsprogram									64	5								69
NORGLOBAL2; Norge - global partner							3										91	94
MILJØFORSK; Miljøforskning for en grønn sam				2					14	63			7					86
MARINFORSK; Marine ressurser og miljø									9	32				107	3			150
KVINNEHELSE; Kvinners helse og kjønnsperspe						10												10
KULMEDIA; Kultur- og mediesektoren												17						17
KINA; Kina-programmet																		19
INDNOR; India-programmet																		25
GLOBVAC; Global helse- og vaksin.forskn						10												40
FINNUT; Forskning og innovasjon i utdannings								179	4									183
DEMOS; Demokratisk og effektiv styring, planl									1		40							41
BEHANDLING; God og treffsikker diagnostikk, b				6		87			22									114
BEDREHELSE; Bedre helse og livskvalitet						69			12	4		3						88
Grunnforskningsprogrammer								59	46	2	6	5						118
SAMKUL; Samfunnsutviklingens kulturell								4	46		3	5						58
ROMFORSK; Program for romforskning								22		2								23
P-SAMISK; Program for samisk forskning								11			4							14
CERN; Kjerne- og partikkelforskning								23										23
Brakerstyrte innovasjonsprogr			2						39	23	5	208	774	150	77			1 278
TRANSPORT; Transport 2025									7								77	84
MAROFF-2; Maritim virksomhet og offsh-2														181				181
FORKOMMUNE; Forskning og innovasjon i kon									24		5							29
DEMO2000; Prosj.ret tekn.utv. petro.virk															70			70
CLIMIT; Forskning, utvikling og demo av CO2-h															80			80
BIONÆR; Bionæringsprogram				2					8	23			208					241
BIA; Brukerstyrt innovasjonsarena														593				593
Nettverkstiltak				2		15		142	185	22	83	7	212	10				676
Systemtiltak								3	53		80	2	187					325
FORREGION; Forskningsbasert innovasjon i re								3	3		80	2	1					89
FORNY20; FORNY2020									50					185				236
Nasjonale stimuleringsiltak,møteplass								33										33
FORSKSKOLE; Forskerskoler								33										33
Internasjonale nettverkstiltak			2			15		106	132	22	3	5	25	10				318
TYSKFRANSKSAM; Tysk-norsk og fransk-norsk s									4									4
SSF; Svalbard Science Forum				1				7										8
PES2020; Prosj.etabl.støtte H2020									101	3		3	10	7				123
MILUTARENA; Formidlings- og koordineringstil								3		3								6
KONT; Kontingenter								3	2	7								11
JPND; EU Joint Programme - Neurodege						9												9
JPIWATER; Water challenges for a changing w										4								4
JPIURBAN; Urban Europe												3						3
JPIKLIMA; Connecting climate knowledge for E											1							1
JPICULTURE; Cultural heritage and global char										4								4
JPIAMR; JPI Antimikrobiell resistens						6												6
INT-BILAT; BILAT-ordningen								1	20			2	4					28
INTPART; International Partnerships for Excell								47					9					56
EUNETTVERK; EU-nettverk									5									5
EMBLNODE; Nord EMBLcenter i molekylærmed								13										13
DIV-INT; Annet internasjonalt samarbeid								31					2	3				36
COSTINF; COST Infrastruktur																		
AAL; Active and Assisted Living Research and C				1														1

	ASD	BFD	DIVERSE	FD	FIN	HOD	JD	KD	KD-SO	KLD	KMD	KUD	LMD	NFD	OED	SD	UD	Sum
Infrastruktur og inst. tiltak			76			20	2	706	1 392	198	45		189	550	207	6	27	3 417
Vitenskapelig utstyr, datab., saml								7	779									786
FORINFRA; Nasj.sats. forskn.infrastruktur									779									779
ESSURVEY; European Social Survey								7										7
Strategisk institusjonsstøtte						20	2	128	47	45				1	30			274
SIMULA; SIMULA-senteret ( )								78		45								123
SARS; SARS International Center								20										20
PROFESJON; Forskningskompetanse for utvalg									35									35
PETROSENTR; Forskningsentre for petroleum															30			30
NSDBASIS; Norsk samf.vit.datatjen.basis									12									12
ISPSAM; ISP - Samfunnsvitenskap								9										9
ISPNATTEK; ISP - naturvit. og teknologi								13										13
ISPHUM; ISP - Humaniora								8										8
ISPBIOEMED; ISP - biologi og biomedisin								1										1
GENINST; Gen. andre institusjoner														1				2
FKB; Forskningsentre for klinisk behandling						20												20
BRANNSIKKERHET; Forsknings- og innovasjons							2											2
SFF/SFI/FME								352	240						177			769
SFI; Sentre for forskn.drevet innov									235									235
SFF; Sentre for fremragende forskn								352										352
FMETEK; FME - teknologi															157			157
FMESAMFUNN; FME - samfunn									5						20			25
Basisbevilgninger			76					218	326	198			181	549		6	27	1 580
STIPINST; Stipendiattstillinger i instituttsektore									53									53
STIM-EU; Strat.Institutsats.EU-prosj									273									273
SIS-UTENRIK; Støtte til utenrikspolitiske insti																8		8
SIPHINIFES; SIP v HI og NIFES fin av FKD														28				28
RBGRUNTEK; Res.bas.grunnbev.tekn-ind.inst														407				407
RBGRUNSAMF; Res.bas.grunnbev.samf.v.inst								218								19		237
RBGRUNPRIM; Res.bas.grunnbev.prim.nær.ins												181	114					294
RBGRUNMILJ; Res.bas.grunnbev.miljøinst										198						6		204
NOFIMA-FFL; NOFIMAS STRATEGISKE PROGRAM			76															76
Andre infrastrukturtiltak													9					9
INFRA; Infrastrukturtiltak													9					9
Frittstående prosjekter						2		1 091	294	2			2	129	1		2	1 523
Internasjonal prosjektstøtte						2		10	21	2			2	28			2	67
MSCA-TOPP-UT; Topppfinansiering av MSCA utg								9										9
JPIOCEANS-SEKR; JPIOCEANS sekretariat Brüss																		
IS-DAAD; Forskerutveksl. Norge-Tyskland								1										1
IS-AUR; Samarb.progr. Norge Frankrike								1										1
FORSTERK; Forsterkningsmidler									11									11
EU-STR; Strålevern						2				2			2			2		10
EUROSTARS; EUROSTARS														26				26
BYNORD; Nordisk samarbeid om byforskning									10									10
Fri prosjektstøtte								1 018	5						1			1 023
POS-ERC; Støtte til ERC søkere som oppnår god								5	5									10
FRINATEK; Fri prosj.st.mat.,naturv.,tek								288							1			289
FRIMEDBIO; Fri prosj.st.med.,helse,biol								437										437
FRIHUMSAM; Fri prosj.st.hum og sam								272										272
FRICON; Fri prosj.st.mobil.tiltsstipend								15										15
Andre frittstående prosjekter								63	268					101				432
PORT-TEKNOLOGIER; Mulliggjørende og industri									65									65
PORT-OMSTILLING; Omstilling i bredden av no														43				43
PORT-HAVTEK; Portefølge for havteknologi														17				17
PORT-FREMAGENDE; Fagmiljøer av fremrager								30										30
PORTEFOLJE; Fri ramme til humaniora									55									55
OFFPHD; Offentlig sektor-ph.d.									31									31
NANSEN; Arven etter Nansen									60									60
NAERINGSPPH; Nærings-phd									41					42				83
FORSKCOMM; Nasjonal kompetansebygging								3										3
FORINNPOL; Forskning for forsknings- og inno								12										12
FJUNSTUD; Forskerlinjen/Studentsstipend								18										18
BALANSE; Kjønnbalanse i toppstillinger og fo									16									16
Forvaltning			100		13			30					51					194
Særskilte forvaltningsoppdrag			100		13			30					51					194
GAVEFORST; Gaveforsterkningsordningen								30										30
FINANSMARK; Finansmarkedet					13													13
FFL-JA; Forskningsmidlene for jordbruk og mat			93										51					144
DIP; Design Pilot			7															7
Felleskostnader								6						10				16
Virksomhetskostnader																		
VIRK-SAH; Refusjoner til virksomhetsbudsjette																		
Sekretariat								6						10				16
TEKNRÅD; Teknologirådet														10				10
KILDEN; Oppstart, lønn, randsone etc								6										6
Diverse FoU-relaterte aktiviteter						4		132						5				141
Planlegging/utredn./evaluering						4		29						5				37
UTRED; Utredning																		
STAB; Statistikk og kunnsk.grunnlag						1		19						2				22
LÆREEFFEKT; Lærertetthet og læringseffekt								6										6
HO21 MONITOR; HelseOmsorg21-monitor						3												3
GENPLAN; Gen. planlegging/utredn./eval								3						2				5
Informasjon/formdling/publisering								103						1				104
VITEN; Vitensentre								83										83
PUBL; Publisering/prosjektinform								5										5
PROFORSK; Skole og samfunn								3										3
NYSGJPPER; Nysgjerrigper								5										5
KONK-UOF; Unge forskere								1										1
KOMMUNIKASJON; Forskningskommunikasjon								3										3
FORSKDAG; Forskningsdagene								5										5
DIV-AKT; Diverse aktiviteter hak=DI														1				1
Disposisjonsfond						-84		6	-400									-478
Disposisjonsfond						-84		6	-400									-478
FORSKYV-KD; Forskyvning KD									-400									-400
FORSKYV-HOD; Forskyvning HOD						-84												-84
DISPFON; Disposisjonsfond								6										6
Total sum	171	29	187	2	22	253	58	2 357	2 173	544	347	25	483	2 088	840	115	275	9 969

Norges forskningsråd

Postboks 564, 1327 Lysaker

Telefon: +47 22 03 70 00

post@forskningsradet.no / www.forskningsradet.no

Mars 2020

Design omslag: Norges forskningsråd

978-82-12-03835-6 (pdf)

Publikasjonen kan lastes ned fra
www.forskningsradet.no/publikasjoner

